

الصراط المستقيم

DOĞRU YOL

Kitabı dərc etdi: Ümid Sadə

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Təzkiyə)

Ğədîr-Xumm bayramınız mübarək olsun

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

Əşhədu ən la ilahə illəllah

Əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulullah

Əşhədu ənnə əmirəl-mumininə Əliyyən vəliyyullah

Allahın salamu olsun yaradılmışların ən şərəfətlişi
Həzrət Peyğəmbərə (s) və kamil insan nümunəsi olan
məsum Əhli-Beytinə. Eləcə də siz əzizlərə."

**Tarixdə baş vermiş müqəddəs hadisələrdən biri də
Qədir-Xumdur.**

Bu hadisə, ilahi eşqin Nübüvvətdən sonra İmamət
vasitəsilə insana çatdığı ən ali məqam kimi
dəyərləndirilir. Qədir-Xum – İmamət həqiqətinin
zühuru, nübüvvətdən imamətə keçidin batini
mərhələsidir.

Hz. Adəmdən Hz. Xatəmə qədər bütün peyğəmbərlər
"siratəl-müstəqim", yəni Allaha doğru aparan düzgün
yolun bələdçiləri olmuşlar. Peyğəmbərlik məqamından
sonra isə bu müqəddəs və ilahi vəzifə İmamətə keçdi.
Qədir-Xumda bu nurani rəhbərlik və qəlbi mərifət,
İmam Əliyə əmanət edildi.

**İslam irfanında Əhli-Beytsiz kamala çatmaq mümkün
deyildir.**

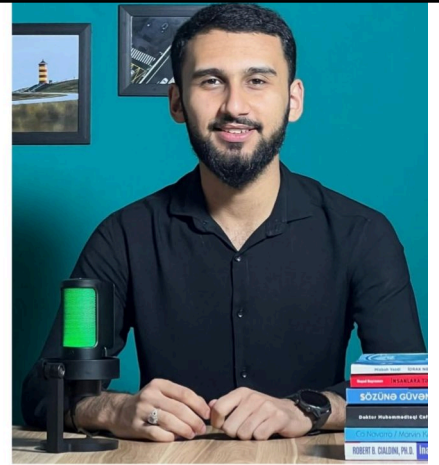
Seyr və süluk yolunda kamilliyə yetişmək istəyən şəxs
bu yolun imamını tanımalı və onu örnək götürməlidir.
Çünki Həzrət Əli (ə) elm, ailə, ictimai həyat, fərdi əxlaq
və digər bütün sahələrdə kamil insan nümunəsi idi.
Hər bir Allah bəndəsi, onun şərəfli ömrünü araşdırıb
özünə nümunə və öndər seçsə, mərifətin zirvəsinə
ucalar.

Kitabda Hz. Əli barəsində dəyərli şəxsiyyətlərin nurlu
kəlamları yer alır. Oxuduğunuz zaman təfəkkür etməyi
sizlərə tövsiyə edirəm. Çünki İmam Əlinin fəzilət və
hədəflərini dərk edən hər bir qəlb və ağıl şübhəsiz ki,
kamala çatacaqdır.

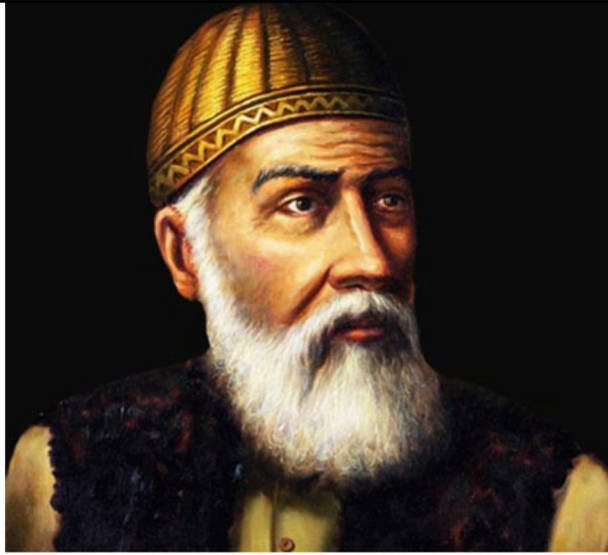
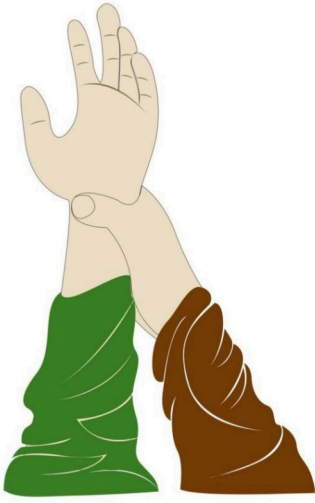
**Uca Allah Qurani-Kərimdə Qədir-Xum hadisəsinə işarə
edərək buyurur:**

**"Bu gün dininizi kamil etdim, sizə olan nemətimi
tamamladım..."**

(Maidə surəsi, 3-cü ayə)

İlahiyyətçi Məhəmməd Sirac

Məhəmməd Füzuli

**Əzbər olmuşdur dilimdə şanlı namın, ya Əli!
Mən kiməm, aləmdə bir kəmtər qulamın, ya Əli!**

**Şükr ola Allahə kim sayə salıbdır başımə,
Dövləti-iqbal ilə lütfi-müdamın, ya Əli!**

**Müşəfi-həqdə olan hər hikmətin mənasıdır,
Hikmətin kani olan hər bir kəlamın, ya Əli!**

**Kim nəcat istər Qiyamətdə, gərəkdir saxlaya,
Taəti-həqq tək həmişə ehtiramın, ya Əli!**

**Cümlə insanlar, mələklər Kəbə tək məbəd sanar,
Hər yerin kim orda olmuşdur məqamın, ya Əli!**

**Hər kəs istərsə, cahanda çərxi-dən alsın murad,
Kama çatmaz olmasa, lütfi-tamamın, ya Əli!**

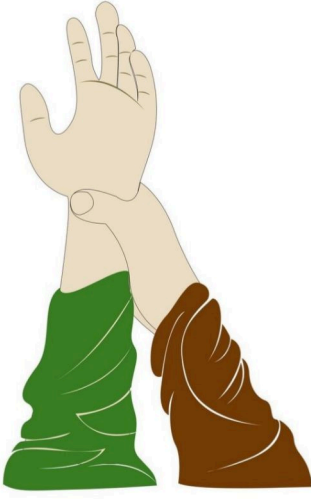
**Lütfi-süfrəndən Sənin hər ləhzədə min feyz alır,
Bu Füzuli vird edər həmdi-salamın, ya Əli**

Maidə 55-56

عليه

Adların birincisi:

O adların birincisi Allah-taalanın bu ayəsində gəlib: “Sizin sərvəriniz ancaq Allah, Onun peyğəmbəri və iman gətirənlərdir. O kəslər ki, (Allaha) namaz qılır və rükuda olduqları halda zəkat verirlər”. Allah rəsulu (s) bu ayəni oxuyanda bildilər ki, namazda üzüyünü infaq edən Əli (ə) idi. Dedilər: “Biz onun sərvər olmasına razı olduq”. Allah-taala bunun ardınca bu ayəni nazil etdi: “Hər kəs Allahı, Onun peyğəmbərlərini və iman gətirənləri özünə hami bilərsə, şübhəsiz ki, qələbə çalanlar məhz Allahın partiyasıdır”. Fəzilət, öncüllük, şərəf və fəxr baxımından Əliyə (ə) bu ayə kifayətdir. Bu ayə onun şiəsini müjdələmək və nemətləndirmək deməkdir, çünki Allah-taala onları qalib partiya qərar verib.

İmâdêddin Nəsimi

Mən qulâmi-xânədânam, pâdişâhımdır Əli,
Ehtiyâcım var ona, püştü pənâhımdır Əli,
Könlümü qıldı münəvvər, mehrü-mâhımdır Əli,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

Gəldilər həqdən bəyânə, sirri âğâz etdilər,
Sözləriylə bû cahan mülkinə pərvâz etdilər,
Həmdülillah biz gədânı məhrəmi-râz etdilər,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

Tâ əzəldən pâdişâhımdır Həsən xülqi-riza,
Dünyəvü üqbədə sərtâcım Hüseyini-Kərbala,
Nûri-çeşmimdür həmişə çün, İmam Zeynül-əba,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

Cânü dildən bəndəyi-Bâqir, qulâmi-Cə'fərəm,
Müseyi-Kâzım, İmam Rzaya hərdəm kəmtərəm,
Şəh Təqiyy, Bâbâ Nəqi yolunda xaki-bəstərəm,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

Mâsəva tərək eyləyib bizlər diyâri-rehlətə,
Hâkim onlardır bu gün, lâyiqdır onlar hörmətə,
Lâ deyənlər uğrayırlar bû cahanda möhnətə,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

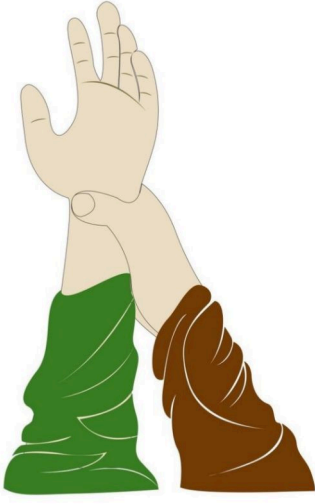
Cümləmiz arzu edənlər Əskəriyə əsgəriz,
Mehdiyi Sâhib-Zamânə biz təvəllâ eyləriz,
Həmdülillah et ,Nəsîmi, biz yolunu gözləriz,
Qibləgâhımdır Muhamməd, səcdəgâhımdır Əli.

Nəml 89

عَلِيّ

İkinci ad: Həsənə

İmam Baqirdən (ə) belə nəql edilir: "İmam (ə) bu ayəni tilavət etdi: "Hər kəs (Rəbbinin hüzuruna) yaxşı əməllə gəlsə, onu bunun müqabilində daha yaxşı bir mükafat gözləyir. Belələri o gün dəhşətli qorxudan da amanda qalarlar". Sonra buyurdu: "Burada gələn "həsənə" (yaxşı əməl) Əlinin (ə) vilayətinin adıdır".

Şah İsmayıl Xətai

Hüsn ilə zibə imişsən, ya Əli, səndən mədəd,
Görk içində bay imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Eşqlə məşuqü aşiq səndə olmuşdur zühur,
Sirri-ma ovha imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Eşq oxirlər adını rahi - həqiqətdə sənin,
Eşq ilə şeydə imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Övliyalar, ənbiyalar çoxdurur, illa ki sən,
Cümlədən ə'la imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Mö'minə irşad edirsən lütfü ehsanü kərəm,
Kafirə qovğa imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Yerdə, gögdə istəmir şol kor münafıqlar səni,
Zahirən peyda imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

On səkiz min aləmin sirdaş sən sirrindədir,
Mürşidi-binə imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Qisməti - ruzi - əzəldə həm müini - Mustəfa,
Hərgisi- şəhla imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Anca kim, seyr eylədim, gəzdim vücudim şəhrini,
Misli-bihəmta imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

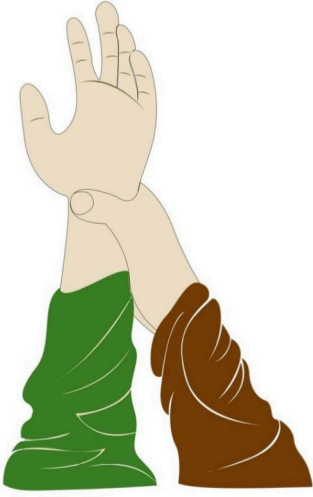
Bu Xətayi xəstədil birliginə iqrar edir,
Vahidi-yekta imişsən, ya Əli, səndən mədəd.

Zuxruf 57

عَلِيّ

Üçüncü ad: Məsəl

İsa ibn Abdullahtan belə nəql edilir: “Atam babamdan, o da öz atasından, o da babasından Əlinin (ə) belə buyurduğunu nəql edir: “Bir gün Peyğəmbərin (s) yanına getdim. Orada Qüreyşdən bir dəstə adam var idi. Peyğəmbər (s) mənə baxıb buyurdu: “Ey Əli, sən bu ümmətin arasında İsa ibn Məryəm kimisən, bir qövm onu sevər və barəsində ifrata varar”. Bu zaman Qüreyşdən olan həmin dəstə gülməyə başladı və dedilər: “Baxın görün, əmisi oğlunu İsa ibn Məryəmə necə bənzədir?!” Həzrət Əli (ə) buyurdu: “Bu zaman vəhy nazil oldu: “(Ey Rəsulum!) Məryəm oğlu (İsa) misal çəkilincə sənin qövmün güldü”.

Seyid Əbülqasim Nəbati

**Saqiya, dur dolanım başına, gəl dövrənə,
Cami-zərrini götür, bircə dolan məstanə.**

**Tari-zülfün kimi sən ki, məni bican elədin,
Gətir ol ruhi-rəvan ilə məni bir canə.**

**Görməsin özgə gözəllər məni Məcnuni mægər,
Salıb ol kafəri-birəhm məni zindanə.**

**Eşqdən gör nə əcəb nəf'ə yetişdim, vəh, vəh!
Aqili-əsr ikən etdi məni divanə.**

**Qorxma nirani-fəraqın şərərindən, ey gül,
Sidqilən tut üzünü bircə şəhi-Mərdanə.**

**İsmi-ə'zəm deyilən ismi-Əlidir, billah,
Gəzmə bica yerə Nəsnas kimi hər yanə.**

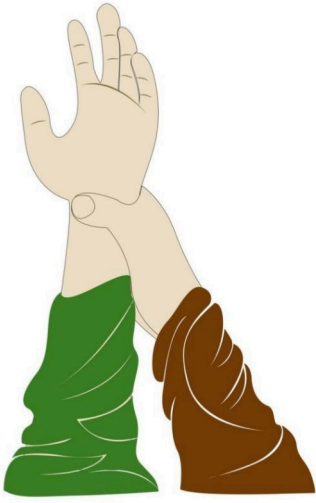
**Etməz iqrar, Nəbati, bu sözə zahidi-dun,
Gəlməz imanə yəqin and içəsən Qur'anə.**

Əhzab 25

علي

Dördüncü: Kafi

İbn Abbasdan belə nəql edilir: “Döyüşdə (zəfər çalmağa) Allah möminlərə kifayət etdi”. Yəni Əli ibn Əbu Talibin (ə) vasitəsilə. Belə ki, o Həzrət Əhzab döyüşündə Əmr ibn Əbdu Vuddu qətlə yetirdi və müşriklər məğlub oldular”.

Seyid Əzim Şirvani

**Şəm` kim,rovşən olub yanmağa pərvanə üçün,
Yanmağından dəxi pərvanəyə pərvə nə üçün?**

**Verməyim xalüvə,ey gül,niyə mən dünyanı,
Çəkdi cənnətdən əl Adəm elə bir danə üçün.**

**Bilmirəm zülfü üçün şanəni xəlq etdi xuda,
Ya ki,zülfi-siyəhin xəlq eyləyib şanə üçün?**

**Bunca kim, hüsnünü Qur`andə vəsf etdi Xuda,
Bilmişəm kim, eləyib məşq onu meyxanə üçün.**

**Piri-meyxanə Əlidir,odur ənvari-cəli,
Aşınanı tanı,seyr eyləmə biganə üçün.**

**Olmasaydı gili-Adəmdə cəmalından əsər,
Qabil olmazdı onun tinəti peymanə üçün.**

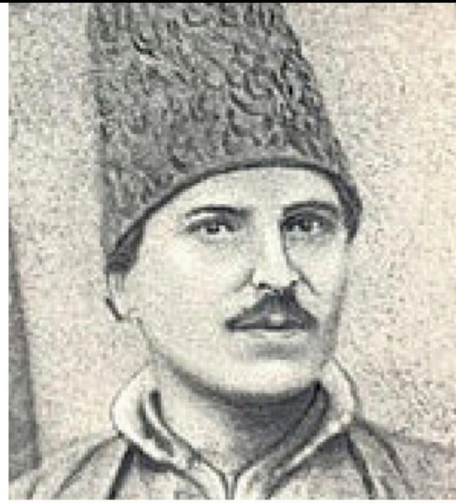
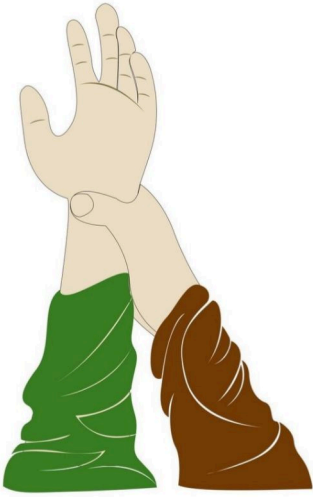
**Seyyida, eyləmə övsafi-Əlidən qeyri,
Ömrüvi sərf eləmə hər yetən əfsanə üçün.**

Bəqərə 274

علي

Beşinci ad: Munfiq

Allah-taalanın istinad edilən vəhyindən biri də budur: “O kəslər ki, mallarını gecə və gündüz, gizlədə və aşkarda infaq edərlər”. İbn Abbas deyir: “Əli ibn Əbu Talibin dörd dirhəmi var idi. Birini gündüz, birini gecə, birini gizlədə, digərini isə aşkarda infaq etdi və bu ayə nazil oldu”.

Qasım bəy Zakir

Ey dil, yapış ol Əhmədi-Muxtar ətəyindən; Ta kim, nəfəsin var.
Səflər dağdan Heydəri-Kərrar ətəyindən; Qəmdən bizi qurtar.
Tut silsileyi-seyyidi-əbrar ətəyindən; Onlardı dəhü çar.
Həftadi-dü tən yavəru qəmzar ətəyindən; Xoşxülq, xoşətvər.
Hər xeyr tökülsə, tökülür var ətəyindən; Bil vazehü-aşkar.

Ta onbeşədək bilmədin əsla nədir ehkam; "Tifləm",-dedin, ey dun
Müddət də dolandın arada sərxoşu sərsəm; Öz-özünə məmnun.
Əlbəttə, dedin: püxtə olar əliddə bu xam; Keçdi o da əknun.
Həştad yaxınlaşdı, görək hanı bəs əncam; Etdin məni məğbun.
Harda tökəcəksən daşı idbar, ətəyindən; Yox səndə məgər ar?!

Ovqati-əzizi keçi(r)din ləhvü-ləəblə; Çəkdin bəsi zəhmət.
Tərtibi verib məclisə biəsl nəəblə; İçdin meyi-ğəflət.
Bir dəm oturub-durmadın ərkanü ədəblə; Bahörməti-taət.
İnsaf elə, ol qadiri-biçun nə səbəblə; Versin sana cənnət?!
Dünyadə tutan badeyi-gülnar ətəyindən; Üqbadə tapar nar.

Hər qanda ki, bir dilbəri-tənnaz eşitdin; Xoş şəkli şəmayil.
Çox verdi sana pənd xirəd, sən az eşitdin; Oldun ona mayil.
Daim süxəni-mərdümi-nasaz eşitdin; Yox sən kimi zayil.
Məsciddəvü mənbərdə qışu yaz eşitdin; Yüz vəz'ü dəlayil
Cümlə dedilər: əl götü(r) bəd kar ətəyindən; Lənət sana səd bar!

Bir kimsənə ki, naqis ola ruzi-əzəldən; Gər yali ağarə;
Bir ləhzə mənim kimi usanmaz bəd əməldən; Artar vara-varə.
Daim danışır badəvü məhbubü gözəldən; Bişügl, bikarə.
Yox daneyi-ərzən qədəri şe'rü-qəzəldən; Zakir, sana çarə.
Tut Ali-Əlinin genə naçar ətəyindən; Fəryad elə, yalvar.

HəCC 19

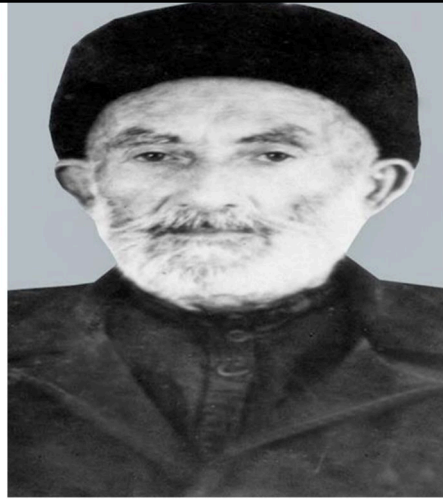
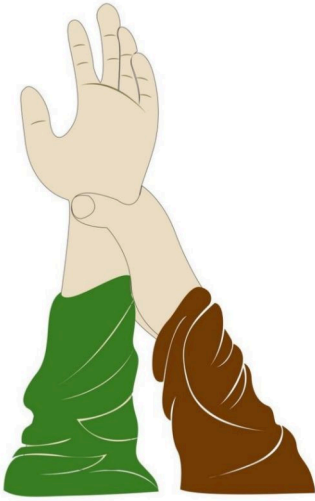

Altıncı ad: Xəsm (Allah yolunda mübahisə edən)

**Əbu Caruddan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə)
Allah-taalanın “Rəbbi barədə mübahisə aparan bu iki
zümərə düşməndir” – ayəsi barədə buyurdu: “Bu iki
xəsm Əli ibn Əbu Talib (ə) və Bəni-Üməyyədir”.**

Haqq tərəf - Əli ibn Əbu Talib (ə)

Batıl tərəf - Bəni-Üməyyə lə'nətullah

Hacı Şıxəli Tuti

Bəhar əyyamidür, saqi, gətir bir rövhi-ruhani,
Bu əfsürdə zəmanımda qılım ta seyr hər yani.

Qılıb eyni-səxayə iqtida bir gün Vəliyyullah,
Əliyyi - aliyü ə'la, imamül - insi vəl - cani.

Rəvayətdür Əbazərdən ki, bir gün Şahi-Xeybərgir,
Mədinə məscidində var idi, ol Şahi-şahani.

O Şəh bir guşeyi-məsciddə məşğuli-nəmaz idi,
Ki, nəgəh durdu bir sail ayağə, çox pərişani.

Sual etdi cəmaətdən neçə dəf'ə, olub mə'yus,
Nəmaz üstə işarə eylədi nəgəh, səxa kani.

Rüku üstündə xatəmbəxş qıldı, şahi-gərdunfər,
Fəda bu himməti - alüvə, ey məhbublər cani.

Nüzul etdi hüzuri - Müstəfayə həzrəti - Cəbril,
Tilavət şə'ni - Heydərdə, edib ayati - Qur'ani.

Vilayət, hökmi - Quran ilə məxsus oldu ol Şahə,
Edə təhrif hər kimsə, edib inkar fərmani.

Müxəllə qəddi-mövzunun, qılıb ayati-tənzilin,
Vəliyyullahi - din oldur, keçib əshabi - zişani.

Bu şə'nü bu şərəfət qeyri-peyğəmbər, yox heç kəsdə,
Kərarən xətmə - Peyğəmbər bəyan etmiş bu ünvani.

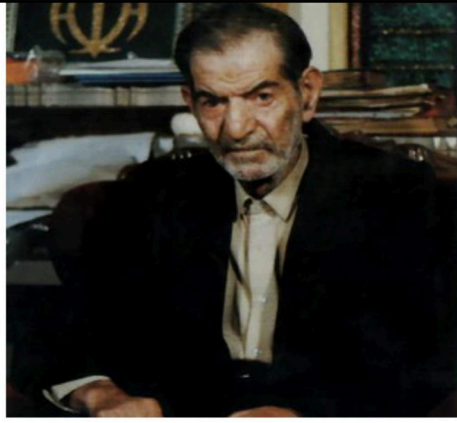
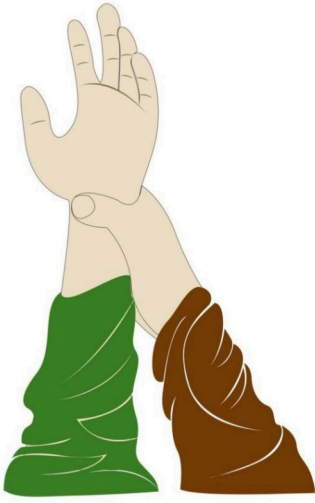
Kifayətdür bu qədri, Tuti, xətmə - bəhsi - xatəm qıl,
Gözətlə ruzi - Məhşərdə, cəzayi - Həyyü Mənnani

Bəqərə 207

عَلِيّ

Yeddinci ad: Şari nəfsihi (canını Allaha satan)

İbn Abbasdan “İnsanların eləsi də var ki, Allahın razılığını qazanmaq yolunda öz canını satır” – ayəsi barədə belə dediyi nəql edilir: “Allah rəsulu (s) hicrət etmək istədikdə, müşriklər onu öldürmək istədilər. Bu zaman Möminlərin əmiri (ə) Allah rəsulunun (s) yatağında yatmaqla onu qorudu və ayə onun barəsində nazil oldu”.

M.H.Şəhriyar

Əli, ey humayi-rəhmət, nə dəlilsən Xudayə?
Ki, Xudadan özgə sayən nə ki var, edər himayə?

Əgər aşinayi-həqqəsən, Əli ilə aşina ol,
Əli ilə olmuşam mən, könül, aşina Xudayə.

Nə əsər qılır fənadən iki aləm içrə billah,
Eləsə himayə hərgah Əli çeşməyi-bəqayə.

Yenə rəhmətin bulud tək yağa bəlkə, yoxsa duzəx,
Qəzəb atəşilə yeksər verər aləmi fənayə.

Yeri döy Əli qapısın, odur, ey gədayi-miskin,
Kərəmiylə padişahlıq üzüyün verən gədayə.

Kim öz oğluna deyər ki, qıl əsir ilə müdara,
Nola qatılımdı? Yüngül yetirin onu cəzayə.

Kim Əli kimi əcaib elə bir oğul yetirdi,
Ki, şərəf gətirdi yeksər şühadayi-Kərbəlayə?

Edər aşina ilə əhd, hamı paklər içində,
Əli tək olurmu sadıq qalan əhd ilə vəfayə?

Nə Xuda desəm səzadır, nə bəşər desəm rəvadır,
Necə versəm ad xətadır, şahı-mülki "la fəta"yə.

İki qan saçan gözüüm ki, qapısı qubarın istər,
Gətir ey nəsimi-rəhmət, əvəz eylə tutiyyə.

Bu ümidlə ta ki, düşsün qədəmin qubarı üstə.
Nə sifariş etdi sinəm odu hər qədəm səbayə?

Ver özün qəzayə təğyir, fəqir duası ilə,
Canımız tərəf bir afət yolu olmasın qəzayə.

Nə gəlim nəvayə ney tək, necə şövqdən vurum dəm?
Ki, lisani-qeyb dilkəş gətirir bunu nəvayə:

"Budu hər gecə ümidim ki, məgər səhər nəsimi,
Verə müjdə aşinadən, edə lütf aşinayə."

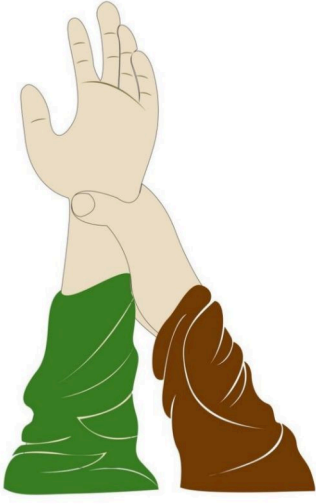
Çağırırdı mürği-Yahəq, gecəyarı Şəhriyarı,
Dur ürək qəmin də yarə ki, məcaldır duayə!

Furqan 54

عَلِيّ

Səkkizinci ad: Nəsəb və sihr (qohumluğun iki növü)

İbn Abbas Allah-taalanın “Sudan (nütfədən) bəşəri yaratdı və onları (birbiri ilə) əsl qohum (qan qohumu) və sonradan qohum edən də Odur” – ayəsi barədə belə dedi: “Bu ayə Əli ibn Əbu Talibin (ə) barəsində nazil olub”.

Hacı Gülbala Fənai

**Çoxluq nə varsa Xaliqu-yektayə söykənib,
Cümlə nə kəlmə varsa o mə'nayə söykənib.**

**Bu kəhkəşani zənn eləmə bisitun durub,
Aləmdə hər nə var Əli mövlayə söykənib.**

**Zənn etmə söykənibdir əsayə Kəlimi-Həqq,
Möhtac olan əsadi ki, Musayə söykənib.**

**Sanma bəqanı fani olan mülkdən uzaq,
Bir yerdir axirət ki, bu dünyayə söykənib.**

**Hər can ki, can tapıbdı cahanda, sudan tapıb,
Cümlə bu varlıq aləmi dəryayə söykənib.**

**Gül xarə təkyə eyliyib əvvəldən, ey könül,
Bir gül olub ki bülbüli-şeydayə söykənib?**

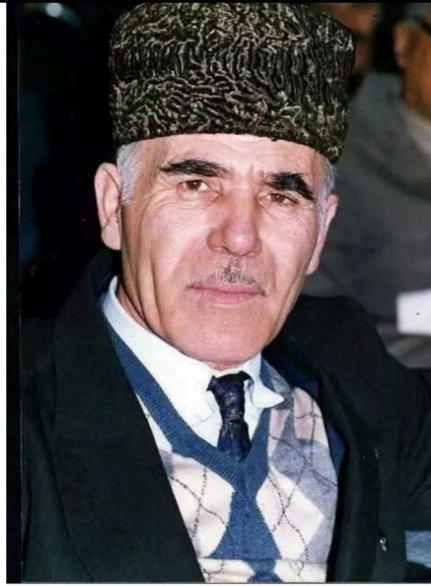
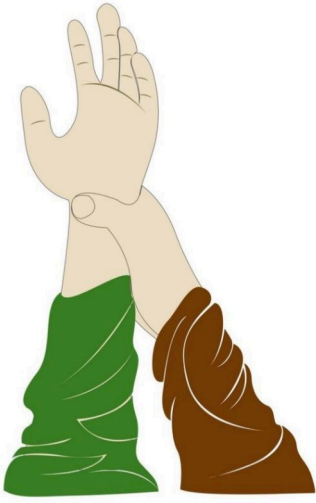
**Dün şəb müqabilində ayın görmüşəm onu,
E'cazə bax, Fənai, günəş, ayə söykənib.**

Vaqiə 39-40

علي

Doqquzuncu ad: Süllətun

İbn Əsbatdan belə nəql edilir: “Əbu Səd Mədainin İmam Sadiqdən (ə) Allah-taalanın “(Onların) bir çoxu əvvəlkilərdən, bir çoxu isə axırıncılardandır” – ayəsi barədə soruşduğunu eşitdim. İmam (ə) buyurdu: “Əvvəlkilər”dən məqsəd Firon ailəsinin mömin şəxsi olan Hizqil, “axırıncılar”dan məqsəd isə Əli ibn Əbu Talibdir (ə)”.

Hacı Mail Əliyev

**Ol Əli ki, bir adı olmuş onun müşkül açan,
Hansı bir iş, söyləyin, olmuş ona müşkül, haçan?**

**Ol Əli ki, düşməyə ilkin verib hər fürsəti,
Ol Əli ki, olmayıb düşmən qabağından qaçan.**

**Ol Əli ki, əl açan hər bir kəsə imdad edib,
Olmayıb əmma özü ağır günündə əl açan.**

**Ol Əli ki, Cəfəri-Təyyar olubdur qardaşı,
İlk şəhidi-din olub cismi fəzalərdə uçan.**

**Ol Əli ki, zövcəsi binti-rəsuli-Müstəfa,
Zöhrə tək aləmlərə öz nurini hər dəm saçan.**

**Ol Əli ki, qapusu olmuşdur elmin şəhrinin,
Olmamış elmi-Əlidən doğru-düzgün başaçan.**

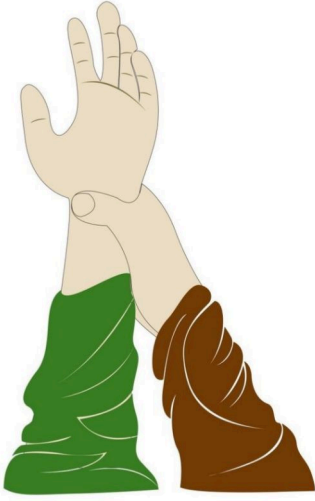
**Ol Əlidən bəhs edir Mail bu gün ariflərə,
Olmasa lütfi-Əli, qalmazdı, mənəcə, onda can.**

Məryəm 53-50

Onuncu ad: Lisan

Əli ibn İbrahim öz atasından nəql edərək deyir: “İmam Kazimə (ə) məktub yazaraq Allah-taalanın “Və Öz mərhəmətimizdən ona bəxş etdik” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Bu ayədə qeyd edilən “rəhmət” Allah rəsuludur (s)”. Daha sonra İmam (ə) “Öz mərhəmətimizdən ehsan buyurub təriflərini dillər əzbəri etdik” – ayəsini məktubuma yazmış və altından imzalayıb buyurmuşdu: “Allah səni müvəffəq eləsin və səni rəhmətinə bürüsün, ayədəki “lisanə sidq”dən məqsəd Möminlərin əmiridir (ə)”.

Hacı Ələmdar Mahir

Saqi, insaf eləsən nitqi-gühərbar açaram,
Edərəm bəzi müəmmaları izhar, açaram,
Sinəmin sandığını, olsa xiridar, açaram,
Şer ilə mərtəbeyi-Heydəri-Kərrar açaram,
Mən onun tərifinə, bir dili-şəhvar açaram.

Gəldi təbim yenə ilhamə gətir mey, saqi,
Qərəzim var mey edim nuş, peyapey, saqi,
Varmı səndə məni məst etməyə bir şey, saqi,
Eşq camın mənə lütf etsən əgər, ey saqi,
Mürtəzadən sənə guş etməli göftar açaram.

Həsəti-meylə keçib, ömrüm olub tən, saqi,
Tut əlimdən yetişim mətləbimə mən, saqi,
O qədər qəmliləri eyləmişən şəh, saqi,
Mən deyən tək məni məst eyləyə bilsən, saqi,
Vəsfi-mövladə açıb dil, sənə əsrar açaram.

Açmışam mən, elə bir əhli-vəfa söhbətini,
Adəmə vacib olubdur ki, tuta hörmətini,
Verə bilməz, onun hər şair olan qiymətini,
Bir rəcəzlə özü qoy bildirə şəxsiyyətini,
Mən desəm düz demərəm, boş yerə bazar açaram.

Mən Əliyəm, yer üzündə elə bir şahəm mən,
Xilqətin sirrinə vaqif olan agahəm mən,
Yoxsula, sailə, məzlumə ümüdgahəm mən,
Yadda saxla adımı, bil ki, Yəduallahəm mən,
Xaçpərəstdən əl atıb, izn ola, zünnar açaram.

Çoxu məzluma verib, qane olan azə, mənəm,
Nəfəsimlə çevirən qış gecəsin yazə, mənəm,
Həm şəriət, həm ədalətdəki əndazə, mənəm,
Şəhri-elmə, bu həqiqətdi ki, dərvazə mənəm,
Açmağa həm də bu dərvazəni, həmvar açaram.

Nə qədər elm var aləmdə, sərəsər bilirəm,
Tövrəti həzrəti Musayə bərabər bilirəm,
İncili körpəliyimdən belə yeksər bilirəm,
O kitablar ki, səmadən enib, əzbər bilirəm,
Lövhi-məfhuzdə, bir-bir nə xəbər var açaram.

Xeyli yüksəkdə durur mərtəbəmiz aləmdən,
Yetə bilməz ora bir kəs xələfi-Adəmdən,
Mən Məsihadən, anamsa ucadır Məryəmdən,
Məni dünyayə gətirsin deyə, naməhrəmdən,
Onu gizlətmək üçün Kəbəyə divar açaram.

Mən səxavət sözünü eyləmişəm dildə şüar,
Hatəmi-Tai mənə qibtə edər leylü nahar,
Göstərəm dəmdə səxa, bilmərəm əsla miqdar,
Həqq yolunda verərəm sailə süfrəmdə nə var,
Doğrayıb nəfsimi imanıma iftar açaram.

Olmuşam mən elə bir sevgilinin müştəqi,
Döndərib insana hökmilə qara torpaqi,
Nuridən xəlv eləyibdir məni nur Xəllaqi,
Gün çıxandan qabaq ol nur ki, tutur afaqi,
O mənəm sübh durub aləmə rüxsar açaram.

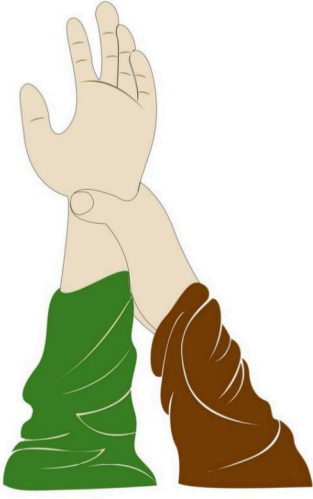
Saqiya, rəhm elə ver badə meyi-vəhdətdən,
Bəlkə badən bizi azad eləyə qəflətdən,
Qəmi-dünyanı atıb, qurtulalım zillətdən,
Mahirəm, təbimə gər sayə düşə qüdrətdən,
Bu dili həzrət Əli vəsfinə təkrar açaram.

Nəml 82

عَلِيّ

On birinci ad: Dabbətul-ərz (yerin canlısı)

Əbu Caruddan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın nazil etdiyi “Onlara deyilən söz yerinə yetdiyi (Qiyamət yaxınlaşdığı) zaman onlar üçün yerdən (möminlərlə kafirləri xüsusi nişanla bir-birilərindən ayıran) bir canlı çıxardarıq” – ayəsi barədə buyurdu: “Yəni canlı onlarla danışaraq simaları ilə adlandırır. Kafir və müsəlmanı öz adı ilə adlandırır”.

Molla Zeynalabedin Sağəri Qarabəgi

**Zəhi Fərdü Qədimü Zülcəlalü Əhədi Yekta,
Əli tək nuri-paki eyləyübdür aləmə Mövla.**

**Bu nuri-Həqqdir zahir, olub aləmlərə bahir,
Hüvəl-əvvəl hüvəl-axir hüvəzz-zahir hüvəl-ə'la.**

**...[Münir] bər ali-nəsəbi-qalib Əli ibni-Əbi Talib,
Sana hər kim ola rağib, edər cənnət ara mə'va.**

**Əli xəlq olmasaydı, olmaz idi zərreyi-mövcud,
Bu nurin pərtövündəndir zəminü asiman peyda.**

**Əgər xəlq olmasaydı, ruzi-əvvəl nuri-rəxşani,
Ədəmdən kövnə gəlmək mümkün olmazdı, ola aşina.**

**Bana təb'i-rəvan eylə əta, ey Qadiri Sübhan,
Zəbanü nitqimi bu şahı-din vəsfində qıl guya.**

**Sana hər kim ki şəkk eylər, həqində nik-bəd söylər,
Cahanda xar olar, billah, olur üqba ara rüsva.**

**Sənin lütfün əgər olsa bana, ey şahı-din Heydər,
Bu təb'i-şe'r ilə sallam cəhana şurişü qovğa.**

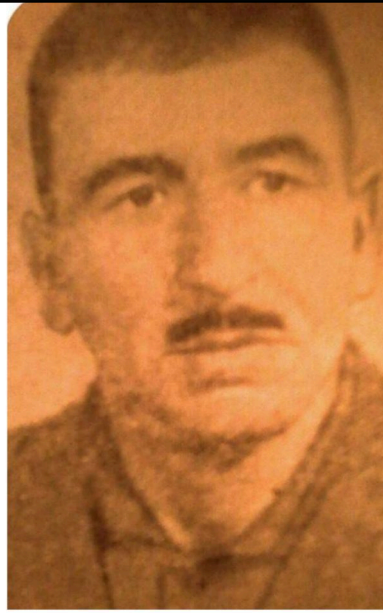
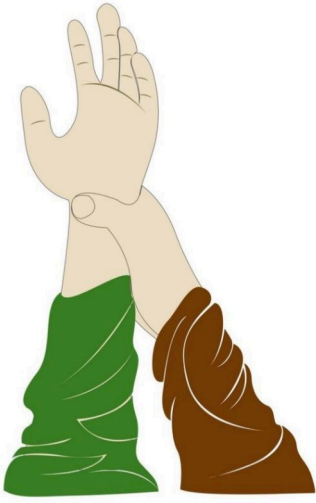
**Adımı qoymuşam mən Sağəri, ta saqiye-cənnət
Bana bir cam versün həşrdə, qılsun məni ehya.**

Təhrim 4

علي

On ikinci ad: Möminlərin salehi

İbn Abbas Allah-taalanın nazil etdiyi “(Ey Həfsə, ey Aişə!) Əgər ikiniz də Allaha tövbə etsəniz (çox yaxşı olar), çünki qəlbləriniz günaha meyl etdi. Əgər ona (Peyğəmbərə) qarşı bir-birinizə kömək etsəniz, (bilin ki, sizə qələbə çalmaqda) onun mövlası Allah, yardım göstərənləri isə Cəbrail, möminlərin əməli saleh şəxsi və bundan sonra da (bütün) mələklərdir” – ayəsi barədə dedi: “Möminlərin saleh şəxsi Əli ibn Əbu Talibdir”.

Ələkbər Şahid

Əhli-meyxanə o kəsdir, meyi minanı tutar,
Necə kim bülbüli-şeyda gülü-hümrani tutar.

Bəzmi-rahətdə əlindən tutar ol saqi Əli,
Sidqlə kim ki durub saqəri-səhbani tutar.

Piri-meyxanə Əlidür, ona manəndi-misal,
Gəlməyib bir elə saqi fərəhəfzani tutar.

Sizi tanrı, mənə bir qətrə o meydən yetirin,
Kim onun zövqü səfası iki dünyanı tutar.

Həs-rəti-atəşi-meylə tökürəm göz yaşıma,
Qorxuram, mövc eyləyib sahəti-dəryani tutar.

Bu təriqətdə mənə zərrə məzəmmət yeri yox,
Həq tərəfdari olan daməni-mövlani tutar.

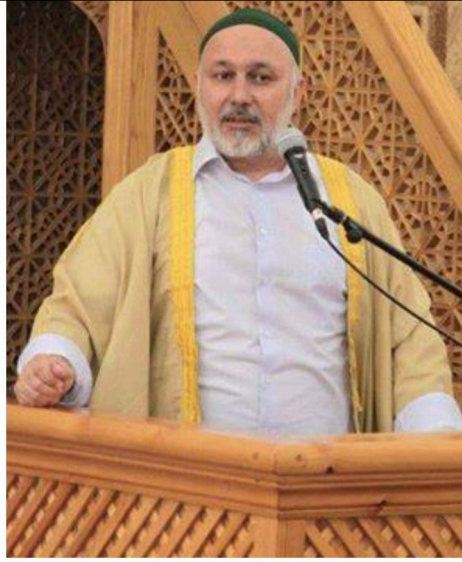
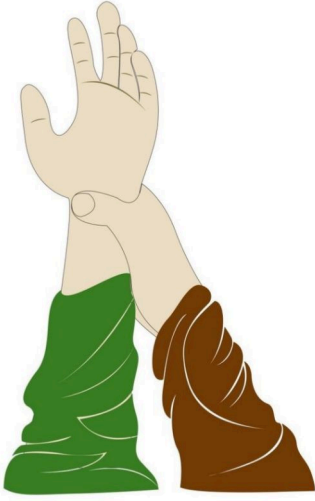
Bu fəna dəhrin əlindən əlin üzmüş "Şahid",
Axirət mülkü üçün Xaliqi-Yektani tutar.

Zümər 56

عَلِيّ

On üçüncü ad: Cənbullah

Əli ibn Zeyddən belə nəql edilir: “İmam Kazimdən (ə) Allah-taalanın “(Elə edin ki, sonradan) bir kəs “Allaha itaət barədə etdiyim təqsirlərə görə vay halıma! Həqiqətən, mən istehza edirdim!” – deməsin” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Burada keçən “cənbullah” Möminlərin əmiridir (ə)”.

Hacı Soltan Hüseynqulu oğlu

**Ey müsəlmanlar, edibdir əmr peyğəmbər sizə,
Şahi-din olsun Əmirəlmöminin Heydər sizə.**

**Olmasa əldə silah, olsa əgər düşmən dəniz,
Tək Əli bəsdir, gərəkməz min qoşun-ləşkər sizə.**

**Siz ürəkdən bağlana bilsəz o mahi-ənvərə,
Əskik etməz nurunu həm ol məhi-ənvər sizə.**

**Daimi olmaq dilərsiz, Şahi-Mərdani tutun,
Çün müdam qalmaz bu var-dövlət, gözəl dilbər sizə.**

**Qaldıra bilməzsiz aləmdə Əlinin bayrağın,
Cani dildən olmayınca Kərbəla səngər sizə.**

**Tapdasaz həqqin Əlinin, ya ona ağ olsanız,
İstifadə eyləyib qan uddurar kafər sizə.**

**Əl uzatmaq da ona vacib deyil, ismi yetər,
Harda olsaz, əl tutar, çün ol mələk-mənzər sizə.**

**Hər bələdən sizləri zikri-Əlidir saxlayan,
"Ya Əli" – söylər açanda Cəbrəil şəhpər sizə.**

**Mən Əlini ali bildim əmr alıb meracidə,
Şahi-Mərdanı Xuda təyin edib rəhbər sizə.**

**Mən Əliyə aşiqəm, yoxdur cahanə rəğbətim,
Çox gözəl mirasdı bu, gəl, öyrədim əzbər sizə.**

**Ta qiyamət mən Əli təbliğini əmr etmişəm,
Bu səbəbdən də Hacı Soltan açıb dəftər sizə.**

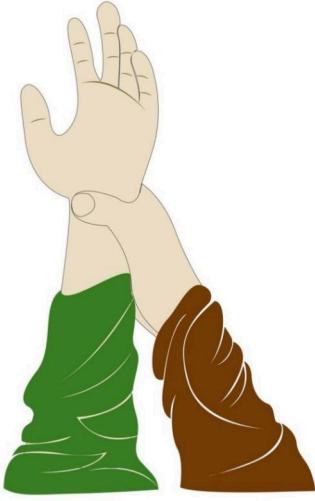
Zuxruf 44 Saffat 24

عَلِيّ

On dördüncü ad: Zikr, barəsində sorğu-sual edilən

Müaviyə İcli belə nəql edir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın nazil etdiyi “Şübhəsiz ki, o sənin üçün və sənin qövmün üçün bir zikrdir, Siz mütləq sorğu-sual olunacaqsınız!” – ayəsi barədə buyurdu: “Bu ayədə keçən zikrdən məqsəd bizik. Qiyamət günündə barələrində sual ediləcək olanlar da bizik. Bu, Allah-taalanın buyuruğuna görədir: “Onları tutub saxlayın, çünki sorğu-sual olunacaqlar”. (Yəni) Əli ibn Əbu Talibə məhəbbət barədə (sorğu-sual olunacaqlar)”.

Bu hədisi “əl-Firdovs” kitabının müəllifi İbn Şirəviyyə Deyləmi də rəvayət edib.

Hacı Qəzənfər Talib

**Ya Əli səndən mədət sənsən vilayət sahibi,
Gülşəni ədli-həqiqətdə imamət sahibi,**

**Çeşmeyi irfan fəqət səndən gəlir ariflərə,
Çün nəbidən sonra sənsən əsli hikmət sahibi,**

**Eyni nurdan xəlv edibdir Xaliqu - Sübhan bizi
Tərifində çün buyurmuş Ol risalət sahibi**

**Şəninizdə nazil olmuş Həl - əta vu Adiyat
Böylə vermiş qiymətin vəhyində qüdrət sahibi**

**La fəta illa Əli (ə) La seyfə illa Zülfüqar,
Tək səninçün nazil etmiş, cümlə xilqət sahibi**

**Cəng meydanında yoxdur bir kişi həmta sənə,
Elm meydanında da yox bir rəqabət sahibi**

**Sən elə bir sirrisən ki, sirri - Bismillahisən,
Fəxr edir çakərliyində hər kəramət sahibi**

**İsmi - ə`zəmdir mübarək isminiz məşhurdur,
Şad olar sidq ilə gər, səslənsə hacət sahibi**

**Ya Əmirəl - Muminin vəsfində acizdir qələm,
Ey şücaət, ey səxavət, ey xilafət sahibi**

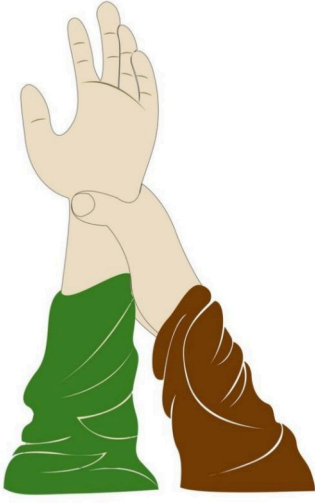
**Ya qəsimən- nari vəl- cənnəh şəfi ' ol Talibə,
Əfvin üçün gər deyilsə, ol ləyaqət sahibi**

Mülk 27

عليه

On beşinci ad: Zülfətun

İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Kafirlər onun yaxınlaşdığını gördükləri zaman üzləri qaralacaq” – ayəsi barədə buyurdu: “(Yəni) Qiyamətdə Əlini (ə) gördükləri zaman. Belə ki, onun məqamı Allah yanında əzəmətlidir. Onların üzləri qaralacaq “və onlara “Sizin (dünyada) istədiyiniz əzab budur” – deyiləcək”. Bu zaman onu adı ilə çağıracaqlar”.

Zülfüqar Həbibî

**Mənim aləmdə Sultanım Əlidir!
Təbibim,dərdə dərmanım Əlidir!**

**Yox ondan özgə bir aramı-canım,
Ki, yəni canda cananım Əlidir!**

**Odur arxam, dayağım, pasibanım,
Ənisim, dostum, həm canım Əlidir!**

**O həm sabit qərargahım, pənahım,
Dəyişməz doğru ünvanım Əlidir!**

**Kərəm mülkündə bibənzər, misilsiz,
Tükənməz kani-ehsanım Əlidir!**

**Vəlilər valisi, həm padişahım,
Əmirim, Şiri-Yəzdanım Əlidir!**

**Məhəng mislindədir ol sirrigahım,
İki aləmdə mizanım Əlidir!**

**Əzəldən vardır eşqindən nəsibim,
Sərasər sevgi ümmanım Əldir!**

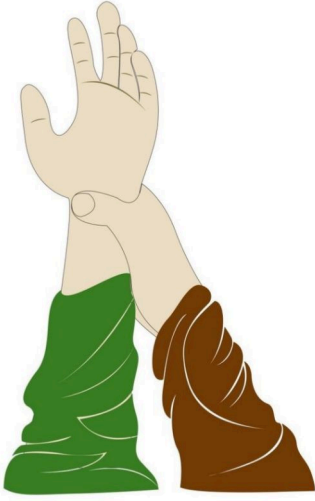
**Onun məddahı olmaq bir şərəfdir,
Şüarım, dildə dastanım Əlidir!**

**Onun eşqiylə var oldun,Həbibî,
De ki, imanu irfanım Əlidir!**

عَلِي

On altıncı ad: Nemət

Əsbəğ ibn Nübatədən belə nəql edilir: “Möminlərin əmiri (ə) buyurdu: “Allaha and olsun ki, mən Allah-taalanın bəndələrinə verdiyi nemətəm. Qiyamət günündə qalib olan mən və Əhli-Beytimlə bir yerdə nicat tapanlardır”.

Seyyid Nurəddin Dərafərin

**Yəvmi-qədiri Xummidi, ərşi-fələk “Əli” deyir.
Yerdə tamami insu-can, göydə mələk “Əli” deyir.**

**Taqəti varsa möminin, şəkk eləməz hidayəti,
Əmri-Xudanı dərk edən hər bir ürək “Əli” deyir.**

**Vardı yeri təəccübə, məzhəbi qeyri-Cəfəri,
Dildə nə qədri səy ilə etsə də şəkk, “Əli” deyir.**

**Gərçi dəyişsə ruzigar, yağsa yağış, tökülsə qar,
Batsa günəş, doğulsa ay, əssə külək, “Əli” deyir.**

**Dərdi olan mərizilər dərgahi-həqqə üz tutub,
Yetmək üçün şəfaətə umsa kömək, “Əli” deyir.**

**Bir balaca böcək yeyir tut ağacın rətibəsin,
Hazır olan rətibədən rəsmi-ipək “Əli” deyir.**

**Vardı şuarı şianin, cəm ola bir məcalisə,
“Kimdi əmiriz”, et sual, cümləsi tək “Əli” deyir.**

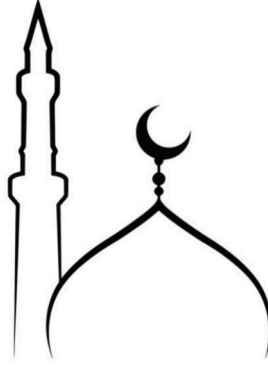
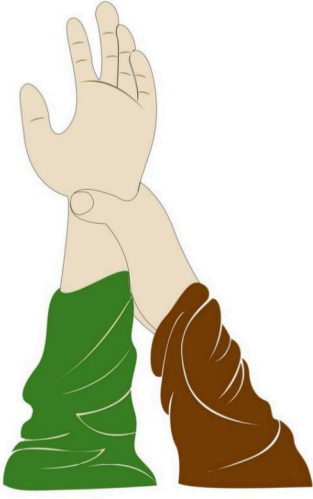
**Şiə odur ki, Seyyida, söz aparanda həqqidən,
Əvvəli kəlməsi “Əli”, axıradək “Əli” deyir.**

Rəcl 7

عَلِيٍّ

On yeddinci ad: Hadi

İmam Baqir (ə) silsilə sənədi Peyğəmbərə (s) çatan hədisində buyurur: "Allah rəsulu (s) Əliyə (ə) belə buyurdu: "(Quranda gələn) "münzir" (qorxudan) mənəm, sən isə hidayətçisən. Sən mənim sünnətimə, yoluma, Allahın doğru yoluna hidayət edirsən. Xoş səni sevənin və sənin ardınca gedənin halına! Vay olsun sənə qarşı qalxanın və sənə nifrət edənin halına!"
Sonra Peyğəmbər (s) Allah-taalanın nazil etdiyi ayəni tilavət etdi: "Sən ancaq (insanları Allahın əzabı ilə) qorxudansan. Hər tayfanın (doğru yol göstərən) bir hidayətçisi var!"

Hacı Ələvsət

Sən bəlağət əhlisən, həm kani-qeyrət, Ya Əli.
Cümlə cismindir fəzilət, kənzi-hikmət, Ya Əli.

Rahi-eşqin nurusan sən, rəhnümasən aşiqə,
Yox sənintək eşqdə sahibsədaqət, Ya Əli.

Qönçələr on bir vəli, sən bir güli-xəndan kimi,
Gülşənə ətrin verib, etdin şəfaət Ya Əli.

Zişərəf bir ömr edibsən, qismət olmaz heç kəsə,
Tanrı səndən kəsməmiş heç bir kəramət, Ya Əli.

Verməmiş bir bəndəyə bunca şərəf Tanrım hələ,
Sayədar olmuş sənə sahibrisalət Ya Əli

Torpaq övladı bilirdik ən şərif insanı biz,
Torpaq övladdır sənə, var bu rəvayət Ya Əli.

Yox Əli tək bir cavan, ya zülfiqartək bir qılınc,
Heç kəsin haqqında yoxdur böylə söhbət, Ya Əli.

Zülfiqarın qəhrinə verdin Əmir Əbdavüdi,
Qəleyi Xeybərdə etdin çox şücaət, Ya Əli.

Aləmi-İslamı yox, dünyanı salmış heyrətə,
Səndəki qeyrət, şücaət, həm səxavət Ya Əli.

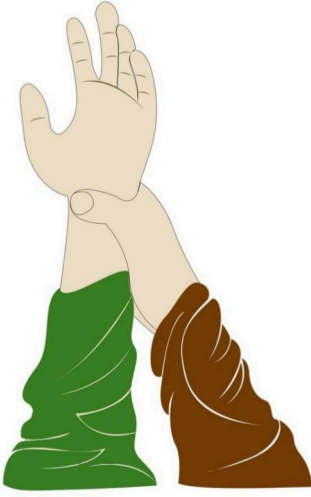
Cəzbeyi-eşqindi bu, açmış dəhanın bu zəban,
İstədi bir söz deyə, dil təng Ələvsət, Ya Əli.

Həqiqə 12

On səkkizinci ad: Uzunun vaiyə (eşidib dərk edən qulaq)

Salim İmam Sadiqin (ə) belə buyurduğunu nəql edir: “Allah-taalanın “Eşidib dərk edən qulaq bunu yadda saxlayacaq” – ayəsi nazil olanda Allah rəsulu (s) buyurdu: “Uzun” Əli ibn Əbu Talibdir. Bunu Rəbbimdən istədim və O da mənə əta etdi”.

Axund Azər Sani

Bürüdü fitnə-fəsad aləmi, çaşdım qaldım,
Hansı yol düzdü görən, xeyli dolaşdım qaldım.

Soruşursuz ki, - "nə üçün dala qaldın bizdən?",
Nəsə gördüm, o səbəbdəndi ki, qaçdım qaldım.

Yox bəsirət gözüüm, əlbət ki, sataşsın Həqqə,
Bu sataşmaqdisa, nahəqqə sataşdım qaldım.

Siz gedib sufilərin rəqsinə daldız qaldız,
Mən keçib mərifəti-Həqqə ulaşdım qaldım.

Əhli-beyt eşqi gətirdi məni bu məvaya,
Zənn edirdiz ki, rəzalətdə bulaşdım qaldım?

Çox deyirdiz, - "bura kim girsə salamat qalmaz",
Mən Əli daməninə çünki, yapışdım qaldım.

Ürəfa anlayacaqdır məni, yazdım ki, bunu,
Birdə gördüz əl-ayaqdan belə düşdüm qaldım.

Xəlv ilə xülq ara gördüm bir əcaib məxluq,
Pah atonnan, nə əcəb yerdə ilişdim qaldım.

Bağiban, mən o gülün bülbülüyəm, qısqanma!
Nə ziyanım var axı, fərqi var uçdum, qaldım?

Dün gecə halə gəlib söz dedim, əfsus itdi,
Yazmadım, heyf öz-özümdən elə coşdum qaldım.

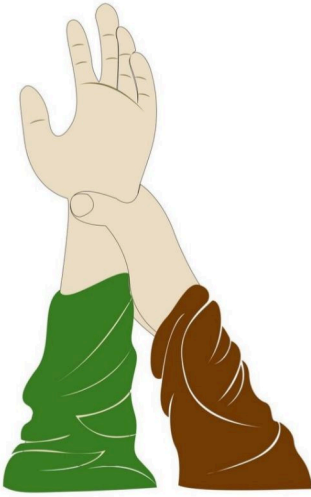
Azəri bir daha axtarmayın, artıq gecdi,
Gedirəm, mən də ora, bəlkə görüşdüm qaldım.....

Əraf 44

عَلِي

On doqquzuncu ad: Müəzzin

Əhməd ibn Ömər Hilaldan belə nəql edilir: “İmam Kazimdən (ə) Allahtaalanın “Onların arasında bir carçı “Allah zalımlara lənət etsin!” – deyə səslənəcək” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Ərafdakı kəslər biz - Əhli-Beytik. Müəzzin və carçı da Möminlərin əmiridir (ə)”.

Şöhrət Səqlə

**Ey ibtidadən nur olan ta intəha nur
Nurun görən zikr etdi "Ya Quddusu, Ya Nur".**

**Səndən səva nur görmədim aləmdə olsun
Həm əsli nur, həm ismi nur, həm misli ta nur.**

**Səndə nuru, nurda səni gördüm , dedim ya?
Nurdanmı sən xəlq olmusan, səndənmi ya nur?**

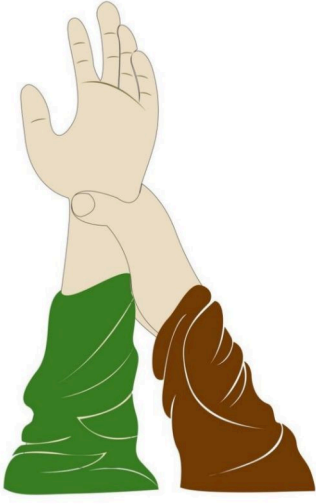
**Qur'an sənin vəsfin edir surətbəsurət
Qaf, Adiyat, Tur, Vaqiə, Sad, Həl-Əta, Nur**

**Əhməd də nur, Zəhra da nur, Mövlam Əli də
Nurən əla, nurən əla, nurən əla nur...**

عَلِي

İyirminci ad: Azan

Abdullah ibn Sənanndan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) buyurdu: “Həqiqətən, Möminlərin əmirinin (ə) bir sıra adları var ki, onu alimlərdən başqa heç kim bilmir. Həmin adlardan biri Allah və rəsulu tərəfindən verilən “azan”dır. O, azandır”.

Kərbəlayi Fərman Maştağa

Əlinin mərtəbəsin Rəbbimiz Əla eləmiş
İki aləmdə onu bizlərə mövla eləmiş

Əli şahidi şəfaətdə dəvanın biridir
Əli zahidi itaətdə ibadət piridir
Əli vahidi şücaətdə Xudanın şiridir
Cəngi xeybərdə görün bir necə qovqa eləmiş

Əli kimdir bütün aşiqlər onun məftuni
Əli kimdir o quranındı əzəl məftuni
Əli kimdir o ləna kəlməsinindir nuni
Səqti nun iylə ləna kəlməsini la eləmiş

Əlinin cismi verib nuri günəşnən mahə
Əlinin ism fəqət layiq olub Allahə
Əlinin rəsmi düşüb ayəyi bismillahə
Nöktəyi badə onun xalı təcəlla eləmiş

Əlidir sureyi taha bizə bir rahi açar
Əlidir surəyi şəms rahə o nur iylə saçar
Əlidir surəyi yasin bütün əssrərə açar
Xaliqim ismini tövratidə ilya eləmiş

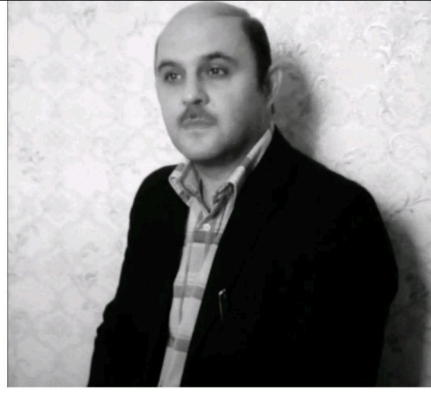
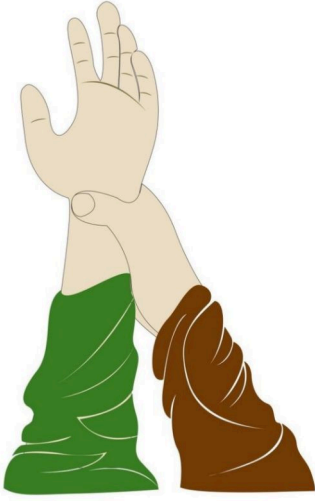
Ya Əli eşq ilə aşiqlərin ağlar əbədə
Əsl aşiq odu ki rahinə can etdi fəda
Ya Əli istəginən əfv edə Fərmanı Xuda
Bir xətadır ki şer namına inşa eləmiş

Naziat 6-8

علي

İyirmi birinci ad: əl-Ridafətu

Süleyman ibn Xaliddən belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın "O gün titrədən şiddətlə titrədəcək. Başqa bir titrədən onun ardınca gələcək. O gün ürəklər bərk iztirab və qorxu (içində) olar" – ayəsi barədə buyurdu: "Bu ayədə "racifə" Hüseyin ibn Əli (ə), "radifə" Əli ibn Əbu Talib (ə), "vacifə" isə biz - Əhli-Beytin düşmənlərinin qorxan qəlbidir".

Məşhədi Xəlil

Kimdir bu Əli hər kəsi divanə edibdir,
Şəm`i-rüxünə aləmi pərvanə edibdir.

Hüşyar olub adəm əcəb içdikcə bu meydən,
Təklif bizə kim belə peymanə edibdir.

Sən, ey Əlinin himmətinə kor baxan aciz,
Büxlün qərəzin gör səni ayə nə edibdir.

Hərgah Əli sən kimi bir adi bəşərdir,
Bəs nuru təcəlla necə hər yanə edibdir ?

Sən yaxşı tanırsan Əli kimdir, səni billah,
Nəfsin bu həqiqətlərə biganə edibdir.

Vardır görünür xilqəti-zatında qüsurun,
Yoxsa sənə məzlum o mövla nə edibdir.

Mövludu ilə kimdi verən kəbəyə izzət,
Bu lütfü Xuda hansı müsəlmanə edibdir.

Kim zikr olunubdur Əli tək cani-peyəmbər,
Nisbət bunu kim natiqi-qur`anə edibdir.

Dönmüş kimin əmri ilə afaqdə xürşid,
Hanı kölə bu taəti sülтанə edibdir.

Kimdir Əli tək başı namaz üstə yarılmış,
Kim canını qurban belə cananə edibdir.

Ol taci-imamət ki, ona vəqf edib Allah,
Nə Nuhə, nə Musa, nə Süleymanə edibdir.

İzzətdə, ləyaqətdə, şücaətdə, səxadə,
Həmta özünü kim şəhi-mərdanə edibdir.

Min yol danasan gər Əlini, fəzli tükənməz,
Bir qətrə ilə kim zərər ümmanə edibdir.

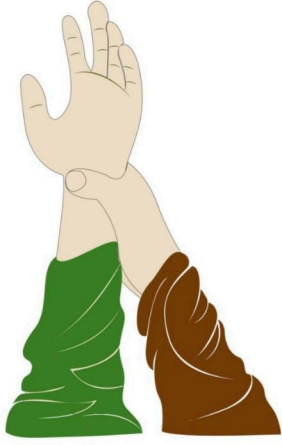
Yox hacətimiz özgə meyın zövqünə, Xəlil,
Bu badə bizi çün elə məstanə edibdir.

Huc 17

عَلِي

İyirmi ikinci ad: Şahid

Əhməd ibn Hilaldan belə nəql edilir: "İmam Kazimdən (ə) Allah-taalanın "Məgər öz Rəbbi tərəfindən aydın bir dəlil üzərində dayanan, ardınca Allah tərəfindən bir şahidi olan" – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: "Allah rəsulu (s) buyurdu: "Mənəm Rəbbim tərəfindən bəyyinə və dəlillə dəstəklənmiş rəsul. Əli də mənim tərəfimdən şahiddir".

Xaqani Əmini

**Əyyühənnas, aləmə bir feyzi-üzmadır Əli,
Rəhməti-həqdir, Xudadən lütfi-peydadır Əli.**

**Aç, oxu həqqin kəlamın, gör məvəddət ayəsin,
Ehtiramın gözlə mütləq, nəslə-Tahadır Əli!**

**Kə'bədə dünyayə göz açmış əgər, ey hacılar,
İftira olmaz, desəm ki, beyti-ülyadır Əli.**

**İsmi-Ə'layi-Xudadən oldu müştəqq ismi çün,
Fəhmü idrak eylə indi, gör nə mə'nadır Əli?**

**Ürvətül-vüsqa, Vəsiyyül-övsiya, Fülkən-nicat,
Elmü helmü qüvvədə bir şəxsi-yektadır Əli.**

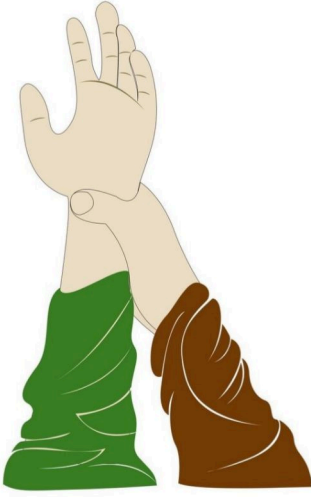
**Zikr elə, Xaqani, hər ləhzə vilayət ayəsin,
İnsü cinnə hər iki aləmdə mövladır Əli.**

Hədiel 19

علي

İyirmi üçüncü ad: Siddiq

Əbu Salehdən belə nəql edilir: “İbn Abbas Allah-taalanın nazil etdiyi “Allaha və peyğəmbərinə iman gətirənlər – məhz onlar öz Rəbbi dərgahında olan siddiqlər (özündə-sözündə doğru olanlar) və şəhidlərdir” – ayəsi barədə dedi: “Bu ayə Əli ibn Əbu Talibin (ə) barəsində nazil olub. Siddiq və şəhid odur”.

Hacı Yaşar Cahid

Olmasaydı Əli, din içə səfa olmaz idi.
Murtəzasız nə səfa ruha qıda olmaz idi.

O Əlidir bizə göstərdi həqiqət yolunu,
Yoxsa ondan səvayi rahi-huda olmaz idi

Əliyə söylədi mizani-ədalət o Nəbi,
Əli olmazsa ədalətli-qəza olmaz idi.

Rəxtixabında yatıbdır o Peyğəmbərdən ötür,
Ki Əli tək bu işə kimsə rza olmaz idi.

Zülfüqar ilə Əmr ibn Əbdəvüd başına,
Vurmasaydı Əli, küfr-əhli gəda olmaz idi.

Bir əlilə qoparıb cəngidə Xeybər qapısın,
Əlisiz kimsədə bil öylə şüca olmaz idi.

Vurduğu zərbəyə xatir o Əli şənində,
"La fəta" kəlməsi göylərdə səda olmaz idi.

Vurmasaydı yerə yüzlərcə o aslan kürəyin,
Adı dillərdə bu gün şiri-Xuda olmaz idi.

Verdi əngüştərini sailə əsnayi-namaz,
Kimsə əshabidə bir böylə səxa olmaz idi.

Danmasaydı Əlinin haqqını nadanlar əgər,
İndi din içrə inan bircə xəta olmaz idi.

Uymasaydı o zaman munkiri-mövlaya çoxu,
İndi Mövlayi-Əlidən o cüda olmaz idi.

Hansı millət ki, Əlisizdi ona yox çarə,
Onlara indi düçar dərdi bəla olmaz idi.

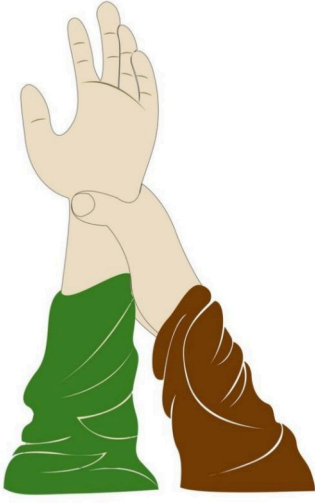
Cahida dərk edə bilsəydik Əli həqqını biz,
Əlidən qeyri zikir dildə dua olmaz idi.

Rəcl 43

عَلِيٌّ

İyirmi dördüncü ad: Elmul-kitaba sahib olan şəxs

İbn Üzəynədən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “De: “Mənimlə sizin aranızda Allahın, həmçinin kitab elminə malik kəsin şahid olması kifayətdir” – ayəsi barədə buyurdu: “Burada məqsəd Əli ibn Əbu Talibdir. Kitabın elmi yalnız ondadır”.

Hacı Elşən Xəzər

Sübhdəm mehrabə İslamin binasın yıxdılar,
Allah-Allah, kainatın Mürtəzasın yıxdılar.

Birləşib İblissurətlər töküb tədbirlərin,
Kufədə insanlığın zövqü-səfasın yıxdılar.

Gördülər minbərdə insan yox, ədalət əyləşib,
Dözməyib ədli-Xudayə, aşinasın yıxdılar.

Ümməti-İslam qədəm qoydu yetimlik dövrünə,
Hansı gün ki, torpağa ümmət atasın yıxdılar.

Gizlədənlər kin küdurət xəncərin fürsət tapıb,
Ləşkəri-Peyğəmbərin sahiblivasın yıxdılar.

Üz-gözündən qan axan dəm, Cəbrəil dad eylədi,
Məqtələ, bikəslərin müşkülgüşasın, yıxdılar.

Səs verib əhli-səma Cəbrailin fəryadinə,
Övliyanın, ənbiyanın kimiyasın yıxdılar.

Fitnə dəryasında qalxdı dalğalar, əfsus ola,
Kəştiyi-əhli-vilanın naxudasın yıxdılar.

Barmağından keçməyənlər Allahın haqq dininə,
Ğəzvələr şiri, Rəsulun can fədasın yıxdılar.

Səcdədən, ey qalxmayan, diqqətli ol ki, bir zaman,
Dinpərəslər, həqpərəslik rəhnümasın yıxdılar.

Dini təbliğ eyləyən bir çox cəhənnəm dəstəsi,
Tiği-zəhr ilə, imamət ibtidasın yıxdılar.

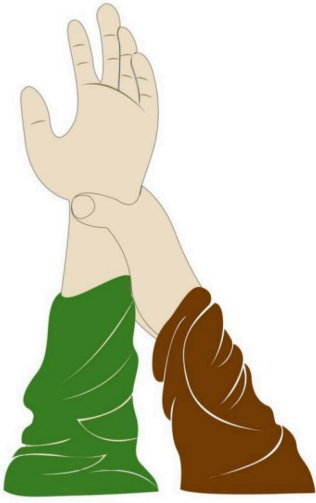
Vay ola cahillərə, əhməqlərə, nadanlara
Qıydılar insanlığa xidmət edən insanlara.

Bələd 3

علي

İyirmi beşinci ad: Valid

**Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə)
Allah-taalanın nazil etdiyi “And içirəm ataya və onun
övladına” – ayəsi barədə buyurdu: “Burada “valid” (ata)
Möminlərin əmiri (ə), “vələd” (övlad) isə Həsən, Hüseyin
və imamlardır (ə)”.**

Ruhulla Amin

Şövg ilə zikr edərəm ismini hər yerdə Əli.
Çün, dəvadır o mübarək adın hər dərdə Əli.

Hüccətullah, Yədullah, Vəliyullahdır,
Şəhi-Mərdan da Əli, Saqeyi-Kövsər də Əli.

İsmi həm Heydəri-Kərrardır, həm Şiri-Xuda,
Əsədullah Əli, Fatehi-Xeybər də Əli

Həmi damadi-Peyəmbər, həmi ol Şahə Vəzir,
Həm olan Həzrəti-Peyğəmbərə yavər də Əli

Kim tutar əl, deyər, əl tutmaq Əlidən qalmış,
Tutar hətmən əlini, ərseyi-məşhərdə Əli.

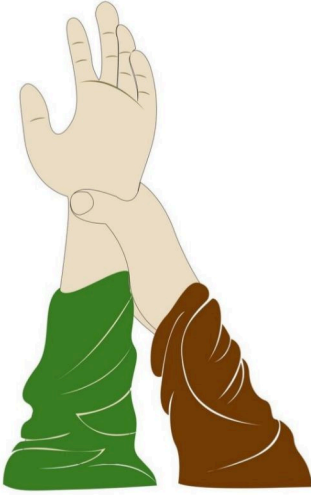
İsmi sərdəftəridir Aminin, inşaallah,
Adını səbt eləyər bir yerə dəftərdə Əli.

Səccə 18-19-20

İyirmi altıncı ad: Mömin

Ziyad ibn Münzirdən belə nəql edilir: "İmam Baqir (ə) Allah-taalanın "Məgər mömin kimsə ilə fasiq eynidirmi?! Əlbəttə, onlar eyni ola bilməzlər!" – ayəsi barədə buyurdu: "Burada "mömin" Əli ibn Əbu Talib (ə), "fasiq" isə Vəlid ibn Üqbədir. Onlar bir-birinə tənə vurmağa başladılar və Vəlid dedi: "Allaha and olsun, mən səndən daha yaxşı danışırım və sözlərim də səninkindən daha kəsərlidir". Möminlərin əmiri (ə) buyurdu: "Ey fasiq, kəs səsin". Bu zaman Allah-taala bu ayəni nazil etdi: "Məgər mömin kimsə ilə fasiq eynidirmi?! Əlbəttə, onlar eyni ola bilməzlər. İman gətirib yaxşı işlər görənləri etdikləri əməllər müqabilində qonaq qalacaqları Məva cənnətləri gözləyir". Yəni Möminlərin əmiri (ə). "Fasiqlərə gəldikdə isə, onların məskəni cəhənnəm odudur. Onlar hər dəfə oddan çıxmaq istədikdə, yenə ora qaytarılacaq və onlara "Dadın yalan hesab etdiyiniz cəhənnəm odunun əzabını!" – deyiləcək". Yəni Allahın lənətinə gəlmiş Vəlid ibn Üqbə. "Eyni ola bilməzlər". Yəni onlar Allah dərğahında itaətdə, məqamda və savabda eyni deyillər".

Ağamirzə Qail

Əli, ey saqi-yi-kövsər, behiştə rəhnüma sənsən,
Əli, ey fatehi-Xeybər, ki həqqə müddəa sənsən,
Əli, ey dusti-Peyğəmbər, vəsiyy-i-Müstəfa sənsən,
Əli, sən Heydəri-kərrarsən, həm Mürtəza sənsən,
Deyilmiş "Lafəta illa Əli" çün ol fəta sənsən.

Əli, ey babi-şəhri-elm, ey alimlər əlası,
Ey əhli-aləmin ən ülvü şəxsi, ən mübərrası,
İki aləmdə əhli-dinə sərvər, şahı, mövlası,
Təməməni məniyi-Quranın ey zahir təcəllası,
Vücudun şərh-i-bismillah, bəyani-Hələta sənsən.

Əli, vəqta vilayət taxtına sən bərqərar oldun,
Ədalətdən, səxavətdən, şücadən bişümar oldun,
Deməz əqli mükəmməl kimsə sən həqqdən kənar oldun,
Şəbi-məracdə sən Əhmədi-Muxtarə yar oldun,
Nida gələcək Xudadən öylə sandı bu səda sənsən.

Əli, sən aləmi-nasuta sərvər, şahı-ümmətsən,
Bəşərdir ali xilqət, sən bəşərdə ali xilqətsən,
Əli, sən gənci-əsrar, aləmin xəlqində illətsən,
Rəsulullahə naib, sərvəri-din, kani-hikmətsən,
Əmirəl mömininsən, məhrəmi-sirri-Xuda sənsən.

Əli, sənsən ədalət xanədanı, talibi-vəhdət,
Sənin isminlədir hərdəm zəfər, həm şövkəti izzət,
Yaranmış zati-pakin nurdən, yoxdur sənə nisbət,
İki gül bəslədin, ey gülşəni-din, sahibi-cənnət,
Cahana bəxş edən Şahi-şəhidü, Müctəba, sənsən.

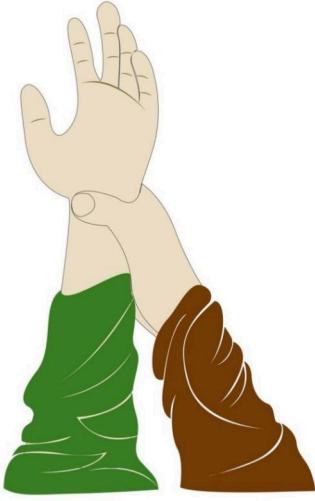
Əli, sənsən yetən dadinə hər kim qalsa qovğadə,
Nə qədrî şiə var yet dadinə bu mülki-dünyadə,
Mənim bu şeirimn əcrin şəfaətlə ver üqbadə,
Səni biçarə Qail səslər hərdəm müşkül əsnadə,
Yetən imdadə sənsən, çarəsiz dərdə dəva sənsən.

Məryəm 87

عَلِي

İyirmi yeddinci ad: Əhd

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Rəhmandan əhd almış kəslər istisna olmaqla, qalanları şəfaət etməyə qadir olmazlar” – ayəsi barədə buyurdu: “Burada “əhd” Möminlərin əmirinin (ə) və ondan sonrakı imamların (ə) vilayətidir”.

Hacı Bəhmən

**Xoşbəxtdir ol kəs ki,onun Əli kimi mövlası var,
Həm qəlbinin şəm işığı,həm könlünün nəvası var.**

**Xəstə dərman axtararsa təbibini soraqlayar,
Əli kimin təbibidir,dərdinin bil,dəvası var.**

**Əlisiz gəlmə yanıma; söyləyib Peyğəmbərimiz,
Əli şəfaət edərsə cənnətdə bir səfası var.**

**Hər kim dutarsa damənin Kərrari-Şahi-Heydərin,
İmamı Zəman söyləyər ki,ol kəsin vəfası var.**

**Kim ki,Əliyə asidir,Əhli-beytinə düşməndir,
Qəbr evində,axirətdə,Qiyamətdə bəlası var.**

**Kim ki,özün bənzədərsə ol Əliyyu-Mürtəzaya,
Onun mömin tək ləqəbi,təqva adlı libası var.**

**Ol kəsin ki,qəbr evinə Əliyyu-Mürtəza gələr,
Sual-cavab asan olar,həmən gündən şəfası var.**

**Kim ki,Əlinin balası Hüseyinə göz yaşı tökər,
Cənnətdə şirin bulağı,səhrada bir dəryası var.**

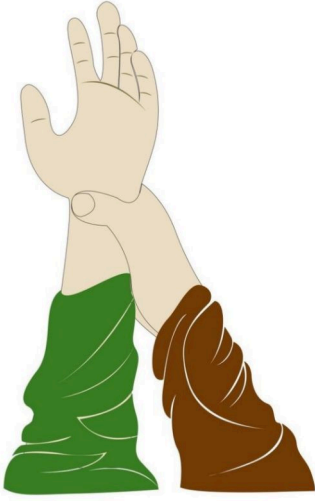
**Əzəl gündən dost bilmişəm Peyğəmbər Əhli-beytini,
Əlindən ziyarət üçün Bəhmənin iltiması var.**

Məryəm 96-97

İyirmi səkkizinci ad: Vudd vəl-Mubəşşər bihi

İmam (ə) Allah-taalanın "Həqiqətən, iman gətirib yaxşı işlər görənlər üçün Rəhman (ürəklərdə) bir sevgi yaradacaq" – ayəsinə istinadən buyurdu: "Allah-taalanın bu ayədə zikr etdiyi vudd və məhəbbət Möminlərin əmirinin (ə) vilayətidir. Həmçinin buyurub: "Biz onu sənin dilinlə asan (hamıya müyəssər) etdik ki,". Yəni Peyğəmbərin (s). "Onunla ancaq Allahdan qorxub pis əməllərdən çəkinənlərə müjdə verəsən". Yəni onu sevən dostlara. "İnadkar bir camaatı qorxudasan". Yəni ona və dostlarına nifrət edən düşmənlərə".

Hacı Səyyar

**Haqqa doğru aparan rahə Əli (ə.s) rahı deyərlər,
Tək onun şəninə hər növdə fəqət dahi deyərlər.**

**Allah izn ilə o kəs şahı-vilayət seçilibdir,
Şiələr rəhbərinə şiələrin şahı deyərlər.**

**Harda dünyaya gəlibdir və gözün harda açıbdır,
O müqəddəs yerə haqqın uca dərgahı deyərlər.**

**Xəbər alsan bizə mövla kim olub cümlə mələkdən,
Əli (ə.s) mövladı, Əli (ə.s) ismini billahi deyərlər.**

**Eyni anda görünən gözlərə çox qeyri məkanda,
Təyyül-ərz ilə cahanın ona səyyahi deyərlər.**

**Zülməti qərq eliyən nur üzünə cümlə xəlayiq,
Günüzün şəmsi deyərlər, gecənin mahi deyərlər.**

**Gahi nahaqqə tutarsan üzümü, gahi mən həqqə,
Bu gedişat ilə ancaq mənə gəhgahi deyərlər.**

**Ahü-fəryadımı hər yanda duyanlar, eşidənlər,
Yenə qalxıb fələyə bu yetimi ahı deyərlər.**

**Nola ya Rəbb, bu qədər sən mənə sevdirmə Əli'ni (ə.s),
Qorxuram sonda mənim üçün Əli (ə.s) Allahı deyərlər.**

**Heç çəkinmə, sən onun şənini vəsf et, sənə şair,
Əli (ə.s) Allahı deməzlər, Əli (ə.s) məddahi deyərlər.**

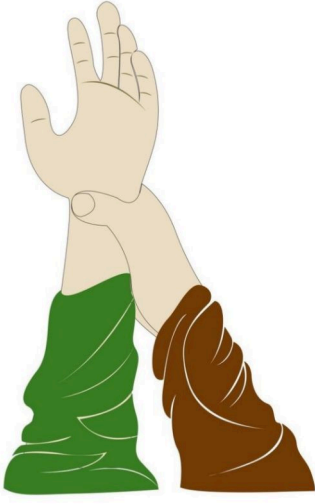
**Desəm: "Ey saqi, behiştə mənə, lütf et, nola Kövsər",
Harada, gör nəyədir, Səyyarın iştahı deyərlər.**

Zumər 9

عَلِيّ

İyirmi doqquzuncu ad: əl-Qanit

Əmmar Səbatidən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Məgər axirətdən qorxan, Rəbbinə ümid bəsləyən, gah səcdəyə qapanıb, gah da ayaq üstə durub gecə saatlarını ibadət içində keçirən (müti bəndə kafirlə birdirmi)?! De: “Heç bilənlərlə bilməyənlər eyni ola bilərmimi?!” (Allahın ayələrindən, dəlillərindən) yalnız ağıl sahibləri ibrət alarlar!” – ayəsi barədə buyurdu: “Bu ayə Əli ibn Əbu Talibin (ə) barəsində nazil olub. Allah-taala burada onun elmi, fəziləti, ibadəti və Allah dərgahında məqamının böyüklüyü barədə xəbər verib”.

Tofiq Həsənlı

Quranımızın elminin aşkarı Əlidir,
Haqqın elə aləmdə səbəbkarı Əlidir.

Peyğəmbər özüyçün onu qardaş götürübdür,
Ömründə ən istəkli vəfadari Əlidir.

Mərdanə Yədullah, Əsədullah, Vəliyullah,
Elmin qapısı Heydəri-Kərrari-Əlidir.

Allah qorumuş dini Əlinin əli ilə,
İslamının əvvəldə xilaskarı Əlidir.

İslam iki simada təcəlla eləyibdir,
Yari Rəsulullah özüdür, yari Əlidir.

Rəbbin iki dünya xanımı qisməti olmuş,
Zəhra qəminin dəhrdə qəmxari Əlidir.

Abbas idi istəkli Ələmdari Hüseynin,
Əlbəttə ki, Allahın Ələmdari Əlidir.

Qurani-Kərimdə onu gəz ayəbəayə,
Gör ki, elə hər ayənin izhari Əlidir.

Sözlər şirin olmuş dilim üstə bu səbəbdən,
Şirin dilimin ləfzeyi-göftari Əlidir.

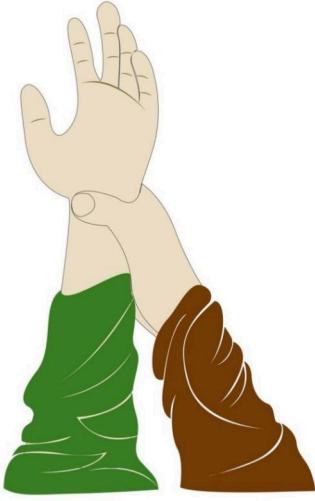
Məndə hünər hardaydı verəm hər sözə rəvnəq,
Toffiqi verən Tofiqə əşari-Əlidir.

Zuxruf 4

علي

Otuzuncu ad: Əli

Həmmaddan belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın "Şübhəsiz ki, o, dərgahımızdakı əsl kitabda mövcuddur. O, çox ucadır (Əliyyun), çox hikmətlidir" – ayəsi barədə buyurdu: "O, Möminlərin əmiridir (ə)".

Xilqət Talıbov

**Olmaz tutasan tay hər imam ilə Əlini.
Zikr eyləmək olmaz hər avam ilə Əlini .**

**Bilməm nə səbəbdən qəzəbindən saralırsan ,
Sidq ilə çağırısaq uca nam ilə Əlini ?**

**Var sizdə də bir rəhbər Əli tək buyur anlat,
Yoxsa başına az ələ dam ilə əlini .**

**Əmr etdi Qədir Xumda rəsulullahə Allah,
Vəsf eylədi Quranlı kəlam ilə Əlini .**

**Bir ömr əgər bilmədilərsə Əli kimdir ,
Dərk eylədilərmə iki şam ilə Əlini ?**

**Səhradə gəzib sanki susuz , çəşmə tapıbdır
Kim dindirə bilsəydi salam ilə Əlini .**

**Boş camı tutub axtarıyıq su , fəqət Allah ,
Dunyamızı doldurdu tamam ilə Əlini .**

**Aləm onu tərک etsə onu tək sevərəm mən ,
Vəsf eyləməyəm sözdə haram ilə Əlini .**

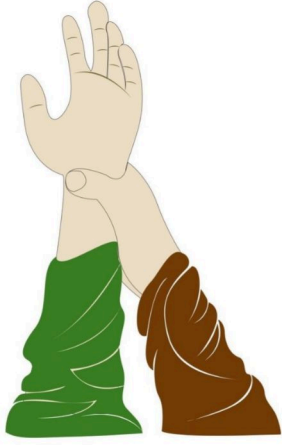
**Xilqət əliboş olsa da qarşında qonaqı,
Amma görəcəkdir dolu cam ilə əlini.**

Fatihə 6

عَلِيّ

Otuz birinci ad: Siratəl-mustəqim və Həmid

**Əbu Salehdən belə nəql edilir: "İbn Abbas Allah-taalanın
"Bizi doğru yola yönəlt" – ayəsi barədə dedi: "O, Əli ibn Əbu
Talibdir (ə)".**

Vüqar Mücahid

**Ana bətnindən insanə olur ehda, Əli eşqi,
Qəsavətdən ölən qəlbi edər ehya, Əli eşqi.**

**Haramzadə olan kəsdə bu eşqin mayəsi tutmaz,
Zinadən var olan şəxsi edər ifşa, Əli eşqi.**

**Xuda eşqindən özgə eşq olarsa qəlbə hasil,
Xərab eylər səlamət qəlbi, istisna Əli eşqi.**

**Olar eşqi-Xuda kamil, sənə aşiq olan kəsdə,
Sənin eşqinlə mülhəqdir Xudanın, ya Əli, eşqi.**

**Nəmazi rahi-duzəxdür, Əlini sevməyən fərdün,
Siratəl-müstəqimdən çün, budur mə'na, Əli eşqi.**

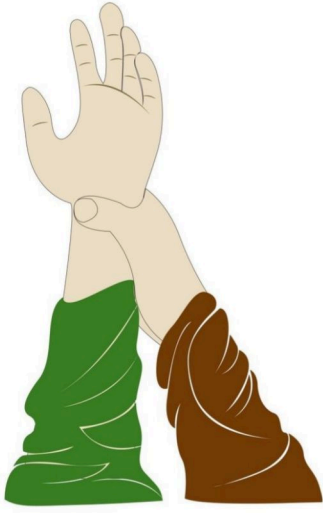
**Səni aşıqlər ilə çəksələr həşrə, təlaş etmə,
Mücahid, sorsalar, söylə: nədir sevda? Əli eşqi.**

Nisa 167

عَلِيّ

Otuz ikinci ad: Səbilillah

**İbn Həməzədən belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə)
Allah-taalanın "Küfr edib Allah yolunun qarşısını alanlar" –
ayəsi barədə buyurdu: "Onlar BəniÜməyyədir ki, Möminlərin
əmirinin (ə) və onun (imam) övladlarının vilayətinin qarşısını
alırlar. Bu yol Allahın yoludur. Həmin yol ki, onunla gedən
Cəhənnəmin əzabından amanda qalar".**

Vüqar Rahi

**Əlin fədası, saqi, et səvab Əlinin eşqinə,
Gətir bu bəzmi - işrətə şərab Əlinin eşqinə.**

**Hücumi - seyli - dərdü qəm qoyar xərabə könlümü,
İçib bu meydən olmasam xərab Əlinin eşqinə.**

**Gətir piyalə nuş edim, mühibbi - ali - Əhmədəm,
Muhəmməd eşqidir cahanda bab Əlinin eşqinə.**

**Rəvandı dəmbədəm üzə sirişki - çeşmi - tər bu gün,
Olubdu parə - parə dil kəbab Əlinin eşqinə.**

**Şərabi - nabi, ey könül, əyağə doldur iç, nə bak,
Verən deyil Xudayi - pak əzab Əlinin eşqinə.**

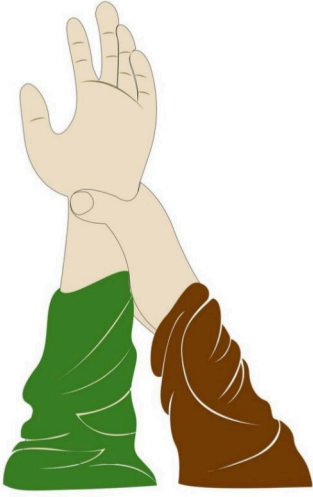
**İlahi, rahi - şər'ivə müvəffəq et bu Rahini,
Qulami - asitanınam cənab Əlinin eşqinə.**

Nisa 174

علي

Otuz üçüncü ad: Burhan

Abdullah ibn Süleymandan belə nəql edilir: “İmam Sadiqdən (ə) Allahtaaalanın “Rəbbinizdən sizə burhan gəlib və biz sizə açıq-aşkar bir nur nazil etdik” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Burhan” Allah rəsulu (s), “nur” isə Əli ibn Əbu Talib və Qurani-Məciddir”.

Qədiməli Əhməd

**Ey mömin bəndələrə elm ilə irfan qapısı,
Səndən ibrət götürür cumlə müsəlman, ya Əli.**

**Sənə bəxş eylədi Mövla o uca mərtəbəni,
Hər sözün eşqi Xuda, natiqi Quran, ya Əli.**

**O saf imanına müştəq olub aləm həmişə,
O müqəddəs adına sidq ilə heyran, ya Əli.**

**Dini-islama şərəf verdi Hüseyn ibn Əli,
Haqq yolunda özünü eylədi qurban, ya Əli.**

**Adın Əslul-Qədim, Vəsiyi-Rəsul, Əbu Turab,
İmamül-Müttəqin, iqrar edirəm can, ya Əli.**

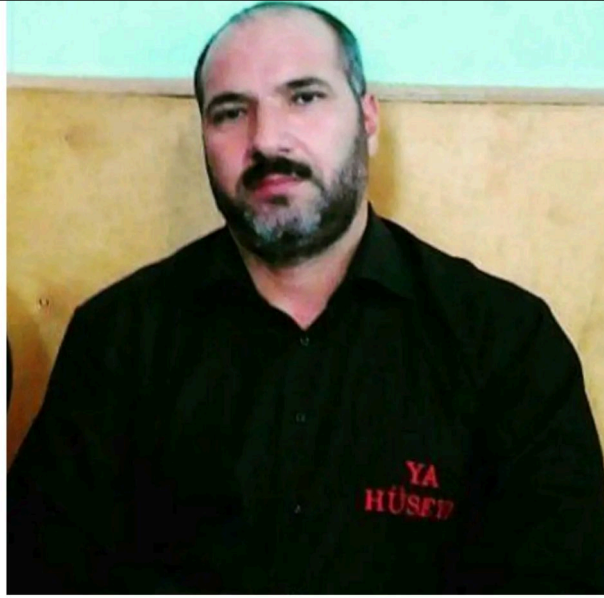
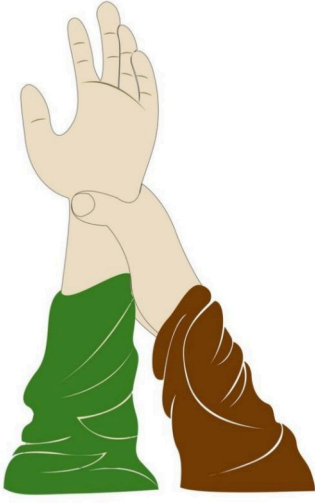
**Sən imamət yolunun sərdarısən, ey şahım,
On bir övladına Əhməd qılır iman, ya Əli.**

Abi İmran 103

عَلِيّ

Otuz dördüncü ad: Həblullah

Süleyman ibn Cəfər Cəfəridən belə nəql edilir: “İmam Kazim (ə) Allahtaalanın “Hamılıqla Allahın ipinə möhkəm sarılın” – ayəsi barədə buyurdu: “O, Əli ibn Əbu Talibdir (ə). “Parçalanmayın”. (Yəni) onun vilayətinin ətrafından (dağılışmayın)”.

Ehtiram Fəna

**Yox dərdə əlacım dedilər hər yerə yazdım
Axır götürüb dərdimi Peyğəmbərə yazdım.**

**Gəldi yuxuma bir gecə ərz etdi ki, şair,
Sən qəm yemə əşaruvi sərdəftərə yazdım.**

**Ərz edtdim, Ağam, çoxdu günahım elə imdad
Ərz eylədi hacətlərini Heydəre yazdım.**

**Sən şəhrisən elmin dedim, həzrətsə buyurdu
Səhrin özü mən "dər"sə Əlidir, dəre yazdım.**

**Mən də sarılıb daməni-mövlayi-Əliyə
Salsın nəzərin bir dəfə mən kəmtərə, yazdım.**

**Saldıqda nəzər abi-həyat var dedi sənçün
Hər dərdüvi şəfqət bulağı Kovsərə yazdım.**

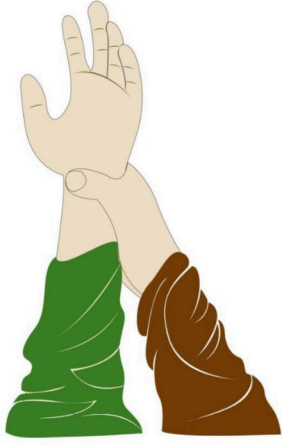
**Kovsərsə, Fəna,söylədi dünya ki, sədəfdi
Mən Əhli-Beyt şair adın gövhərə yazdım.**

Abi İmran 195

عليه

Otuz beşinci ad: Savab

Əsbəğ ibn Nübatədən belə nəql edilir: “Allah rəsulu (s) Əliyə (ə) buyurdu: “Allah sənə və yaxşılıq məqamında olan köməkçilərinə Öz dərgahındakı savabı vəd edib. Necə ki, Allah-taala buyurub: “Ən yaxşı savab Allah yanındaadır!”

Seyyid Ümmi (Cəsur Nəri)

Vəsfini yazsam yanar vallah bu dəftər ya Əli
Adını zikr eylərəm Allahu Əkbər ya Əli

Bir gədayəm əfv qıl ey pak könüllər fatehi
Qoyma vursun ağzıma şəllağı Qəmbər ya Əli

Qırxa çatdım çatmır haqqım bildim adın zikr edim
Körpəlikdən qalmış əmma zikrim əzbər ya Əli

Kaş sizdən örtə Səttar-ül-üyub hər eybimi
Qəlbiniz ta olmasın məndən mükəddər ya Əli

Həqq Əliyləndür Əli Həqq ilə hökm etdi rəsul
Həqqini inkar edənlər oldu kafər ya Əli

Haqqı kim qəlbin gözüylə gördü elan eylədi
Zahir ü batində sənsən Haqqa məzhər ya Əli

Bir əl ilə qoparıb qapısını atdın göyə
Bir alınmaz qəl'ə idi gərçi Xeybər ya Əli

Ortaya kim çıxdısa tən ortadan bir zərbəyə
Cismin iki parəyə böldün bərabər ya Əli

La fəta illa Əli la seyfə illa Zülfiqar
Yox qılıncın tək qılınc yox sən təkəi ər ya Əli

Təkləyibdir bir sürü çaqqal məni imdadə yet
Nə'rə çək ey Allahın aslanı Heydər ya Əli

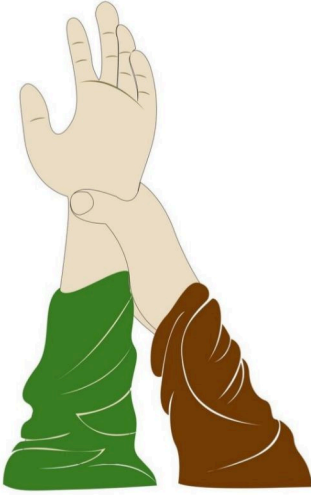
Qəhr ilə ağzın suyun at üzü çapıq Ümmiyə
Ol təbərrükdən ola Malik bu əştər ta Əli

Yunus 35

عليه

Otuz altıncı ad: Hadi lil-hukm (hökmə hidayət edən)

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) buyurdu: "Salman Möminlərin əmirinə (ə) – həmin vaxt o Həzrət hakimiyyətdə idi, hökm verirdi və onu məqamından uzaqlaşdırmaq istəyənlər də hidayət olmurdular – dedi: "Niyə onları bu hökmə irşad edirsən (yönəldirsən)?! Olmaz ki, onları günahlarının içində boşlayasan?!" İmam (ə) buyurdu: "Mən haqqı izhar etmək, onları haqqa qaytarmaq və höccətimi onlara tamamlamaq istəyirəm. Necə ki, Allah Öz kitabında buyurub: "Doğru yola yönəldən kəs arxasınca gedilməyə daha çox layiqdir, yoxsa doğru yol göstərilmədikcə özü onu tapa bilməyən kəs? Sizə nə olub? Necə mühakimə yürüdürsünüz?"

Kamal Hüseynzadə

Sevirəm dedim o şəxsi, izi var vəfa yolunda,
Dedilər sevən nəyinsə eləyər fəda yolunda.
Eləyim fəda, İlahi, nəyi Mürtəza yolunda?!
O peyəmbərin əzizi, o imam, mən adi bəndə
Ona sevgidən savayı yaraşan nə var ki, məndə?!
Nə qədər də aşiq olsam deməyəm əsiri-eşqəm,
Məni hürr edən bir eşqi necə bənzədim kəməndə?!

Sevirəm o şəxsi! Xaliq onu xəlq edib mükəmməl.
Sevirəm o şəxsi! Əsla mənə get deməz deyər gəl.
Uca ismi bu cahanı bəzəyib özündən əvvəl,
Onun ismi olmasın bəs nə üçün dilimdə əzbər?!
Bunu şübhə yox ki, məndən mənə dil verən də istər
Ki verib xəyal, düşüncə düşünüb edim təsəvvür
Kimin eşqi sayəsində, necə fəth olur könüllər.

Gün olur ki, hafizəmdən silinir o yaru sirdaş,
Gün olur çəkir dilim qəm gün olur tökür gözüüm yaş.
Deyirəm ki, kəsməyəydim yolumu günah ilən kaş
Ona bircə kəlmə xoş söz, deməyə üzüm gələydi,
Məni dinləyəydi Mövla, xoşuna sözüm gələydi.
Edib imtina günəşdən bürünəydim özgə nurə,
Çəkilib gecəm gedəydi, yenə gündüzüm gələydi.

Nə sözümdə vardı hikmət, nə özümdə vardı qüdrət,
O kəsin rəhmli Rəbbim mənə vəsfin etdi qismət.
Belə vəsf alındı yoxsa nə gəzirdi məndə cürət?
Söz açım fəzilətindən Şəhi-Mülki-La Fətanın?!
Bu şeir o şahə xatir mənə lütfüdür Xudanın.
Şeirin fəqət nə xeyri, tanımırsa kim Xudanı,
Ola bilməz aşinası o Xudayə aşinanın.

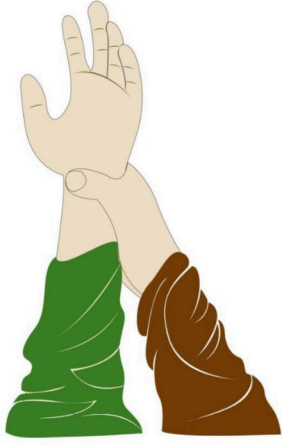
Niyə gizlədirsən hər vaxt həqiqəti məcazda?
Eşidən qənimin onsuz kini artacaq bir az da.
Səni də Kamal, ağan tək şəhid eyləsə namazda.
Başına gələn sevin ki, o qədər gözəl bələdir,
Gözəl adlanan nə varsa, o bəla üçün fədədir,
Mənə rəhm elə, soruşma nökrəm Əliyə ya yox,
Nökrəm desəm riyadır, deyiləm desəm xətadır.

Vaqiə 10-11

عليه

Otuz yeddinci ad: Sabiq, müqərrəb

İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın nazil etdiyi “Və öndə olanlar, onlardır öncüllər. Onlar (Allah dərgahına, Allahın lütfünə) yaxınlaşdırılmış müqərrəb kimsələrdir” – ayəsinə istinadən buyurdu: “Bu ayə xüsusi olaraq Möminlərin əmiri (ə) barədədir. Belə ki, o, digərlərindən öncə imanda öncül olub və Allah-taala buna görə onu mədh edib”.

Adil əkbər

**Ey saqi, bəla məclisi ol yar ilə xoşdur,
Vüslət meyinin ləzzəti dildar ilə xoşdur.**

**Sən gəl ki, könül mənzili boş qalmasın, ey şux,
Eşq əhlinə hicran evi qəmzar ilə xoşdur.**

**Bülbül nə şikayət eləsin xarın əlindən,
Bilməzmi gülün ən gözəli xar ilə xoşdur?**

**Bir guşeyi-xəlvətdə açıb sirrini, ey dil,
Həmdəm olasan yari-vəfadar ilə xoşdur.**

**Qıl səcdə Əli eşqi ilə, ey dili-qafil,
Me'rac eləmək Heydəri-Kərrar ilə xoşdur.**

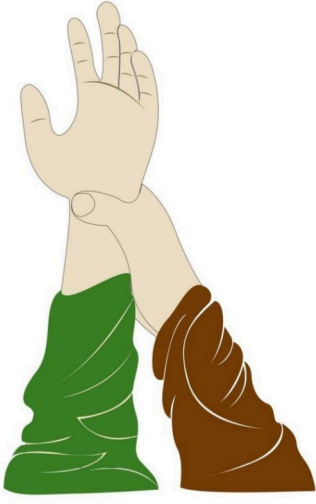
**Adil, sözünün qiymətin arif bilər ancaq,
Söz məclisi sözsüz ki xiridar ilə xoşdur.**

Şuəra 4

عَلِيٍّ

Otuz səkkizinci ad: Ayə

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Baqirin (ə) Allah-taalanın “Əgər istəsəydik, göydən onlara bir ayə göndərərdik, onlar da ona (səssiz-səmirsiz) boyun əyib durardılar” – ayəsi barədə belə buyurduğunu eşitdim: “Günəş günorta və əsr vaxtı arasında enər, sonra əsil-nəsəbi və siması ilə tanınan bir kişi onun qarşısında zahir olar”. Soruşdum: “Kimdir o?” İmam (ə) buyurdu: “Allaha and olsun, ümid edilir ki, o, Möminlərin əmiridir (ə). O, həmin ayədir ki, Allah-taala Peyğəmbərə (s) xitabən buyurdu: “Onun vasitəsilə qorxutsun”. Allah belə buyurdu ki, ümitsiz olmuş Peyğəmbərə (Əlinin) insanlar üzərində Allahın höccəti olması barədə xəbər versin”.

Hacı Arif Buzovnalı

Etməsən sidq ilə ünvan Şəhi-mərdan qapısın,
Qeyri-mümkün açasan rövzeyi-Rizvan qapısın.

Əlidən istə nicatı, odur aqillərə yar,
Nə rəvadır gedib aqıl döyə nadan qapısın?!

Hər qapı həqqə yetirməz səni, axtar çətinin,
Yoxsa nəfs iylə nə var açmaga şeytan qapısın?!

Aç bəsirət gözüvü bir qapı açmazdan əzəl,
Bu göz əlbəttə sənə göstərər ürfan qapısın.

Buğda boyda bir əməl sahibisən, hökmüvə bax,
Guya bir mur eləyib fəth Süleyman qapısın.

Qətrədən ötrü,nə dəvadı bu, bir dövrdə ki,
Dağıdır kafərin ümmanı müsəlman qapısın.

Düşdüyün eşq, ƏLİ eşqi deyilsə nə vüsəl,
Boşuna min yol açıb bağlama hicran qapısın.

Bu qapıyçın bir açar var ki,sədaqətdi adı,
Ki gədəzadə açar sidq ilə sultan qapısın.

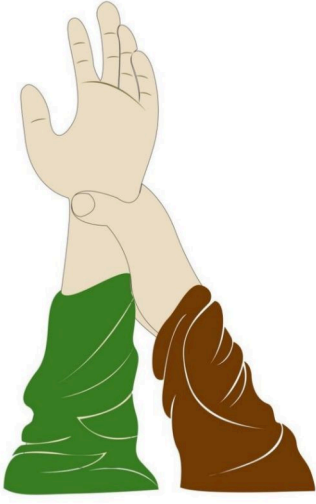
Can quşun, Şəhri-Nəcəf səmtinə göndər Arif,
Qoy ziyarət eləsin bir dəfə canan qapısın.

Saə 29

عَلِيّ

Otuz doqquzuncu ad: əl-Kitabəl-munzəl

Öncəki silsilə sənədə əsasən belə nəql edilir: “İmam (ə) Allah-taalanın “Bu, sənə nazil etdiyimiz mübarək (xeyir-bərəkətli) bir kitabdır” – ayəsi barədə buyurdu: “Mübarək” Möminlərin əmiridir (ə). O, münzəl kitab olan Quranı təfsir edir. Həmçinin Muhəmmədin (s) ümməti üçün mübarək və xeyirbərəkətdir. “Ağıl sahibləri bundan ibrət alsınlar” – ayəsi də onun tərəfdar şüalarına və sevənlərinə işarədir”.

Ağasəlim Əmri

**Diri qəlbin əbədi dilbəri sənsən, Əlican,
Əbədiyyət yolunun rəhbəri sənsən, Əlican.**

**Xalığın kə'bəsisən, başına xilqət dolanır,
Rəbbin aləmlər üçün mehvəri sənsən, Əlican.**

**Bəzmi-vəhdətdə meyi-eşqini nuş etdi könül,
Dilimin virdi o dəmdən bəri sənsən, Əlican.**

**Sən həqiqətlərin əks etdiyi saf ayinəsən,
Göstərən ümmətə peyğəmbəri sənsən, Əlican.**

**Fitrətin illətisən, dost eləyir zikr adını,
Düşmənin də dilinin əzbəri sənsən, Əlican.**

**Batilin məhvinə təkbir ilə meydana girən,
Şanlı haqq ordusunun sərvəri sənsən, Əlican.**

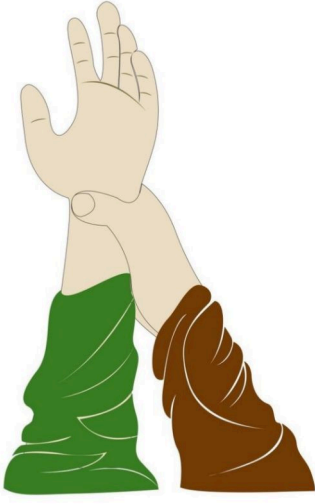
**Sığınıb lütfünə əmniyyət üçün Əmri, mədəd,
Yavəri olmayanın yavəri sənsən, Əlican.**

Bəqərə 256

عَلِيّ

Qırxıncı ad: Ürvətul-vusqa

Öncəki silsilə sənədə əsasən belə nəql edilir: “İmam (ə) Allah-taalanın “Hər kəs tağutu inkar edib Allaha iman gətirsə, o, artıq (qırılmaq bilməyən) ən möhkəm bir ipdən (dəstəkdən) yapışmış olur” – ayəsi barədə buyurdu: “Ürvətulvusqa” Möminlərin əmiri (ə) və onun övladlarından olan imamlardır (ə)”.

Elşad Xaqan

**Anası Kə'bədə, kimdir, onu dünyayə gətirmiş ?
Kim namaz üstə olarkən üzüyün sailə vermiş ?
Kimdi ol kəs ki, Peyəmbər Vəliyullah ona dermiş ?
Böyük Allaha olan yar, o Əlidir ! O Əlidir !**

**Hansı Mövla eləyib ilk dəfə Peyğəmbərə bey'ət ?
Kimi Qur'anla edibdir bizə Peyğəmbər əmanət ?
Ona Həq vermiş icazə, edə məhşərdə şəfaət,
Bizə üqbadə xilaskar, o Əlidir ! O Əlidir !**

**Kim olub Əhmədə qardaş ? Kimi vəsf eylədi Qur'an,
Kim olub Şiri-Təala ? Kim olubdur Şəhi-Mərdan?
Həmi əxlaqı, həm elmi, həmi təqvadə, ey insan,
Kim olub Əhmədə oxşar ? O Əlidir ! O Əlidir !**

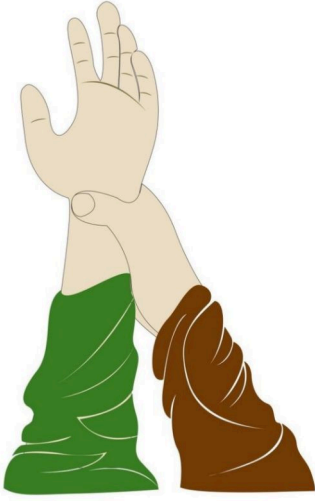
**Kim alıb zərbət edərkən gecə məsciddə ibadət ?
Kim olub Saqiyyi-Kövsər ? Kim olub Kani-Şərafət ?
Kim olub Natiqi-Qur'an ? Kim olub Şahi-vilayət ?
Ləqəbi Heydəri-Kərrar ! O Əlidir ! O Əlidir !**

Nisa 83

عَلِي

Qırx birinci ad: Fəzl

Hüseyn ibn Bəşşardan belə nəql edilir: “İmam Kazim (ə) Allah-taalanın “Əgər Allahın fəzli (lütfü) üzərinizdə olmasaydı, şübhəsiz ki, az bir qisminiz müstəsna olmaqla, şeytanın ardıyca gedərdiniz” – ayəsi barədə buyurdu: “Rəhmət” Allah rəsulu (s), “fəzl” isə Möminlərin əmiridir (ə)”.

AZƏR Bandoj

**Ey könül, avazə gəl, Mövla Əlini zikr elə.
Ey qələm, e'caz elə, misra, Əlini zikr elə.**

**Məclisi - ürfanə zinətdir vəliyyi - mülki - eşq,
Ərz edib Peyğəmbəri - Taha, Əlini zikr elə.**

**"Mən kimin mövlasıyamsa həm Əli mövlasıdır"
Bu bəyani - Əhmədi - vala, Əlini zikr elə.**

**"La fəta illa Əli, la seyfa illa zulfıqar" ,
Bu nıdayi - Xalıqi - Yekta, Əlini zikr elə.**

**Şəhri - elmin babıdır, hər babının min babı var,
Özgə bab axtarma nahəmra, Əlini zikr elə.**

**Ol Əli həqq iylədir, həq də Əliylə dövr edər,
Həqq ilən dövr eylə ey dünya, Əlini zikr elə.**

**Dərdini söylərdi hərdən Qəmbəri - pak tinətə,
Yox idi həmdəm ona, tənha Əlini zikr elə.**

**Gərçi mey istərsə könlün, rahi - təqvadən keçir,
Saqeyi - kövsər, ləbi - ziba Əlini zikr elə.**

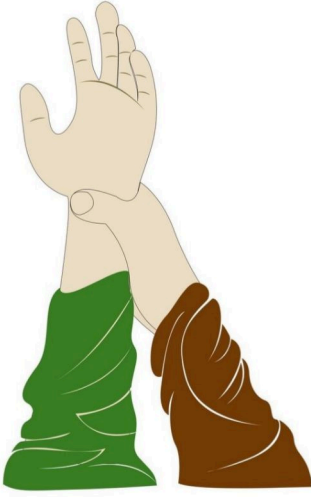
**Sən də gəl Bandoj nəvayə, nəzm ilən qıl züm - zümə,
"Ya Əliyyun, ya Əliyyun" , ta, Əlini zikr elə.**

Maidə 64

علي

Qırx ikinci ad: əl-Yəd əl-Məbsutə (açıq əl)

İshaq ibn Əmmardan belə nəql edilir: “İmam Zeynüləbidin (ə) Allahtaaalanın “Allahın əlləri açıqdır” – ayəsi barədə buyurdu: “(İki əli) yəni Muhəmməd (s) və Əli (ə). Onların Allahın haqq-hüquqları məsələsində əlləri tam açıqdır. Onlar Allah-taalaya çağırır, yaxşı işlərə sövq edir və pisliklərdən çəkindirirlər”.

Aslan Aşiq

O cür etmişdi vəfa kim? Anıb öz Rəbbini daim,
Ona Cibril özü xadim, o bəlağətli bir alim.
O ədalətli mühakim demə tək nəfsinə hakim,
Olub hər cəngidə qalib, Əli ibni Əbi Talib.

Əli gör bir necə sərvər, Əli gör bir necə rəhbər,
Rəsulallahla bərabər, bölüşüb cəngi sərəsər.
Yox ikinci elə bir ər ola Peyğəmbərə yavər,
Həm olub bayrağa sahib, Əli ibni Əbi Talib.

O şücaətdə qiyamət eləyən əhli rəşadət,
O qiyamətdə şəfaət eləyən əhli hidayət.
O ibadətdə ibadət eləyən əhli səxavət,
Verər alsa nə məvacib Əli ibni Əbi Talib.

Onu sevməz ki, münafiq, onu sevməz qəti fasiq,
Ona mömin olar aşiq, ona aşiq Özü Xaliq.
O da öz şəninə layiq qalıb öz Rəbbinə sadıq,
Nə gözəl eşqə münasib Əli ibni Əbi Talib.

Olub ustad ona Ta Ha, yox o cür sahibi təqva,
Onu aldatmağı həтта bacara bilmədi dünya.
Necə bir kəsdir o mövla – bəşərə tay deyil əsla,
Nə mələklə mütənasib, Əli ibni Əbi Talib.

Özü haqq olsa da məsum, olub haqqından o məhrum,
Keçirib ömrünü məzlum neçə il möhnətə məhkum.
Fəqət hər bir kəsə məlum, nə üçün oldu Qədir-Xum?
Ola Peyğəmbərə naib, Əli ibni Əbi Talib.

Əli haqqında düşüncə bürüyər qəlbi sevincə,
Yerə hər ayə enincə, olub agah yetərincə.
Neçə xəttat olub incə qələm əhli, fəqət öncə,
Seçilib Qurana katib, Əli ibni Əbi Talib.

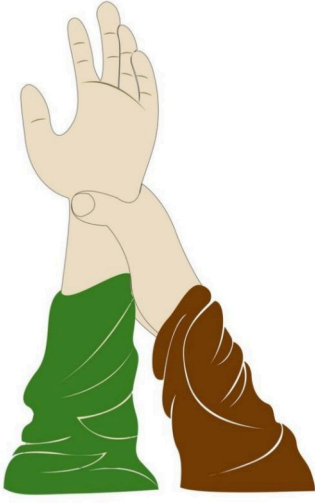
Edə Aslan, bəni Adəm, onu öz könlünə həmdəm,
Tapar ol dərдинə məlhəm, nə çəkər qüssə-kədər, qəm.
Ona həm aşiq olar, həm dili zikr eyləyər hər dəm,
Əli ibni Əbi Talib, Əli ibni Əbi Talib!

Yunus 2

عَلِي

Qırx üçüncü ad: Qədəmə sidq

Yunus ibn Əbdürrəhmandan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allahtaalanın “İman gətirənləri (yaxşı əməllərinə görə) Rəbbi yanında doğru məqam, gözəl mükafat gözlədiyi ilə müjdələ!” – ayəsi barədə buyurdu: “Qədəmə sidq” Möminlərin əmirinin (ə) vilayətidir”.

Nicət Nəsri

Aləmi mən "ya Əli" zikriylə heyran eylərəm,
Ta nə müşkil var onun ismiylə asan eylərəm,
Əhli-nahəqq üzrə həqqin tiği-büran eylərəm,
Həq Əliyəl-Mürtəzadır, həqqi e`lan eylərəm.

Cümleyi-aləmdə bir hadi kim, ol, yox bənzəri,
Nitqi hikmət çeşməsi, ruyi həqiqət məzhəri,
Hüsnünə şəmsü qəmərlə olmuş əzəldən müştəri,
Həq Əliyəl-Mürtəzadır, həqqi e`lan eylərəm.

Ol Şəhin hər hökmü həqdəndir ədalət kanıdır,
Əhli-dərd üçün qədəmgahi şifaət kanıdır,
Həm səxavət, həm kəramət, həm şərəfət kanıdır,
Həq Əliyəl-Mürtəzadır, həqqi e`lan eylərəm.

Tək ona şövq ilə açmışdır qucaq beytül-hərəm,
Həm odur öylə mübarək şanə layiq möhtərəm,
Dövrün əhvalıyla dönsəm də, Əlidən dönmərəm,
Həq Əliyəl-Mürtəzadır, həqqi e`lan eylərəm.

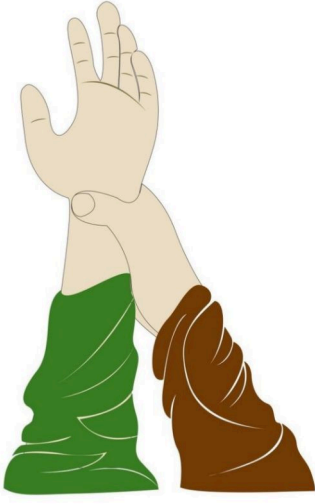
Dəhrə, ey Nəsri, yəqin zati müşərrəf gəlmişəm,
Leyk ol yarın qəmindən tük qədər incəlmişəm,
Olmasam da hali hər sirri-nihandan, bilmişəm,
Həq Əliyəl-Mürtəzadır, həqqi e`lan eylərəm.

Nəhl 90

Qırx dördüncü ad: Ehsan

Ətadan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Həqiqətən, Allah ədalətli olmağı, yaxşılıq etməyi, qohumlara (haqqını) verməyi əmr edir və zinadan, pis işlər görməkdən, zülm etməkdən çəkindirir. (Allah) sizə düşünüb ibrət alasınız deyə, belə öyüd-nəsihət verir!” – ayəsi barədə buyurdu: “(Ayədə gələn) “ədl” ixtlasla Allaha şəhadət etmək və Muhəmmədi (s) Allahın rəsulu bilməkdir. “Ehsan” Əlinin vilayəti və onların ikisinə itaət etməkdir. “Qohumlara haqqını vermək” – deyə buyurduqda Həsəni, Hüseyini və onların övladlarından olan imamları (ə) nəzərdə tutur. “Pis işlər və zinadan əl çəkmək” – deyə buyurduqda isə (həm də) imamlara zülmədən, onları qətlə yetirməkdən, hüquqlarına mane olmaqdan və düşmənləri ilə dostluq etməkdən əl çəkməyi tələb edir. Bu növ münkər (pis iş) ən mənfur iyrənclikdir”.

Sadiq Cə'fəri

**Qoy xərabətə qədəm,ey dil,əcəb cadır bu,
Piri-meyxanə Əli,badeyi-mövladır bu.**

**Qaytarar can bədənə qılsa təkəllüm ləbi-yar,
Dəmi-canbəxşdir,e'cazi Məsihadır bu.**

**Hər pərivəş sənəmin vəslin edirsən xahiş,
Səndə,ey dil,nə həvəsdır,nə təmənnadır bu?**

**Dili-aşıqdə bilib əksi-cəmalın,dedilər,
Turi-Sinada həmin nuri-təcəlladır bu.**

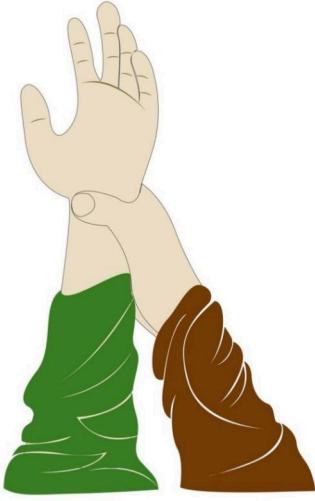
**Yarə həmməclis olub həm qədəh olmaq bir dəm,
Sadiq,aşıqlər üçün eşqdə dünyadır bu.**

Zumər 33

عَلِيّ

Qırx beşinci ad: Müsəddiq (təsdiq edən)

Cabir Cufidən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Haqqı (Qurani) gətirən və onu təsdiq edənlər isə əsl müttəqilərdir” – ayəsi barədə buyurdu: “Haqqı gətirən şəxsdən məqsəd Allah rəsulu (s), onu təsdiqləyən isə Əli ibn Əbu Talibdir (ə)”.

Məşhədi Rūfət

**Ya Əli, səndən mədət söylər dilim, könlüm yanar,
Şövq ilə mömin deyər, kafər içindən kin duyar.**

**Zati-pakın eyni nurdandır, Muhəmməd nurudur,
Eşqi-Zəhra Səndə mövcud, yar edib Pərvərdigar.**

**Müctəba oğlun Həsən eynən Rəsulun bənzəri,
Ol Hüseynin can verib İslâm üçün bir iftixar.**

**Pak vücudundur səbəb insan ədalət anlasın,
Hətta Peyğəmbər səsin me'racda duymuş aşıkar.**

**Ərşin altından yazılmış ol mübarək ismini,
Cəm mələik zikr edər, əfzəl bilər, əcrin alar..**

**Cinlərin, insanların bey'ət alınmış rəhbəri,
On bir övladın bəşərçün höccət olmuş, tacidar.**

**Ey fəzilət mə'dəni, vəsfində söz aciz qalır,
Etmiş hər ixtlaslı Allah bəndəsi ismin şüar.**

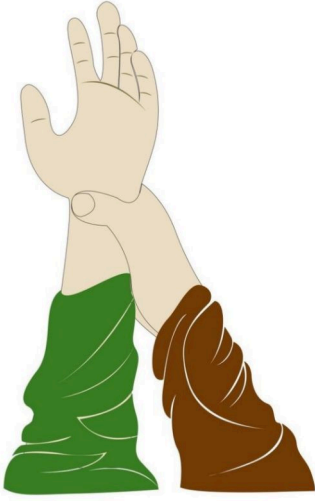
**Həşrəcən bir zərbə üstün Məşhədi, Cibril deyib:
- La fəta illa Əli, la seyfə illa Zülfüqar...**

Həşr 9

عليه

Qırx altıncı ad: əl-Musir

İmam Sadiqdən (ə) belə nəql edilir: “Fatimə Möminlərin əmirinə (onların hər ikisinə salam olsun!) dedi: “Atamın yanına get və ondan bir şeylər al”. Möminlərin əmiri (ə) Peyğəmbərin (s) yanına getdi və ondan bir dinar aldı. Peyğəmbər (s) buyurdu: “Onunla öz ailən üçün yemək al”. Möminlərin əmiri (ə) yemək almaq üçün getdi və yolda Miqdadla rastlaşdı. Miqdad öz vəziyyətinin pis olduğuna görə şikayət edirdi. Möminlərin əmiri (ə) dinarı ona verdi. Sonra məscidin qapısına tərəf getdi və başını (yerə) qoyub yatdı. Daha sonra Allah rəsulu (s) ardınca çıxıb onu axtarmağa başladı və gəlib onun yatdığını gördü. Onu gördükdə buyurdu: “Ey Əbülhəsən, sən nə etdin?!” Möminlərin əmiri (ə) dedi: “(Sənin yanından) çıxan zaman Miqdad məni gördü və öz vəziyyəti ilə bağlı mənimlə məşvərət etdi. Mən də həmin bir dinarı ona verdim”. Allah rəsulu (s) buyurdu: “Cəbrail gəldi və bu barədə mənə xəbər verdi. Allah-taala sənin barəndə bu ayəni nazil etdi: “Özləri ehtiyac içində olsalar belə, onları özlərindən üstün tutarlar. Nəfsinin xəsisliyindən qorunub saxlanılan kimsələr – məhz onlar nicat tapıb səadətə qovuşanlardır!”

Aqşın Naci

Verdi hökmün dedi Allah Əli mövladır
Əli rəhbərdir Əli şah Əli mövladır

Özgə bir yol olamaz rahi-Əlidən doğru
Çünki peyğəmbərə həmrəh Əli mövladır

Biridir ol səbəbi-xilqəti-aləmlərdən
Ol səbəbdəndir ümidgah Əli mövladır

Ol Əli ilə ki islam mükəmməl oldu
Eyləyən ümməti islah Əli mövladır

Verib üç dəfə tələğin boşayan dünyanı
Vari-dünyayə biiştah Əli mövladır

Dini əllameyi-əshabdən öyrən əxz et
Elmi-islamə ən agah Əli mövladır

Yox kəsım aləmi-dareyndə ondan qeyri
Ahi-məzluma yetən ah Əli mövladır

Bizi qoymaz ki şükür vadiyi-zülmətdə azaq
Aləmə nur saçan mah Əli mövladır

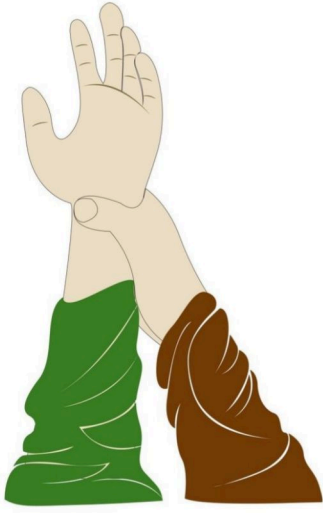
Qulam Allahıma pərvərdəsiyəm mövlamın
Ən əziz Aqşinə billah Əli mövladır

Mücafiə 12-13

Qırx yeddinci ad: əl-Munaci

Davud ibn Sərhandan belə nəql edilir: “İmam Sadiqdən (ə) Allah-taalanın “Ey iman gətirənlər! Peyğəmbərlə (hər hansı bir iş barəsində) məxfi danışacağınız zaman, bu danışiqdan əvvəl (ona hörmət əlaməti olaraq yoxsullara) sədəqə verin” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Bu ayə Möminlərin əmiri (ə) barədə nazil olub. Belə ki, varlı insanlar malları ilə bağlı simicliyə və tamaha, kasıblar da kasıbçılığa görə Peyğəmbərlə (s) özəl danışığa gedəndə sədəqə vermədilər. Möminlərin əmirinin (ə) on dirhəmi və iki baş qoyunu var idi. Peyğəmbərlə (s) on dəfə özəl danışığa gedəndə on dirhəmini və iki baş qoyununu kəsərək ətlərini yoxsullara sədəqə verdi. Ondan başqa bunu edən olmadı və Allah-taalanın bu ayəsi nazil oldu: “Peyğəmbərlə xüsusi söhbətdən öncə sədəqə verməkdən qorxdunuz?!” Daha sonra Allah ayəni nəsx etdi və bu məsələyə əməl edən yalnız Möminlərin əmiri (ə) oldu”.

Sabit Qasim

Dünən yuxumda mənə, mahparə görsəndi,
Üzündə "Şəmsi Züha" aşikarə görsəndi.

Əlində badə var idi, önündə səhpaşı,
Başında ərşə çıxan, dörd minarə görsəndi.

Düşəndə səcdəyə səyyarələr, nəzər saldım,
Təvaf qılmağa, yüz min sitarə görsəndi.

Xəm idi qaşı əcəb, "Zülfüqarə" bənzətdim,
Cəmalinə tökülən zülfü, qarə görsəndi.

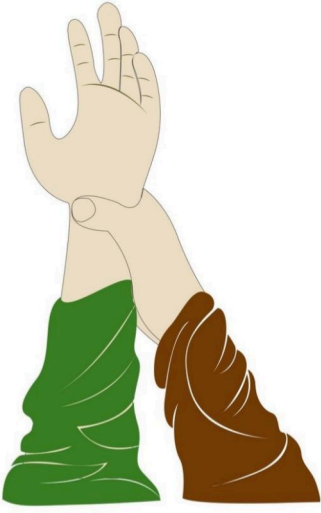
Məramı-yadin ilən, yumdu gözlərin Sabit,
O xab-mö'cizə bəlkə, dübarə görsəndi.

əhzab 23

علي

Qırx səkkizinci ad: Müntəzir

Əbu Caruddan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Möminlər içərilərində elələri də var ki, Allaha etdikləri əhdə sadıq olarlar. Onlardan kimisi (bu yolda) şəhid olmuş, kimisi də (şəhid olmasını) gözləyir. Onlar (verdikləri sözü) əsla dəyişməzlər” – ayəsi barədə buyurdu: “Bu ayə Həmzə, Əli və Cəfər barədə nazil olub. “Onlardan kimisi (bu yolda) şəhid olmuş”. (Yəni) Həmzə və Cəfər. “Kimisi də (şəhid olmasını) gözləyir”. (Yəni) Əli (ə). Allah onun qatilinin şiddətli əzabını artırsın!”

Namıq Suzi

**Ey sən gədayi-dərgəhi-həq! şah Əlini gör.
Zülmətdə şəms nisbəti misbah Əlini gör.**

**Zikri-Əli dəvadısa hər dərdə, ey könül,
Dərddən ümitsiz olma, ümidgah Əlini gör.**

**Bikimsəyə, fəqirə müdam dost olan odur
Çəkdikcə zülm əlində qəmə ah Əlini gör.**

**Təqva misalı güzgüdür əhli-cəhalətə
Etmək gər istəsən özün islah, Əlini gör.**

**Nəhcül-bəlağəni oxu yeddi səmanı gəz
Mə'rac rahını edən izah Əlini gör.**

**Lövhi-şərəfdə natiqi-qurandı tərifi
Həqdən gələn hər elmdən agah Əlini gör.**

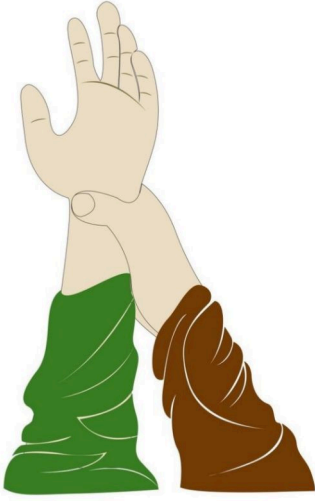
**Ey Suzi gəzmə özgə bir ünvanı eşq üçün
İstərsən eşqi-Xatəmə Allah, Əlini gör.**

Hicr 76

عَلِي

Qırx doqquzuncu ad: Səbiləl-muqim

Əsbat ibn Salimdən belə nəql edilir: “Hit bölgəsindən yola düşdüm. İmam Sadiqlə (ə) görüşdüm və ondan Allah-taalanın “Həqiqətən, o, öz düz yolunda qalmaqdadır!” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Ağıl və şüur sahibləri bizik. Möminlərin əmiri (ə) isə (ayədə buyurulan) düz yoldur”.

Sübhən Azəri

Təsdiq edibdir səni Peyğəmbərimiz, Ya ƏLi,
Seçdi Qədir-Xumda sən ol, rəhbərimiz Ya ƏLi!

10 yaşımda İSLAMı qəbul etmişən, birinci,
Həzrəti Peyğəmbərə bəxş eyləmişən, sevinci,
Tə'b Ali ne'mətdir səninçün yazırıq, bir inci,
Ruzi Qiyamətdə sən ol zərgərimiz, Ya ƏLi!

Biz nə münafiq, nə də fasiq kimi aşıqlərik,
Biz əvvəldən əhdinə sadıq kimi aşıqlərik,
Əhli-Beytin eşqinə layiq kimi aşıqlərik,
Bifəfa Aşıqlərə yox bənzərimiz, Ya ƏLi!

İsmin ibadət buyurulmuş bunu tərgitmərik,
Tutmuşuq Haqqın yolunu, bir ayrı yol getmərik,
Biz səni dərk eyləmişik, məzlumu incitmərik,
Tam kül oluncan belə yansın dərimiz, Ya ƏLi!

Var bir Ayə, "UF" demək olmaz qəti valideynə,
FATİMƏ Madər, həmi nurdur, iki nuri-eynə,
ALLAH özü Cənnəti tapşırdı HƏSƏN-HÜSEYNƏ,
Onlardı Cənnət gülümüz, Sərvərimiz, Ya ƏLi!

ALLAHın Aslanısan, olsan da bəşərdən biri,
MƏHDİdidir son Höccətimiz, əhli-hünərdən biri,
Haqqın ordusunda 313 nəfərdən biri,
Azəri yurdundadır bir əsgərimiz, Ya ƏLi!.

Çoxdur igid-əsgərimiz, FƏRİD, MÜBARİZ kimi,
Tarixə yazmış öz adın, şəhid MÜBARİZ kimi,
Verdi Vətən naminə can, seyid MÜBARİZ kimi,
Şəhiddir minlərlə Vətənpərvərimiz, Ya ƏLi!

Zülm eliyib, ilahi, mə'sumları incitdilər,
Haqqı deyən bir neçə məhkumları incitdilər,
Gəl daha, tez gəl ,AĞA!.. məzlumları incitdilər,
Harda qalıb arxa-kömək Yavərimiz, Ya ƏLi!

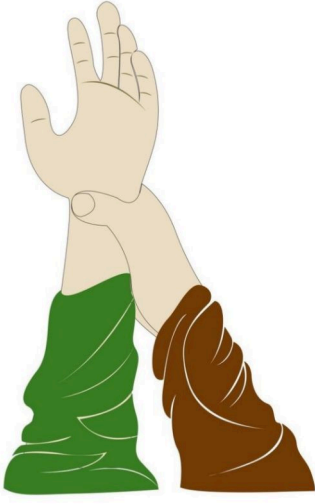
Xoşdur hər Aşıq çəkə hicran ƏhliBeyt (ə) yolunda,
Ömrünü həsr et daha SÜBHAN ƏhliBeyt (ə) yolunda,
Yaz elə aşıqlərə ehsan ƏhliBeyt (ə) yolunda
Kaş savabla dolsun əməl dəftərimiz YA ƏLi!

Dəhr 31

عَلِيّ

Əllinci ad: Rəhmət

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “(Allah) istədiyi kimsəni Öz mərhəmətinə qovuşdurar” – ayəsi barədə buyurdu: “Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti Allahın bəndələrinə lütf etdiyi rəhmətdir. Kim həmin rəhmətin dairəsinə daxil olsa, nicat tapmış müqərrəblərdən olacaq. Kim ondan geri qalsa, həlak olanlardan olacaq”.

Gülhala Dadaş

**Heyrətə qərq eyləyən dünyanı sənsən ya Əli,
Surətə nəqş eyləyən mənani sənsən ya Əli.**

**Ən çətin anında qarə atla çatın dadına,
Qorxudan azad edən Musanı sənsən ya Əli.**

**Bu cəhanda bu cəhandan gizlicə ey Bu türab
Tapşıran övladına Zəhranı sənsən ya Əli.**

**Eşqdən sən yatmağa qoymazsan heç bir aşiqi,
Qaldıran yerdən göyə röyanı sənsən ya Əli.**

**Açdı üz gün tək qızardı əkdinin tər lalələr,
Laləzarə döndərən səhranı sənsən ya Əli**

**Pak olub da pak edən torpağı sənsən ya Əli,
Saf olub da saf edən dəryanı sənsən ya Əli.**

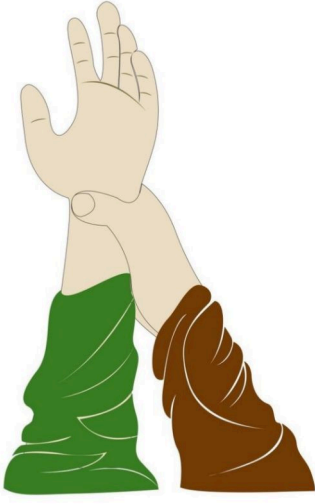
**Vəsf edə bilməz səni təb'i-zəif ilə Dadaş
Yazdıran miskinivə misranı sənsən ya Əli.**

Maide 95

عليه

Əlli birinci ad: Ədalət

Zürrədən belə nəql edilir: “İmam Sadiqdən (ə) Allah-taalanın “Onun cəzası içərinizdən olan iki ədalətli şəxsin hökmü ilə öldürdüyünə bənzər bir heyvanı Kəbəyə çatası (Kəbənin yaxınlığında kəsilib, oradakı yoxsullara paylanacaq) qurbandır” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Onlardan məqsəd Allah rəsulu (s) və Möminlərin əmiridir (ə). Həqiqətən, Əli (ə) Peyğəmbərdən (s) sonra onun yerini tutan və hökmü ilə hökm verəndir”.

Rafaib Zülfüqarov

**Qurban sənə ey nazlı qələm, yaz, Əlidən yaz!
Bu işdə xətadır eləmək naz, Əlidən yaz!**

**Boş-boş nə qədər vəsf elədin külli cahanı?
Olmaq diləyirsənsə sərəfraz, Əlidən yaz!**

**Sirlər dolu aləmdi əgər sən diləyirsən
Misralara nazil ola ecaz, Əlidən yaz!**

**Məndən də kömək yox, qələmim, səndə nə təqsir,
Könlüm quşu ki, eylədi pərvaz, Əlidən yaz!**

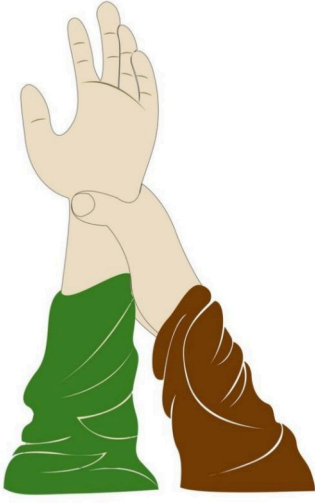
**Bir gün Qəribin tərək eləsə dari fənanı,
Zənn etmə ki sahibin olmaz, Əlidən yaz!**

Zuxruf 61

عَلِيّ

Əlli ikinci ad: Əlamət

İmam (ə) Allah-taalanın nazil etdiyi “O, Qiyamətin əlamətidir” – ayəsinə istinad edərək buyurdu: “Bundan məqsəd Möminlərin əmiridir (ə)”. Daha sonra buyurdu: “Allah rəsulu (s) buyurdu: “Ey Əli, sən bu ümmətin əlaməti (və yol göstərən nişanəsisən). Sənin ardınca gedən nicat tapar, səndən geri qalan isə həlak olar”.

Rəşad Abdullaoglu

**Yaşayır ədalət üzrə həmişə nizami-Heydər,
Budur illəti cahanda ucadır məqami-Heydər.**

**Sözü alidən də ali, gözü həq gözün misali,
O üzün ki, xəttü xali saçır ehtişami-Heydər.**

**O vəliyyi-əmr-i-ə'zəm, o vəsiyyü yari-Xatəm,
Onu zikr edən hər adəm, görər ehtirami-Heydər.**

**Onun həq bilən kəlamın, uca saxlar ehtiramın,
Yetir eşq ilə salamın, alasan sələmi-Heydər.**

**Buyurub Rəsuli-Əkrəm, Əlidir Rəsula həmdəm,
Yaşasın ədalət hər dəm, bu olub mərami-Heydər.**

**Onu vəsf edir mələk də, onun ətri var çiçəkdə,
Onu hər sevən ürəkdə, yazılıb kəlami-Heydər.**

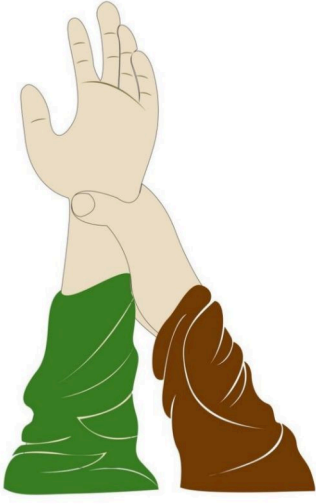
**Rəşad, eşqini Əlinin qoruyub, ürəkdə bəslə,
Bu məhəbbət ilə, bəlkə olasan qulami-Heydər.**

İbrahim 52

عليه

Əlli üçüncü ad: Bəlağ

Öncəki silsilə sənədə əsasən İmam (ə) Allah-taalanın nazil etdiyi “Bu, insanlar üçün elə bir moizədir ki, onunla qorxsunlar” – ayəsi barədə buyurdu: “Bəlağ” Möminlərin əmiridir (ə). Qoy onun vilayəti ilə “qorxub çəkinsinlər” və “ağıl sahibləri ibrət alsınlar”. Burada “ağıl sahibləri” dedikdə onun şüaları nəzərdə tutulur”.

Zamîq Səfai

Vəfadır, yarın eşqiylə,könül hər dəm cəfa istər,
Cəfadan kam alar aşiq,bu keyfiyyət vəfa istər.

Əmanətdir,mənim əhlim,vəsiyyət eyləmiş daim,
Bizə təkidlə tapşırmiş,bu lütfü Mustafa istər.

Könül,naşad olurkən,olmadınmı şad gülşəndə,
Sənin mehr etdigin bir türfə varlıq ki,Xuda istər.

O varlıq ki,sərasər ömrü rəhmətdir Peyəmbər tək,
Onun,cahillər ismin ismi-Ta-Ha dan cüda istər.

Bilirsən ki,Əlisiz qeyri mümkündür şərəf bulmaq,
Əlisiz naqis ümmət,hansı gülşəndən səfa istər?

Cahan mülkündə yoxdur həmdəmi raz,ol Şəhən-şahə,
Mərizin çahə söylərmiş,nigarım aşına istər.

Südündə eyb olan kəsdə,Əlinin eşqi canlanmaz,
Nəzər sal,ol müsəffanı,sərasər Ənbiya istər.

Ömür yetməz əzizim,şükrün etməkcün bu sevdanın.
Qəni,ol kəsdi ki,cananə öz canın fəda istər.

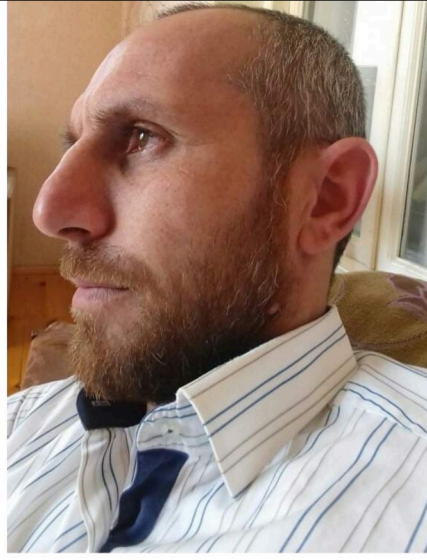
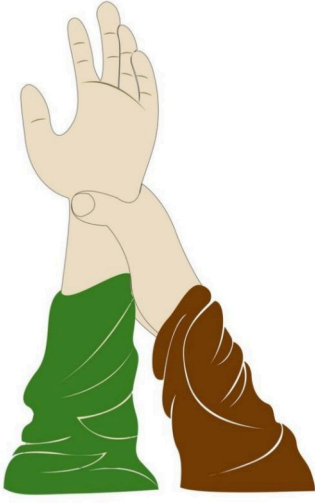
Sənin zənn etdigin səvda,Səfai,ali sevdadır,
Əli eşqiylə yüksəlmək,bu eşqə iqtida' istər.

Tur 1-2

علي

Əlli dördüncü ad: Turi Sinin (Sina dağı)

**Əbu Rəbi Şamidən belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə)
Allah-taalanın "And olsun əncirə və zeytuna. And olsun
Tur-sinaya" – ayəsi barədə buyurdu: "Əncir və zeytun Həsən
və Hüseyndir. Turi Sina isə Möminlərin əmiridir (ə)".**

Rəşad Şükri

İllərdi yanır Ey Şəm pərvanələr eşqindən
Səhralara yol saldı divanələr eşqindən

Sən cənnətə zinətsən cənnət Sənə müştəğdır
Zövq ilə bəzənmişdir kaşanələr eşqindən

Qulluğçuların huri xidmətçilərin qılman
Dünyada ikən çəkdi Zəhra nələr eşqindən

Bir halə yetib gördüm kim məclisi səhbadır
Aləmlərə səs salmış peymanələr eşqindən

Hər qəlbə ki sən girdin Allahda nəzər saldı
Gülzari-cinan oldu viranələr eşqindən

Hər kəs ki Səni sevmiş bir qeyrə könül verməz
Acizdi ki əl çəksin mərdanələr eşqindən

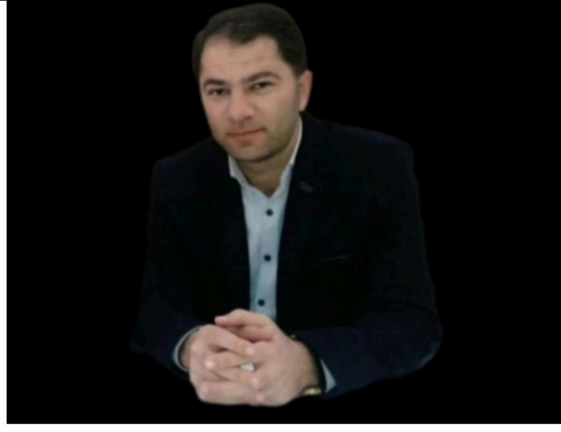
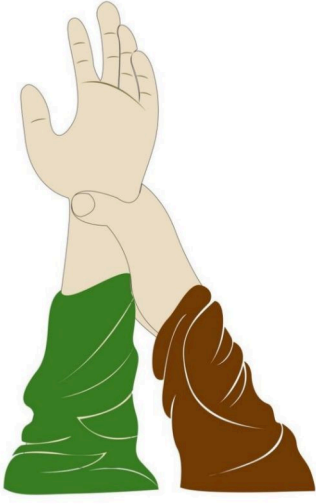
Ey Şəh demə kim Şükri haqqımda nə az yazmış
Qoxdum ki yazım çaşsın fərzanələr eşqindən

Ənam 115

عَلِيّ

Əlli beşinci ad: Tam kəlmə

İshaq ibn Əmmardan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) buyurdu: “İmam səsi anasının bətnində ikən eşidir. Elə ki, doğuldu, sağ qoluna belə yazılır: “Rəbbinin sözü düzgün və ədalətli şəkildə tamam oldu. Onun sözlərini dəyişdirə biləcək bir kimsə yoxdur. O, eşidəndir, biləndir”. Elə ki, böyüyüb boya başa çatdı, onun üçün nurdan səmaya ucalan bir sütun qoyular və onun vasitəsilə Allahın bəndələrinin əməllərini görər. Həqiqətən, Əli (ə) bu tam kəlmələrdən biridir”.

Sənan Qubalı

**Ey bütün aşiqlərə dildar Əli.
Qəlbimiz eşqində olub yarəli.**

**Hicrin ilə cari olur göz yaşım,
Vəslinə yetsəm nə qəmin var Əli?**

**Tapdı necə qüssədən Adəm nicat,
Ta ki, edib ismini iqrar Əli.**

**Madəri-dünya hələ ki, doğmuyub,
Sən kimi bir vaqifi-əsrar Əli.**

**İsmi şərifindi bizim fəxrimiz,
Şiri-Xuda, Heydəri-Kərrar Əli.**

**Lütf elə eşqündə, rəva görmə ki,
Daməni-pakın tuta əğyar əli.**

**Ruzi-cəza könlümüzü şad elə,
Dərdə dəva, ey qəmə qəmxar Əli.**

**Nari-Cəhənnəmdə yanar şübhəsiz,
Eyləsə kim həqqini inkar, Əli.**

**Bizləri avarə edər qeyrisi,
Yox bizə bir sən kimi sərdar Əli.**

**Həqqini danmış niyə bəs çoxları?
Zahir idin gün kimi aşkar, Əli.**

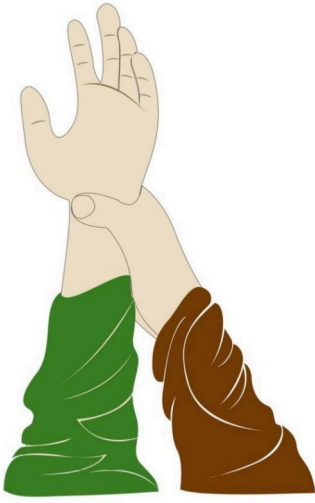
**Nola bu Sən'anə də bir lütf elə,
Eylə onu qəbrüvə zəvvar Əli.**

Həqiqə 51

علي

Əlli altıncı ad: Həqqul-yəqin

Muhəmməd ibn Yəhyadan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Doğrudan da, bu, gerçək bir həqiqətdir” – ayəsi barədə buyurdu: “Məqsəd Əli ibn Əbu Talibin (ə) vilayətidir. Onu təkzib edən həsrət və peşmançılıq çəkər, çünki gerçək bir həqiqət olan onun vilayətinin vacibliyini təkzib edib”.

Heydər Həsənov

**Sən, elə ayinəsən ki, ümmət üçün Ya Əli,
Çeşmi-həqq ilə baxanlar, gördü düzgün, Ya Əli.**

**Bir günəştək nura qərq etdin bütün aləmləri,
Görmədin amma özün, aləmdə bir gün Ya Əli.**

**Verdin üç dəfə talağın, sən bu dünyanın, səni,
Bircə an olsun belə, aldatmadı dünya, Əli.**

**Gör namazun tutmuş indi, hansı ə'la mərtəbə,
Zərbətündürsə ibadətlərdən üstün Ya Əli.**

**Hər bir insanı barışçın səsləyən peyğəmbərin,
Getdi dünyadan "vəli" Zəhrası küsgün Ya Əli.**

**Kəsdi azmışlar Hüseyinin başını, azmış kimi,
Etdilər əhli əyalın Şama sürgün Ya Əli.**

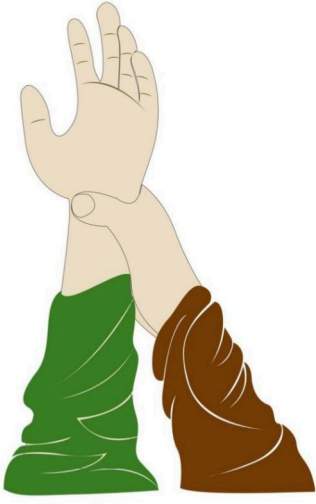
**Hicrin üzmüş bəs qədər, dünyada aşiq Heydəri,
Canını Məhşərdə etmə, nola, üzgün, ya Əli.**

Bələl 8-9

عَلِي

Əlli yeddinci ad: Lisan (dil)

Əbu Yaqubdan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Məgər Biz ona iki göz vermədikmi?! Eləcə də, bir dil və qoşa dodaq (vermədikmi)?!” – ayəsi barədə buyurdu: “İki gözdən məqsəd Allah rəsulu (s), dildən məqsəd Möminlərin əmiri (ə), iki dodaqdan məqsəd isə Həsən və Hüseynidir (ə)”.

Ceyhun Kəmi

Yazılıb bəxtimə həsrət sənin eşqində, Əli,
Dərd imiş ömrümə zinət sənin eşqində, Əli.

Aşiqə xoşdu səfasından iki dünyanın,
Qəmlərin verdiyi ləzzət sənin eşqində, Əli.

Nə bu dünyadə gözümlə var, nə o dünyadə gözümlə,
Görmüşəm, göz görə, cənnət sənin eşqində, Əli.

Zövqi-vəslinlə könül xanəsin aşıqlərinin,
Bilmişik Kə'bəyə nisbət sənin eşqində, Əli.

Qədəmin dəydiyi yerlər gül açıb, gülşən olub,
Canlanıb cümlə təbiət sənin eşqində, Əli.

Könlümüz düşsə də yüz dərdə, şikayət qılmaz,
Xoşdu, çəkmək bizə möhnət sənin eşqində, Əli.

Kəmi vəsfində bu gün yazdı bu şirin qəzəli,
Qalsın eşqimdən əmanət sənin eşqində, Əli.

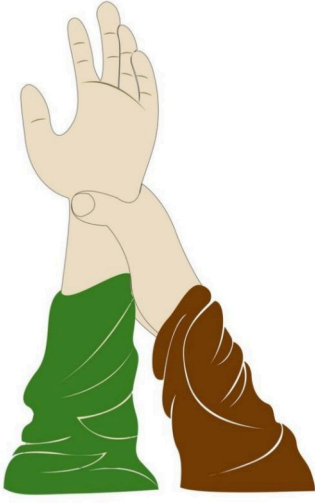

Zariyat 8 Mülk 13 Qəsəs 51

عَلِيّ

Əlli səkkizinci ad: Qövl (söz)

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Siz fərqli fikirlərdəsiniz (və fərqli sözlər deyirsiniz)” – ayəsi barədə buyurdu: “Yəni Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti barədə onlara xəbər verildikdə ixtilaf etdilər”. Həmçinin Allah-taalanın kəlamı belədir: “Sözlərinizi gizli saxlayın və ya aşkara deyın, (fərqi yoxdur) O, qəlblərdəkiləri biləndir”. Yəni Allah-taala içinizdə ona qarşı olan kin-küdurəti və ədavəti bilir. Həmçinin Allah-taalanın “Həqiqətən, Biz sözü onlar üçün bir-birinin ardınca gətirib izah etdik” – ayəsinin mənası budur: “İmamları biri-digərinin ardınca gətirib davam etdirdik”.

Zamir Kövsəri

And olsun hicrətin uzun gecəsi
Aldığın nəfəsə çəkdiyin aha
And olsun yetimlər gülən gecəyə
Ümidlə açılan hər bir sabaha
Sevirəm səni

Demirəm aşiqəm yetəri qədər
Günahkar bir aşiq olmayır mägər?
Onun çün deyirəm hər axşam səhər
Sevirəm səni

Cənnətə verilən ətir gecəsi
Ey şükür sabahı səbir gecəsi
Qədri bilinməyən qədir gecəsi
Sevirəm səni

Kədəri qəlbində alısan
Adam
Dərdin quyulara danışan adam
Vəfasız ümmətlə barışan adam

Sevirəm səni

Sən niyə küsmədin bu qədər qəmdən
Bu qədər dönükdən vəfasız cəmdən
Dünyaya göz açan beytul-hərəmdən
Sevirəm səni

Sən bir ucalıqsan enmisən bizə
Şam kimi əriyib sönmüsən bizə
Təvazö göstərib dönmüsən bizə
Sevirəm səni

Sənə insan desəm mən kiməm onda
Gəzirəm dünyada min cürə donda
Sən ey həqiqəti bilinən sonda
Sevirəm səni

Biz koruq məqamın çıxmırsa üzə
Sən əsla sığmazsan şeirə sözə
Bu gün Qədirxumdu bayramdı bizə
Sevirəm səni

Yüz yerə min yerə bölünsəm yenə
Hər tikəm sadıqdi biləsən sənə
Nə olar Əli can nəzər et mənə

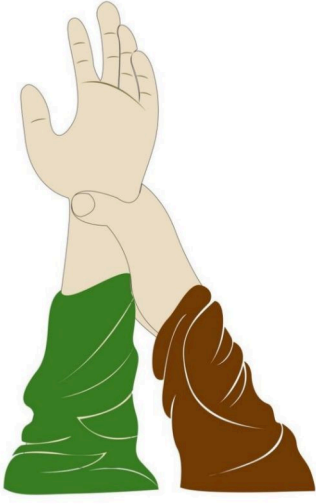
Sevirəm səni
Sevirik səni

Rəhman 1-4

عَلِي

Əlli doqquzuncu ad: İnsan

Hüseyn ibn Xaliddən belə nəql edilir: “(Bir şəxs) İmam Rzadan (ə) Allahtaalanın “Rəhman, Quranı öyrətdi, insanı yaratdı, ona danışmağı və bəyanı öyrətdi” – ayəsi barədə soruşdu. İmam (ə) buyurdu: “Bundan məqsəd Möminlərin əmiridir (ə). Ona hər şeyin bəyanını və ehtiyacı olanları öyrətdi”.

Tərən Fəraqi

Gəl sıǵal çək başımə, sənsiz yetiməm, ya Əli,
Sən gedəndən qalmış ol zülmətdə bu dünya, Əli

Aşıqın tənhalığın hiss eyləmiş cənnətdən O (s.ə)
Fatimə səslər səni.....tənha Əli, tənha Əli.....!

Zülməti nur eylədin, Sən hər gecə pünhan gəzib,
Əl tutub üftadəyə ehsan edən ixfa Əli...!

Kim seversə bir kəsi, ol kəs ilən məşhur olar,
Biz Sənin aşıqlərin, Sənsə bizə mövla, Əli

Cəngdə yoxdur tayun, yoxdur Sənə həmtay olan,
Sən Şəhə yoxdur bərabər - La Fəta illa Əli...!

Eyni qəlbin, eyni ruhın, eyni eşqin sahibi,
Olmayıb aləmdə heç kəs, tək olub Zəhra-Əli

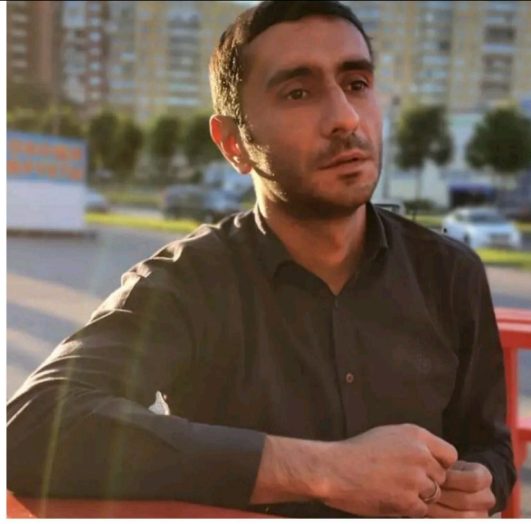
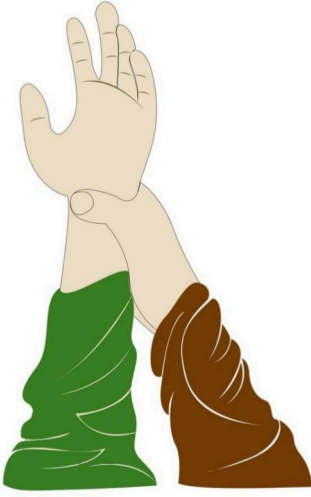
Mən Fəraqi bir qulaməm, Sən Əliysə padşah,
Lütf edibsən, yazmışam, haqqında mən misra, Əli (ə.s)

Ənfal 24

عَلِي

Altmışıncı ad: Həyat

Əbu Caruddan belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Ey iman gətirənlər, sizi dirildən şeyə sarı çağıracağı zaman Allah və rəsuluna müsbət cavab verin!” – ayəsi barədə buyurdu: “(Bu ayə) Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti haqda nazil olub”.

Fariz Fəryad

Yetişib bütün cahanə elə bir xəbər bu gündə
Nə ürəydə qəm qalıbdı,nə də bir kədər bu gündə
Göz açıb bu dəhrə gəlmiş elə bir nəfər bu gündə
O vücud üçün səmadən yerə,ey bəşər,bu gündə
Gəlişin mübarək olsun deyə bir səda gəlibdi
Sevin,ey könül,bu dəhrə Əli Mürtəza gəlibdi

Bizə öyrədən cahanda Əli ilə doğru rahı
Əlinin vilayətində bizə bəxş edib rifahı
Yetişən həqiqi eşqə onu bildi qibləgahı
Odu Allahın vəlisi ,odu məzlumun pənahı
Sevinib deyir yetimlər bizə aşına gəlibdir
Sevin,ey könül,bu dəhrə Əli Mürtəza gəlibdir

Əlinin nəvazişilə həlim oldu sərt ürəklər
Sözünün təravətindən özü məst olub çiçəklər
Ona aləm aşiq olmuş ,onu zikr edir küləklər
Buna şükr edir xəlayiq,buna fəxr edir mələklər
Ki, özün xuda yolunda eliyən fəda gəlibdi
Sevin,ey könül,bu dəhrə Əli Mürtəza gəlibdi

Əlinin fəzilətindən nə qədər desən savabdır
O ədalətin nişanı,o ki şəhrul-elmə babdır
Elə bir cəmalı vardır elə bil ki,afitabdır
Elə bir vücudi-pakdır,elə ali bir cənabdır
Özü gəlməmişdən öncə yerə bir səfa gəlibdi
Sevin,ey könül,bu dəhrə Əli Mürtəza gəlibdi,

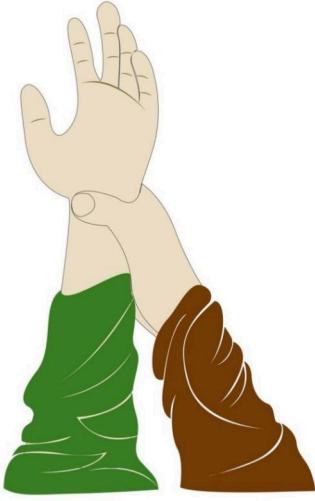
Ona Kəbə qoynun açdı özü pişivazə gəldi
Əli beyti-basəfadə göz açıb Hicazə gəldi
Ora cümlə ənbialar yığışib niyaza gəldi
Əli mədhi ilə məddah yenə ta avazə gəldi
Ki bu gün cahana,Fariz,şəhi-la fəta gəlibdir
Sevin,ey könül,bu dəhrə Əli Mürtəza gəlibdi

Səff 10

عَلِيّ

Altmış birinci ad: Ticarət

Nofəldən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın, “Ey iman gətirənlər, sizi şiddətli əzabdan xilas edəcək ticarətə yönəldimmi?!” – ayəsi barədə buyurdu: “Möminlərin əmiri (ə) buyurdu: “Mənəm Allahın şiddətli əzabından xilas edən böyük faydalı ticarət. Həmin ticarət ki, Allah-taala Öz kitabında ona yönəldib”.

Həsən Lütfi

Aldım bu gün behiştin ətrin əsən küləkdən,
Bir müjdədir, dedim, bu lahuti bir çiçəkdən,
Verdim qulaq, eşitdim yer-göy deyir ürəkdən:
Güldən cəmalı göyçək, mövlalığın mübarək!

Son həccini son elçi sonlandırır bitirdi,
Ellər dönürdü həccdən, Xaliq xəbər yetirdi,
Bir çöldə bir ərəndən Peyğəmbər ad gətirdi,
Qumlar da dindi tək-tək - mövlalığın mübarək!

Nur minbərində, bəh-bəh, Gün, Ay durub bərabər,
Afaqı nur nidalı bir səs sarıb sərəsər,
"Haza Əli..." sözündən aləm gözü münəvvər,
Ey haqq işıqlı gerçək, mövlalığın mübarək!

Başlar Qədiri-Xumda qalxan əlin fədası,
Vardır sənə, əmirim, bey'ətdə Haqq rizası,
Qoy mən öpüm əlindən, ey ümmətin atası,
Sən başıma bir əl çək, mövlalığın mübarək!

Zülmətləri qovan bir nursan ki, çox cəlisən,
Cənnət vilayətidir, Canan seçən vəlisən,
Bir kəlmə tərifində bəsdir bu, sən Əlisən,
Rəhbərsən aliməslək, mövlalığın mübarək!

Divlər qaçıb önündən, namın döyüşkən aslan,
Rəngin qaçar, vücudun titrər namazda hər an,
Tə'zim ola bu lütfə - verdin rükuda ehsan,
Ey bəndəlikdə örnək, mövlalığın mübarək!

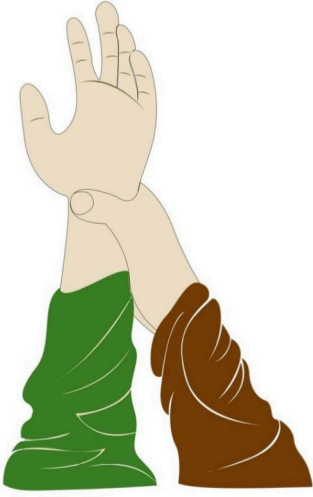
Sən bir səmavi öndər, sən bir ilahi höccət,
Bilsəydi qədrin ümmət dünya olardı cənnət,
Təsdiq edər məqamın var kimdə adəmiyyət,
Övlalığında yox şəkk, mövlalığın mübarək!

Dərgahına, Əlican, Lütfi ətayə gəldi,
Əl tut, gətirdiyim şey bir bu açılmış əldi,
Çirkin qulam mən amma qul olduğum gözəldi,
Ey pak, ey mübarək, mövlalığın mübarək!

علي

Altmış ikinci ad: Vəsiyyət

Müfəzzəl ibn Ömərdən belə nəql edilir: "İmam Sadiqin (ə) belə buyurduğunu eşitdim: "Allah rəsulu (s) buyurub: "Merac gecəsində Allah mənə vəhy edib buyurdu: "Ey Muhəmməd, Əli sənin vəsindir. Ey Muhəmməd, Mən Özümdən başqa məbud olmayan Allaham. Mən qeybləri və aşkarda olanları bilən, mərhəmətli və rəhmliyəm. Ey Muhəmməd, Əli sənin vəsindir. O, vəsilər arasında əhd-peymanı alınmış ilk şəxs və vəsilərin içində ruhu alınan ən sonuncudur. O, həmin canlıdır ki, insanlarla danışacaq. Sən Mənim verdiyim elmdən heç nəyi gizli saxlaya bilməzsən. Əli (səndən sonra) halal və haramın elmini özündə cəmləşdirib".

Lilpar Cəmsiedqızı

Danışım mən də sizə, böylə rəvayət Əlidən,
Öyrənin, siz bu rəvayətdə, sədaqət, Əlidən.

Bir adı Şiri - Xudadır, kim ona qalib olar?
Cəngdə, çox görüleb hali - şücaət, Əlidən.

Hər zaman doğru deyib, hami olub məzlumə,
Həmişə, əhdə vəfa, qaldı əmanət, Əlidən.

İbni-adəmdi Əli, Kəbədə dünyayə gəlib,
Öyrənək biz də bu gün həqqə itaət Əlidən.

Əli Mövladi ki, aləmdə bizi dərk eləyir,
Bizə bir fəhm gələr, olsa, inayət Əlidən.

Ərş(i)dən gəldi səda, kim ki, Əli aşiqidir,
Yazılar surətinə, hüsni- lətafət Əlidən.

Könül istər ala tə'limi, o Sübhanım üçün,
Öyrənə, hər gecə bir sirri - ibadət, Əlidən.

Kim ki, sadıq quludur, rəhm eliyən Allahın,
İki aləmdə görər, fəhmi- kəramət Əlidən.

Lilpara, sə'y elə hər dəm, Əlinin aşiqi ol,
Şükr qıl, ruhun alıb eşqə hidayət, Əlidən.

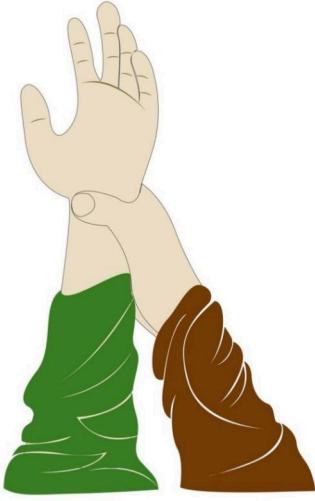

Bəqərə 208 Nəhr 128 Abi İmran 145

علي

Altmış üçüncü ad: Silm (sülh)

Cabirdən (Allah ondan razı olsun!) belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allahtaalanın “Ey iman gətirənlər, hamılıqla sülhə daxil olun!” – ayəsi barədə buyurdu: “Silm” Möminlərin əmirinin (ə) və onun imam övladlarının (ə) vilayətidir”. Sonra buyurdu: “Hamınız ona üz gətirin və onu inkar etməyin!” Daha sonra İmam (ə) Allah-taalanın “Həqiqətən, Allah təqvalılarla və ehsan edənlərlə birgədir” – ayəsi barədə buyurdu: “Bundan məqsəd Möminlərin əmiri (ə) və ondan sonrakı imamlardır (ə)”. Həmçinin İmam (ə) Allah-taalanın “Şükr edənləri mükafatlandıracağıq” – ayəsi barədə buyurdu: “Bundan məqsəd Möminlərin əmiridir (ə), çünki o, Allah-taalaya şükr və ibadət edir”.

Amil Tovuzlu

**Kimdir eşqin tәмәli, Əli mövladır Əli.
Yaxşı bәs kimdir Əli? Əli mövladır, Əli.**

**Hәм odur eşqin özü, hәмi eşqindә bizi,
Edән avarә, dәli, Əli Mövladır Əli.**

**Mükәmmil iydi bәli?, mütәmmim oldu, vәli,
Vә İmamәt әzәli, Əli mövladır Əli.**

**Xummidә elan olub, belә tarixdә qalıb,
Olan Allaha vәli, Əli mövladır Əli.**

**Vәhyidән qeyri sözü, demәyib Әhmәd özü,
Deyib Allah demәli, Əli mövladır, Əli.**

**Mәhv edib fitnәləri, Əlinin zәrbәləri,
Demәk Allahın әli, Əli mövladır Əli.**

**Ona аşıqdi xuda, buna laiqdir o da,
Hamıdan istәмәli, Əli mövladır Əli.**

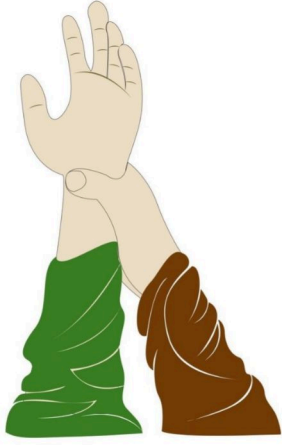
**Amila, dәrk elә sән, belә nurani edән,
Hәр şeir, hәр qәzәli, Əli mövladır Əli.**

Vəqilə 90

علي

Altmış dördüncü ad: Yəmin (sağ)

Kəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Əgər o, sağ tərəf sahiblərindəndirsə” – ayəsi barədə buyurdu: “Yəmin” (sağ) Möminlərin əmiridir (ə). Sağ tərəf sahibləri isə Əli və onun şialəridir”.

Elmar Səlahi

**Xətibim bir xitab eylər Əlidən söz düşən yerdə ,
Qulaqlar min səvab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

**Səfasından xəbər tut , gör nə cövdət var bəzmində ,
Mələklər inqilab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

**Fəqihlər elmsiz gəncin sualından həya saxlar ,
Nəzakətlə cavab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

**Cihad olsa müsəllimdir , bəla gəlsə təsəllimdir ,
Könül hər dərdə tab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

**Qəzavətdə ədalət hökmə hakimdir , məqam əhli
Qulamı şahə bab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

**Fəzilətlər o Heydərdə hüveydadır , müxaliflər
Özün kafir hesab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

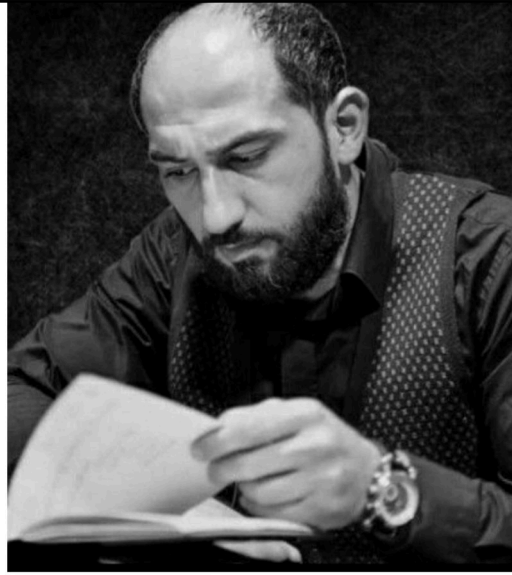
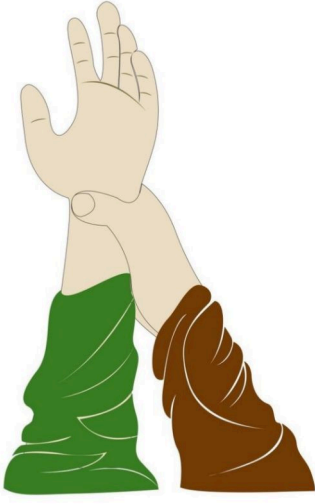
**Səlahi , çox araşdırma Əli şə'nində beyt olsun ,
Həyadan söz hicab eylər Əlidən söz düşən yerdə .**

Səəd 27

عَلِيٌّ

Altmış beşinci ad: Səma

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Biz göyü, yeri və onların arasında olanları boş-boşuna yaratmadıq. Bu, kafirlərin zənnidir” – ayəsi barədə buyurdu: “Səma Əlinin mədhi, yer Fatimə, onların arasındakılar isə övladları olan imamlardır (ə)”.

Vüqar Bībəcəri

**Ya Əli, mən göz açandan səni mövla bildim,
Tək səni mərtəbeyi-eşqdə əla bildim.**

**Mən kiməm ki, sənin haqqında söz icad eləyim,
Feyzi-nitqindir edən nitqimi guya bildim.**

**Sənə kim versə könül, verməz o, dünyaya könül,
Mənə dünya nə gərəkdir, səni dünya bildim.**

**Nuri-həq vəchi-şərifində təcəlla eləmiş,
Sən qərar eylədiyin hər yeri sina bildim.**

**Nola, bir qətrə mənə lütf edəsən vəsl meyin,
Səni, ey saqi-yi-pir, lütfdə dərya bildim.**

**İntiha payəsisən mərtəbeyi-irfanın,
Səni dəryayi-elm, mənbeyi-təqva bildim.**

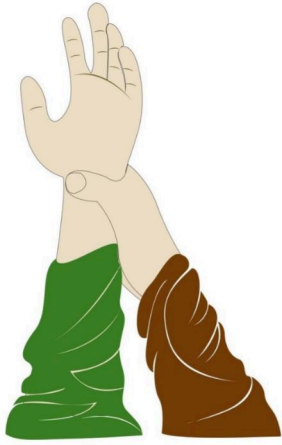
**Ya Əli, yumdu Vüqar cümlə gözəlliklərə göz,
O zamandan ki, səni yari-dilərə bildim.**

Maidə 5 Hucurat 7

علي

Altmış altıncı ad: İman

Əbu Həmzə Sumalidən belə nəql edilir: “İmam Baqirdən (ə) Allah-taalanın “İmanı dananın əməli puç olar” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “İman Əli ibn Əbu Talibdir (ə)”. Həmçinin İmam (ə) Allah-taalanın “Lakin Allah imanı sizə sevdirdi və onu sizin qəlbinizdə zinətləndirdi” – ayəsi barədə buyurdu: “Burada Möminlərin əmiri (ə) nəzərdə tutulub. “Küfrə, itətdən çıxmağa və (Allaha) asi olmağa qarşı sizdə nifrət oyatmışdır!” – ayəsindən məqsəd isə onu qabaqlayan düşmənlərinin vilayətidir”.

Kamran ƏZİZLİ

**Aləmdə bütün şüalərin canı Əlidir
Dünya belə fəxr etdi ki mehmanı Əlidir**

**Möminlər əmiri,şərəfi-zümreyi-adəm
Məzulumların dərdinə dərmanı Əlidir**

**Nadan soruşar kimdi Əli?! susma ey aşiq,
Fəxr ilə de ki;Allahın Aslanı Əlidir**

**Peyğəmbəri-əkrəm öz hədisin də buyurdu;
Ən yaxşı bilən şərhini də Quranı Əlidir**

**Ol şaha ləqəb Heydəri-Kərrar deyirlər
Məğlub eliyən cəngi də düşmanı Əlidir**

**Bir möcüzədir kəbeyi-ülyada doğulmaq
Aşıqlər üçün Allahın ehsanı Əlidir**

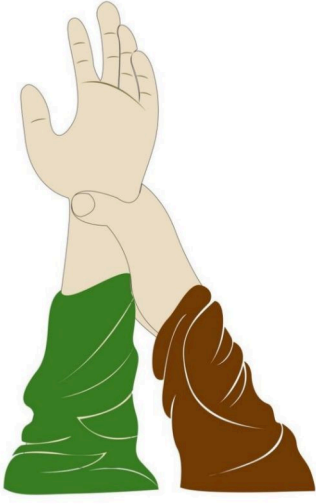
**İlhamına bir sayə düşüb Həzrət Əlidən
Sövlər eyliyənlər əşara bu Kamranı Əlidir**

Fəth 26

عَلِيّ

Altmış yeddinci ad: Kəlimətət-təqva

Malikdən belə nəql edilir: “İmam Rzadan (ə) soruşdum: “Onlara təqva kəlməsini xas etmişdi. Onların bu sözə daha çox haqqı var idi və ona layiq idilər” – ayəsindən məqsəd nədir?” İmam (ə) buyurdu: “O, Möminlərin əmirinin (ə) vilayətidir”.

Pünhan Azim

Eşq füzuzan sədəfdir, gühəri-safi Əli,
Hamının həddi deyil ki, ola sərrafi-Əli.

Kimsəsiz kimsələrin kimsəsi olmuş daim,
Çarəsiz kəsləri xoşnud edib ətəfi-Əli.

Dəhənindən süzülən sözləri hikmət kanı,
Aləmi-insə dəyər bəxş edib ithafi-Əli.

Görməmək haqqın işarətlərin olmaz mümkün,
Qərq edib türfə ziyasıyla ki ətrafı Əli.

Enib ol məclisə bir dəstə mələk zövq aparar,
Hansı bir yerdə əgər zikr olunur lafi-Əli.

Bizə rəbbani məziyyətlərin açdıqca, bizə
Qeyri-aləmləri seyr etdirər övsafi-Əli.

Saxlar imanı olan qəlbi Əli eşqi təmiz,
Hifz edər ləkkədən ayinəyi-şəffafi Əli.

Olar aləmdə ədalətlilərin sultanı,
Olsa bir kəsdə əgər zərrəcə insafi-Əli.

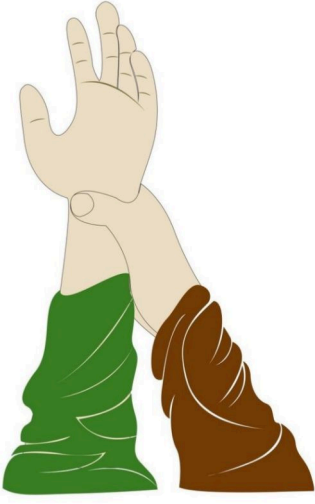
Çün Əli vəsfinə şair sözü yetməz, Pünhan,
Sözü artırma, qəbul eyləməz israfi Əli.

Nisa 58

عليه

Altmış səkkizinci ad: Əmanət

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Həqiqətən, Allah sizə əmanətləri sahiblərinə qaytarmağı əmr edir” – ayəsi barədə buyurdu: “Allaha and olsun, o, Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti, ona və övladlarından olan imamlara (ə) beyət etməklə insanlardan alınmış bir əhdpeymandır”.

Rüfət Dahi

Qədəhdə sâqiyâ gətirsən âşiqə şərâbi- eşq
İçər ki,huşu getsin,axmasın gözündən âbi-eşq

Nə eşq'dir bu eşq' ki,mələklər həsrətin çəkir?
O,şəhr-i elmə bâb,həm də,ərş-i Həqqə bâbi-eşq

Əlidür eşqin ismi,eşq Əlidür ayrı şey deyil
Ki,zâhirən bəşərdi,dâxilən tamâm nâbi-eşq

Əlini sevməyənlərin gözündə pərdə var,fəqət
Sevənlərin də,var gözündə mö'təbər hicâbi-eşq

Bir anlıq aşiqin gözündə eşq hicâbı çâk ola
Əbu-türâbı görsə,çevrilib olar türâbi-eşq

O,zât-i pâk,nitqi sâf,əqli âli,nəfsi tox
O,nur-i eşq-i Mustafâdı, nâtiqi-kitâbi-eşq

Əlində Zülfüqâr, dül-dül üstə sanki şîrdür
Önündə Xâliqin düta dayanmış inqilâbi-eşq

Münafiqin gözündə tiğ,sufinin gözündə həqq
Bəsirət əhlinin gözündə görsənər cənâbi-eşq

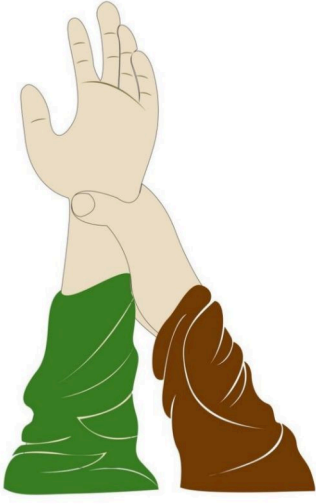
O,Kəbədən doğub və Kufədən qürub edib,Rüfət,
Dübarə Kəbədən doğar münəvvər aftâbi-eşq

Qaf 21

عَلِيّ

Altmış doqquzuncu ad: Saiq (sövq edən)

Cabirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Hər şəxs (Məhşərə) sövq edən və şahidlə birgə gələcək” – ayəsi barədə buyurdu: “Sövq edən Möminlərin əmiri (ə), şahid isə Allah rəsuludur (s)”.

Seyyid Əsri

**Ya Əli ta olmamışdı can cəhanın sakini
Eşqin ey cani-cəhan olmuşdu canın sakini**

**Xaki-pakindən öpüb xadimlik etməkçün sənə
Kaş olam şəhri-Nəcəfdə asitanın sakini**

**Gər qonaq idi Hüseyinin Kərbəladə aqibət
Qıldılar qansızlar ol qanlı məkanın sakini**

**Al şəhadət camin ey can saqiye-Kövsərdən iç
Keç cəhan əzmindən ol bəzmi-cinanın sakini**

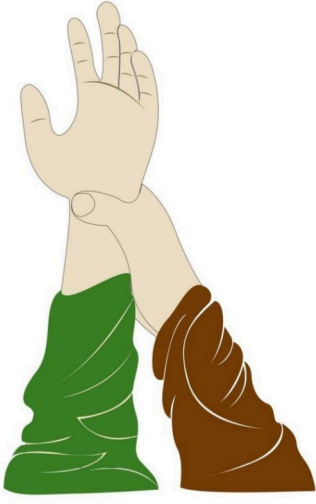
**Əhli-beytindəndü seyyid layiqincə beyti yox
Leyk var ümmidi olsun xanimanın sakini**

Furqan 11

عَلِيّ

Yetmişinci ad: əs-Saətu

Əbu Samitdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) buyurdu: “Gecə və gündüz on iki saatdır. Bu saatlardan biri Əli ibn Əbu Talibdir (ə). Bu, Allah-taalanın ayəsinə əsasəndir: “Onlar saatı təkzib etdilər və saatı təkzib edənlər üçün şiddətli bir atəş hazırladıq”.

Abdulla Abbaslı

**Açıb bu sirri-aləmi , tamah' çəkmək istərəm ,
Bu fani hücrədən bəqaya rah' çəkmək istərəm...**

**Riya bəyaz qanadla tüm cahanı ehtiva edib ,
Buludların qiyafəsin siyah' çəkmək istərəm...**

**Ədalətim talansa dar quyuyla qəlb ovundurub ,
Mədinə xurmalıqlarında ah' çəkmək istərəm...**

**İçim bu dərd ilə dolar , içim içimdə dərd olar ,
Çəkilmək istərəm, ilahi , gah' çəkmək istərəm...**

**Nəməzi-vəsl üçün dualı əllərim cihad edir ,
Cahanə aşiqanə bir silah' çəkmək istərəm...**

**Daralsa köksüm anidən gəzər sinəmdə ayələr ,
Bu nəfsə bir misali-İnşirah' çəkmək istərəm...**

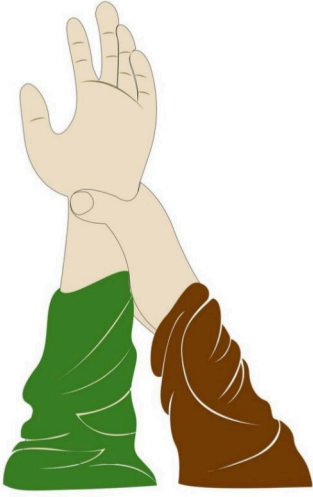
**Bu Qədr qəlb oyaq qalıb bilər nə qədr qədri var ,
Yuxumla birgə ərşə min günah' çəkmək istərəm...**

Ali İmran 18

علي

Yetmiş birinci ad: Qist (ədalət)

Cabirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Mələklər və elm sahibləri də haqqa-ədalətlə boyun qoyaraq...” – ayəsi barədə buyurdu: “Ədalət: Allah onu Möminlərin əmiri (ə) üçün qərar verib ki, camaatın arasında ədalət olsun. Həmçinin onu qist olaraq qərar verib ki, Allahla insanların arasında haqqı bərpa edə bilsin. Əgər ona itaət etsələr, onları hidayət edər”.

Ruslan Sadiq

Əlini çəkdi, əlimdə gecə qoydu iz əli.
Qala bilməz, canımın bir daha sahibsiz əli.

Öpə bilsəydim əlindən, gözüm üstündə tutub,
Saxlayardım bir ömür, ta, görə yalnız göz, Əli.

Hüsni - ruxsarına Allah elə surət vermiş,
Şirk edər, söyləsə dil, Yüsifə dünya gözəli.

Bu nə cür mâh- münəvvərdi, nə xurşidliqa?
Sanki, Xəllaqi-bəşər, xəlq eləyib möciz Əli.

Malü mülk istəmirəm, bir kərə bəsdir bu mənə,
Lal zəbanım dil aç, söyləyə tək bir söz, Əli!

Çəkilib ərşə yuxum, həsrətin öldürdü məni,
Gecədən yoxdur ümidim ki, gələr gündüz Əli.

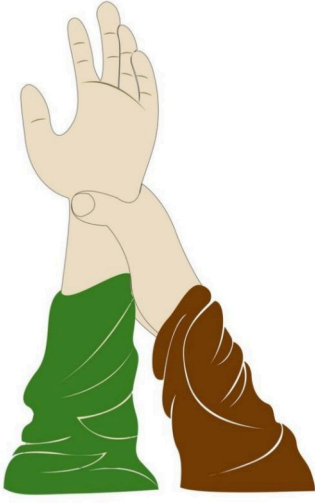
Sən ki, rö' yada onun vəslinə yetdin, Sadiq,
Ayrılıq vəqti, sənin bağrına basdı köz, Əli.

TaHa 135

عَلِيّ

Yetmiş ikinci ad: Siratun-səviy (doğru yol)

Həfs Kənanidən belə nəql edilir: “İmam Sadiqin (ə) “Doğru yol sahiblərinin kimlər olduğunu və kimin haqq yolu tapdığını (hidayətə yetişdiyini) biləcəksiniz!” – ayəsini tilavət etdiyini eşitdim. Sonra belə buyurdu: “O, Möminlərin əmiri (ə), onun vilayəti ilə hidayət olan və onun vilayətindən yapışandır”.

Böyükəğa Müntəzir

Ya Əli, qibtə nə inki edən insandı sənə,
İnsü cin, cümlə bu yer göy, mələk heyrandı sənə.

Şöhrətim, cahü cəlalım, mənim ey baş tacım,
Quru canım, yoxu varım, hamı qurbandı sənə.

Kimliyin, əhli gədalər bilə bilməz, heç vaxt,
Səni onlar qəbul etməz, axı düşmandı sənə,

Gör nə cür şəm'sən, eşq içrə ki, hər eşqə düşən,
Hamı pərvanəyə bənzər dolanıb yandı sənə,

Aşıqindir nə ki, məzlum sənin, şahlarda,
Sevməyən, bağlamayan eşqini nadandı sənə.

Sən Xuda aşiqisən, bağü behişt aşiqi yox,
Aşiq üqbadə özü cənnəti-rizvandı sənə.

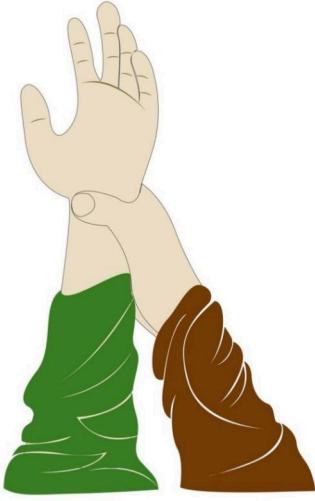
Et şifa, Müntəzirə, ya Əli, məhşər günü sən,
Yazdığı çox qəzəli çünki, bir ünvandı sənə

Mülk 30

عَلِيّ

Yetmiş üçüncü ad: əl-Maul-məin (axar su)

Cəmil ibn Dərracdan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Bir söyləyin görək, əgər suyunuz çəkilib (yerin dibinə) getsə, (Allahdan başqa) kim sizə axar su gətirə bilər?!” – ayəsi barədə buyurdu: “Deyin görək, əgər Allah-taala sizin imamınızı alıb aparsa, ondan sonra sizə kim imamı gətirəcək ki, ixtilafı məsələlərinizi açıqlasın?!”

Tərən Maştəğa

Nurun bütün aləmlərə rəhmətdi Əli can
Sən hardakı yoxsan ora zülmətdir Əli can
Allahın evi Kəbədə dünyaya göz açdın
Vallah sən olan yer bizə cənnətdir Əli can

Hər kim səni sevdi adına ehtiram etdi
Ol şəxsə cəhənnəm odun Allah haram etdi
Hətta ki məqamım uca ali məqam etdi
Sevmək səni möminlərə izzətdir Əli can

Varmı elə bir kəs o Xudanın şiri olsun
Zəhra xanıma sən kimi layiq biri olsun
Övladları məhşərdə şəfaət piri olsun
Vallah bu şərəf tək sənə qismətdir Əli can

Verdi bəşərə görkəmi Allah sizə xatir
Xəlv eylədi bu aləmi Allah sizə xatir
Əfv eylədi həm Adəmi Allah sizə xatir
İzzin yerə və göylərə zinətdir Əli can

Yox sən tək igid, Zülfüqarın tək iti xəncər
Peyğəmbər edibdir səni təyin bizə rəhbər
Sən kani səxa, şahı vila, fatehi xeybər
Saymaq bu fəzilətləri ləzzətdir Əli can

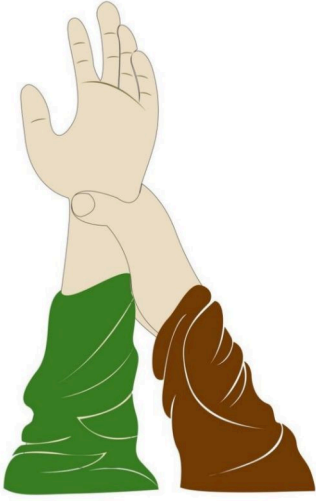
Məhşərdə nəzər eyləməsən Tərənı zarə
Allahın hüsurunda nə eylər üzü qarə
Sənsən eyləyən dərdlilərin dərdinə çarə
Biz cənnətə, cənnət sənə həsrətdir Əli can

Zumər 55

عَلِيّ

Yetmiş dördüncü ad: əl-Əhsən

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Qəfil əzab özünüz də bilmədən başınızın üstünü almamışdan əvvəl Rəbbinizdən sizə nazil edilmiş ən gözəlinə tabe olun!” – ayəsi barədə buyurdu: “O, Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti və ümmətin mənafeyinin olduğu Allah-taalanın bildiyi məsələlərdir”.

Vüqar Fərzulbəyev

Bir nəfər Şiri-Xuda səmtinə saldı nəzərin,
Dedi: söylə nədi dəryanın özündən də, dərin.
Xilqətin sirrinə vaqif ona verdi xəbərin,
Elmi dəryasıdır heç bir qədəri yoxdur onun.

Ərz edib Şahi-lafəta Rəsulallahın özü,
Çün onun ayeyi-qurani kərimdəndi sözü.
Kim əgər tacı ədalət qəbul etməzsə sizi,
Qadir Allahına qəlbən nəzəri yoxdur onun.

Niyə gahi sevinib gahi olursan küskün,
Necə dünyadı bu dünya sual etdim bir gün
Dedilər ki, Şəhi-Mərdan buyurubdur düzgün
Yəni bir damcı qədər də, dəyəri yoxdur onun.

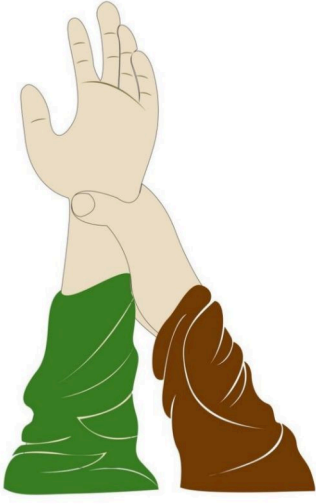
Ey bəşər, tərək eləyibsənsə o xeyrul-əməli,
Demə Zahirdə Ya Allah, Ya Muhəmməd, ya Əli.
Bir kəsin ki, göyə sidq ilə açılırsa əli,
Əsil imandan əlamət, əsəri yoxdur onun.

Buruc 3

عَلِي

Yetmiş beşinci ad: Məşhud

Əbdürrəhman ibn Kəsirdən belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) Allahtaalanın "And olsun şahidlik edənə və şahidlik edilənə!" – ayəsi barədə buyurdu: "Şahidlik edən Allah rəsulu (s), şahidlik edilən isə Əli ibn Əbu Talibdir (ə)".

Mirğa Dadaş

Allahın əmriylə bu gün
Kəbədə sən göz açmısan
Parələnib Beyti-Xuda
Aləmlərə nur saçmısan

Boy atmısan risalətin,
Vəhyin nüzul ocağında
Allah səni mövla seçib
Peyğəmbərin qucağında

Qorumusan peyğəmbəri
Hələ uşaq yaşlarından
Düşmənlərin qorxub qaçıb
Sənin kaman qaşlarından

Uzanmısan vəfa günü
Peyğəmbərin yatağında
Can verən gün sən olmusan
Peyğəmbərin otağında

Bədr, Ühüd, Xəndəkdə sən
İslama izzət qatmısan
Xeybərin ağır qapısını
Əlnən qopardıb atmısan

Meydanda şir tək durmusan
Görüb nəbi bu haləti
Deyib çatmaz bir zərbənə
İnsü-cinin ibadəti

Dolanmısan pərvanə tək
Peyğəmbərin başında sən
Ümmətə İmam olmusan
Hələ cavan yaşımda sən

Nəbi əlin tutub deyib
Ümmətə rəhbərdir Əli
Şirdi, nərdi, Qəzənfərdi
Aləm bədən, sərdi Əli

Peyğəmbərin rehlətiylə
Haqqını qəsb etməyiblər
Başın nələr çəkib sənin
Gör İmama neyləyiblər

Dolaşıbdı tək-tənha
Mədinənin yollarını
Bağlayıblar namərdilər
Xeybərqıran qollarını

Yandırılıb Cəbrailin
Ədəblə döydüyü qapı
Allahın Öz kitabında
Ucaldıb, öydüyü qapı

Peyğəmbərin ardınca sən
Reyhanına yas tutmusan
Zəhər kimi bəlaları
Nuş eləyibsən, utmusan

Qıvrılmışan gecələri
İlan çalmış adam kimi
Gözdə tikan, boğazında
Sümük qalmış adam kimi

23 il səbr etmişən
Düşməmişən zillətə sən
Haqqı bəyan etmişən
Hər fürsətdə millətə sən

Qiptə edibdi səbrüvə
Əyyuba üz verən bəla
Gər bu bəla dəysə nəyə
Döndərib eyliyə təla

Kim ki, təla deyər sənə
Təlanı mədh etmiş olar
Hər nə Əliyə bənzəsə
Tərif ona getmiş olar

Mən demirəm, Vüqar deyib;
Mərdlərin ən şücalısı
Vəsfi Əlidə söz deyil
Sözlərin ən bahalısı

Əli bi nurdu ki, bütün
Dünya malın başdan atıb
Axirətin əvəzində
Dünyasın Allaha satıb

Xəlifəlik günü Əli
Bir keçiyə tərəf baxır
Deyir bu taxt həmin sudur
Keçinin burnundan axır

And içirəm yer üzündə
Günəş düşən zərrələrə
And içirəm çəkinmədən
Əli vuran zərbələrə;

Dünyadakı xəzinələr
Yığılsa gər qalaq-qalaq
Əli görən zaman deyər
3 dəfə vermişəm təlaq

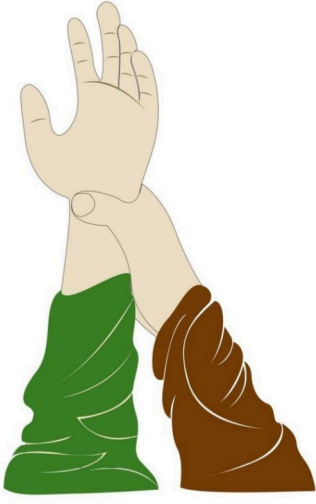
İstəyirdim vəsf eləyim,
Bazar açdım söz yerinə
Həm imamdan, həm sizlərdən
Üz istirəm öz yerimə

Əraf 181 Nəhl 120

عَلِي

Yetmiş altıncı ad: Ümmət

Əbu Həmzədən belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Yaratdıqlarımız içərisində bir ümmət də var ki, onlar insanları haqq yola aparır, (haqqı rəhbər tutaraq onlar arasında) ədalətlə hökm edirlər” – ayəsi barədə buyurdu: “O, Əli ibn Əbu Talibdir (ə). Allah-taala onu “ümmət” adlandırır. Necə ki, İbrahimi (ə) də “Həqiqətən, İbrahim Allaha müti, batildən haqqa tapınan bir ümmət (rəhbər) idi” – ayəsində belə adlandırır”.

Əşrəf Fəxrî

**Dərdə düşmüş könlümün dərmanı sənsən, ya Əli,
Hər bələdan hifz edən insanı sənsən, ya Əli.**

**Olmasan çıxmaz günəş, axmaz sular, əsməz külək,
Cismdirsə külli-aləm, canı sənsən, ya Əli.**

**Hüsnün istər, eyləməz cənnət təmənnasın könül,
Əhli-eşqin cənnəti-rizvanı sənsən, ya Əli.**

**Kimdi ki, qoymuş ayağın çiyinə peyğəmbərin?
Ey vücudim məqdəmin qurbanı, sənsən, ya Əli.**

**İxtiyarım səndədir, ey insü cinnin sərvəri,
"Ya Əli" dersəm dedirdən anı sənsən, ya Əli.**

**Cəngi-Siffində görüb Quranın övraqin qaçan
Bilməz oldu kamilən Quranı sənsən, ya Əli.**

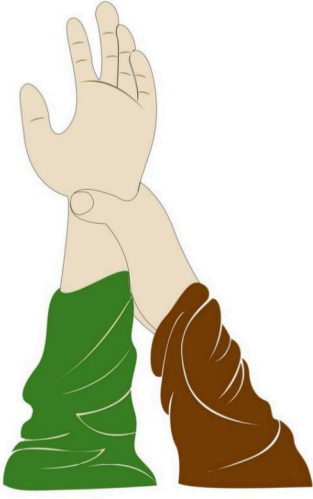
**"Ya Əli"dir könlümün ilkin sözü, son kəlməsi,
Fəxrdir ki, bir qulun sultanı sənsən, ya Əli.**

Əraf 199

علي

Yetmiş yeddinci ad: Urf və Məruf

Əbu Xəttabdan belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Sən bağışlama yolunu tut, yaxşı işlər görməyi və mərufa əmr et!” – ayəsi barədə buyurdu: “Burada “mərufdan” (yaxşı işdən) məqsəd Möminlərin əmirinin (ə) vilayətidir. Həmçinin (ayənin davamında) Allah-taalanın “Cahillərdən üz döndər” buyuruğu onun vilayətini tərk etmişlərə, Allah tərəfindən haqq olduğunu bildikləri halda onu qəbul etməyənlərə aiddir”.

Fədalai Naci

**Mə'rifət təşnələrindən kim ola, yar Əliyə
Olmaz aludə olanlar kimi əğyar, Əliyə**

**Kə'bə fəxr etmədi Allahın evi olmaq ilə
Açdı sındırmaq ilən, bir neçə divar Əliyə**

**Bu səbəbdən bilirik həqqin Əli olduğunu
Həqq edib xeyli həqiqətləri aşkar Əliyə**

**Zahida, zöhdün ilə sanma Əlixislətsən
Çünki, Peyqəmbər olub bir dənə oxşar Əliyə**

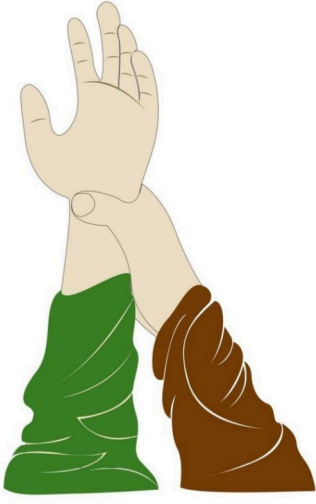
**Naci, məhşərdə əgər tutsa mələklər qolumu
Deyərəm bağlama, bir kəlmə sözüm var Əliyə**

Fussilət 30

علي

Yetmiş səkkizinci ad: Müstəqim (müqavimət edən)

Cabirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Şübhəsiz, “Rəbbimiz Allahdır!” – deyən, sonra da (sözdə və əməldə) müqavimət edən kəslərə mələklər nazil olub (belə deyəcəklər:) “Qorxmayın və kədərlənməyin!” – ayəsi barədə buyurdu: “(Bu ayə) Əli ibn Əbu Talibin (ə), övladlarından olan imamların və şüelərinin haqqında nazil olub”.

Ağa Mehdi

Varidatım, elm babım, eşq rahım, Ya Əli,
İlk imamım, son gümanım, tək pənahım, Ya Əli.

Şiri-Yəzdan, pak Mövla, ismi İlya, Murtəza,
Sirrü mənə, Kəbə oğlu, qibləgahım, Ya Əli.

Zülfıqarın zülmə qarşı çıxdı İslam naminə,
Tək şüarım, ıftıxarım, həqq şahım, Ya Əli.

Əhli Beytin pak zikrin etmək olmuş qismətim,
Nəfsim üçün sizdən ayrı yox silahım, Ya Əli.

Sübhü zöhri, əsrü şami, xiftəni, hər zikrdə
Ya Muhəmməd, Ya Əli der şəmsü Mahım, Ya Əli.

Hətta adəm tövbəsində Əhli Beyt adın tutar,
ey Xudanın öz vəkili, padişahım Ya Əli.

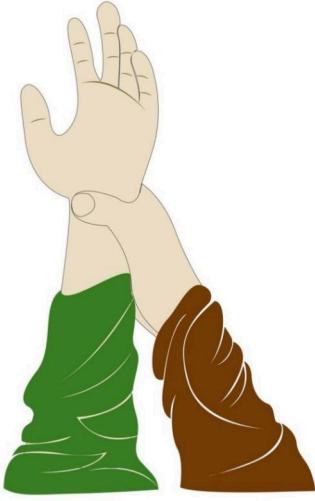
Baqi Allah məhv eylər bir payız yarpağı tək
Hər adın zikr eylədikcə bir günahım, Ya Əli.

Nur 55

علي

Yetmiş doqquzuncu ad: Mustəxləf (canışın, varis)

Abdullah ibn Sinandan belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın "Allah aranızdan iman gətirib yaxşı işlər görənlərə özlərindən əvvəlkilər kimi yer üzünün varisləri edəcəyini vəd edib" – ayəsi barədə buyurdu: "(Bu ayə) Əli ibn Əbu Talibin (ə) və övladlarından olan imamların (ə) haqqında nazil olub". (Sonra) İmam (ə) "Onlara Allahın Özü bəyəndiyi dinini möhkəmləndirəcəyini və onların qorxusunu sonra əmin-amanlıqla əvəz edəcəyini vəd etmişdir" – ayəsi barədə buyurdu: "Bundan məqsəd Qaimin (ə) zühur etməsidir".

Rüstəm Hacıyev

**Dayan, ey dost, bu gün burda ələm bərpadır,
Əhdimiz vardı əzəldən, bu həmin səhradır.**

**Dayan, ey dost, baxım hüsnünə çün bədrənib,
Külli-iman bu həmin Bədrdəki mə`nadır.**

**Dayan, ey dost, sənə insü mələk şahid ola,
Cümlə xatırlaya hüsnün, bu kühən sevdadır.**

**Dayan, ey dost, səni kürsivü ərş arzulayır,
Olmamış böyləsi xilqətdə bu nə qovğadır?**

**Dayan, ey dost, sən, ey çöhrəsi ay, zülfü gecə,
Qamətin həşr, qaşın tiğ, gözün şəhladır.**

**Dayan, ey dost, tutum, ərşə ucaldım əlini,
Hayqırım aləmə şövq ilə "Əli mövladır".**

**Dayan, ey dost, bu atəşli əlin nur saça,
Həmin atəşdi ki bu, müntəziri Musadır.**

**Dayan, ey dost, fələk bey`ətini tazələsin,
Əl uzatmış göyə yer, sanki şəbi-İsradır.**

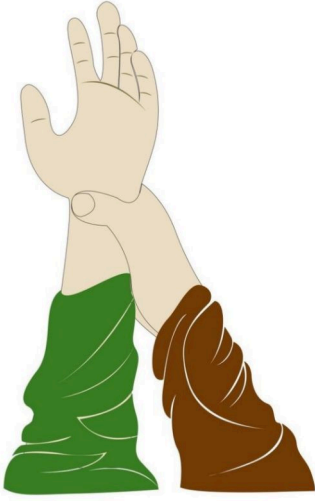
**Dayan, ey dost, sənə söz demək istir Rüstəm,
Bilmir amma necə ərz eyləyə, çün rüsvadır.**

Qələm 1-3

عَلِيّ

Səksəninci ad: Qələm

Muhəmməd ibn Fəzldən belə nəql edilir: “İmam Kazim (ə) Allah-taalanın “Nun. And olsun qələmə və onların yazdıqlarına” – ayəsi barədə buyurdu: “Nun” Allah rəsulu (s), qələm isə Möminlərin əmiridir (ə)”.

İbrahim Aqıl

Varmı Mövla kimi meydani-şücaətdə cəsür,
Bircə zərbəylə sala ləşkəri-küffardə şur.

Öylə bir nə'reyi-şuridə çəkərdi Mövla,
Sanki,İsrafilə vacib buyurub Həq çala sur.

Öylə alidir Əli ki,onu idrak etməz,
Batinən gər kimin olsa gözü bu dəhrdə kur.

Ki sərasər elədi cilveyi- Rəbbani təmam,
Xanədani-Əliyi-aliyü Əladə zühur.

Əli o ruzi-əzəldən bəri məşhur idi,
Zikr edib adını Tövrat ilə İncilü Zəbur.

Nə qədər istədi düşmən onu gözdən salsın,
Səs salıb aləmə aya necə oldu məşhur.

Ki onun zati-şərfi elə pakizə idi,
Tapmadı kimsə onun nitqü kəlamında qüsür.

Turdə təkçə o Musa idi çün qəşş eliyən,
Fəqət o eşqi-Əli saçdı bütün aləmə nur.

Eşqi-Mövladu qərəz Buzərü Səlmanlərə,
Aşıqin çünki, təmənnası deyil kövsərü hur.

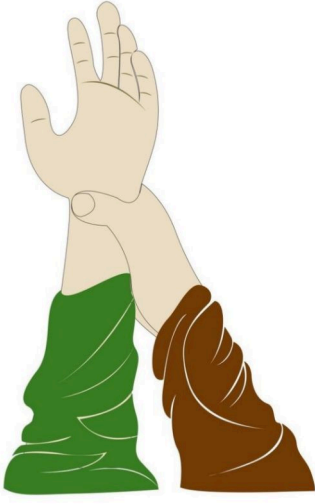
Olmasa,Aqıl əgər dəhrdə Mövla qərəzin,
Tapa bilməzsən inan ruzi-qiyamətdə hüzur.

İbrahim 24-25

عليه السلام

Səksən birinci ad: Fəru-şəcərə (ağacın budağı)

Ömər ibn Zeyddən belə nəql edilir: "İmam Baqirdən (ə) Allah-taalanın "Kökü (yerdə) sabit duran, budaqları isə göydə olan gözəl bir ağac" – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: "Ağac Allah rəsulu (s), Möminlərin əmiri (ə) və övladlarından olan imamlar isə o ağacın budaq və şaxələridir. Onların elmi ağacın meyvələri, şüələri isə ağacın yarpaqlarıdır. Möminlərdən biri vəfat edəndə ağacın yarpaqlarından biri düşür, doğulanda isə o ağacda yenisi cücərir". İmam (ə) Allahın "O (ağac), Rəbbinin izni ilə hər zaman bar verər" – ayəsi barədə buyurdu: "Məqsəd istənilən zaman soruşulduqda imamın elmindən camaat üçün açıqlanan məlumatlardır".

MirCavid Həşimi

**Qəlbimi, dəhr içrə üşşaqdır ziyarətqah bilən,
Orda Allahdan nəfəs vardır, bilir hərgah bilən.**

**Bir nəfəsdən ötrü, min yol zəvvar olsun səs gərək,
Hər yetən məddah deyildir, bilməyən sevgah bilən.**

**Usdadı Peyğəmbər olmuşdur Əlinin, dərk edib,
İlk edər mövla Əlini mədh, özün məddah bilən.**

**Xətmi Peyğəmbər elm şəhri , və sonra elmdən,
Varmıdır mövla Əli qədri olan agah bilən ?!**

**Dərs, elm şəhrindən almış Mürtəza, biz na bələd,
Mən bilən ya sən bilənnən bir deyil səyyah bilən.**

**Ya "Əli yalnız səni mömin sevər" Əhməd demiş,
Kim təmiz mömindir ?! əlbəttə Əlini şah bilən.**

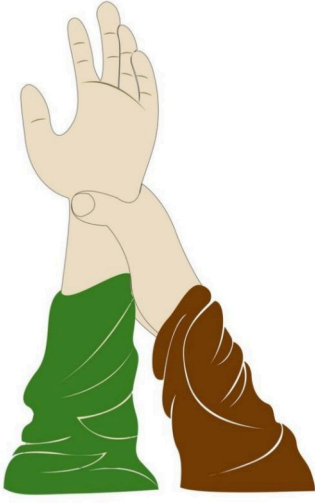
**Allahın şi'rin, vəlisin, ol sevənlərdən biri,
Sonra səbr et, məsləhətdir Cavida, Allah bilən.**

Cinn 16

عَلِيّ

Səksən ikinci ad: əl-Təriqətu (yol)

Əbu Həməzədən belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Əgər onlar doğru yolla getsəydilər, Biz onlara bol-bol su verərdik ki,” – ayəsi barədə buyurdu: “Yol Əli ibn Əbu Talibə (ə) və onun övladlarından olan vəsilərə (ə) bəslənən məhəbbətdir”.

Fuad Nəsimi

**Aşiqəm,zülfünə baxdıqca çox aləm görünür.
Sərviqamətdə həməən zülf dəmadəm görünür.**

**Sən həməən qönçədəhanımsan ki,feyz verən.
Hər səhər seyr edirəm qönçədə şəbnəm görünür.**

**Yığıla cümlə bəşər seyrini etməkdən ötür.
Deyil aşiqsə sənə müftə-müsəlləm görünür.**

**Alırıq məktəbi əlada təmannasız dərş.
Bizə dərş öyrədənin elmi müqəddəm görünür.**

**Ərşi əladən əmr gəldiki beytüllahə.
Sənə mehman olanın izzəti əzəm görünür.**

**Kəbə açmış babın həzrət Əli tək şahə.
Özü mənayi müəzzəzdə müəzzəm görünür.**

**Bir xanım həzrəti Peyğəmbər evindən çıxsa.
Bəydə Allah evinin lütfünə görkəm görünür.**

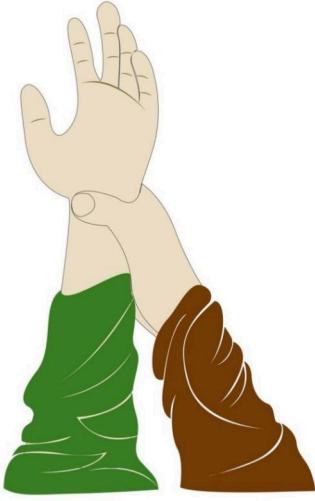
**Fuad eşqin qapısı bağlı deyil aşiq üçün.
Qapı həm nuru saçır nurun özü həm görünür.**

Səbə 48
İsra 81
Rəcl 17
Kəhf 29
Muminun 70

Səksən üçüncü ad: Haqq

Əbu Bəsirdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “De: “Rəbbim haqqı təlqin edir. O, qeybi ən yaxşı biləndir!” – ayəsi barədə buyurdu: “Haqq Möminlərin əmiri (ə) və onun imam övladlarıdır (ə)”. Əbu Bəsir deyir: “Allah-taalanın “Haqq gəldi və batil yox oldu” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Haqq imamın gələn zamanıdır”. Əbu Bəsir deyir: “Allah haqq ilə batili ayırd etmək üçün belə misallar çəkir” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Haqq Möminlərin əmiri (ə), batil isə onun düşmənləridir”. Əbu Bəsir deyir: “De: “Haqq Rəbbiniz tərəfindən olandır. Buna görə də, istəyən iman gətirsin, istəyən küfr etsin” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Yəni onun vilayətinə iman edər və tərk etməklə küfr etmiş olar”. Əbu Bəsir deyir: “Peyğəmbər onlara haqla gəldi. Lakin onların əksəriyyəti haqqı xoşlamırlar” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Yəni onların əksəriyyəti Möminlərin əmirinin (ə) vilayətini xoşlamırlar”.

Fərid Şirəliyev

**Həqiqi eşqi axtarıb imam Əlidə tapmışam.
Xudaya söykənən fikir, kəlam Əlidə tapmışam.**

**Fəqət Rəsul edib tanış nədir məqamı xilqətin,
Gedib nümunə axtarıb məqam Əlidə tapmışam.**

**Bəşər ki başqa başqadır, fəzilətin də fərqi var,
Məqamı küllü bir bədən, təmam Əlidə tapmışam.**

**O, Şahi-şiri bir vücut, yaratdı Tari şövq ilə,
Hədəfdə ali bir bəşər, məram Əlidə tapmışam.**

**Tükəndi yol gedənlərin yolunda haq nişanəsi,
Yolumda heç yubanmadım, davam Əlidə tapmışam.**

**Ədalətin, məhəbbətin, mərifətin tamın yığıb,
Özündə birgə cəm edən adam Əlidə tapmışam.**

**Fərid bilir ki hər səfər təsəlli axtaran zaman,
Dözüm Əlidə tapmışam, inam Əlidə tapmışam.**

Cinn 13

عَلِيّ

Səksən dördüncü ad: Huda

Muhəmməd ibn Füzeyldən belə nəql edilir: “İmam Kazim (ə) Allahtaalanın “Doğrusu, biz hidayət yolunu göstərənə dinlədiyimiz zaman ona iman gətirdik” – ayəsi barədə buyurdu: “Huda” Allah rəsulunun (s) Möminlərin əmirinin (ə) vilayəti barədə və onun imam övladları haqda verdiyi göstərişdir. Kim onu qəbul edib yerinə yetirsə, Qiyamət günündə “nə (yaxşı əməllərinin mükafatının) əskilməsindən, nə də haqsızlığa məruz qalmaqdan qorxar”. Soruşdum: “Bu, tənizdir, yoxsa təvil?” İmam (ə) buyurdu: “Bu, təvildir”.

Təbriz Hüseyni

**Yuxumda hüsnünü bir dəfə Heydərini gördüm.
Əlini, cümlə müsəlmanın öndərini gördüm.**

**Məqami-həzrətə heyratla mən nəzər saldım,
Cahanın ali ədalətli rəhbərini gördüm.**

**Vüsalə yetməyə bir gün Nəcəfdə oldum mən,
Hüzuri-eşqini hər dəm o dilbərini gördüm.**

**Şərəfli başının üstündə taci-hürriyyət,
Əlində abi-həyat ömr sağərini gördüm.**

**Kiçilmək ilə ucalmaq olur ki, Mövlanın
Böyüklüyündə bu mənasın əkbərini gördüm.**

**O şahın eşqinə məhbus olmaq istərlər,
Zəmanənin neçə azad'pərvərini gördüm.**

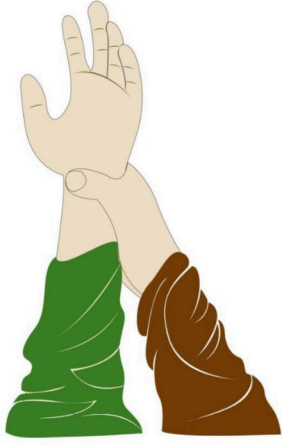
**Şükr Xudayə ki, Təbriz, mən öz vücudumda,
Əlinin eşqinə divanə çakərini gördüm.**

Ənam 90

عَلِي

Səksən beşinci ad: Müqtəda

Əmmar ibn Yasirdən belə nəql edilir: “İmam (ə) Allah-taalanın “Onlar Allahın doğru yola yönəltdiyi kimsələrdir. Sən də onların haqq yolunu tutub get” – ayəsi barədə buyurdu: “Allah-taala camaata əmr edib ki, onlara iqtida etsinlər, onların sözlərini qəbul edib əməlləri ilə hidayət tapsınlar və nəticədə qalib olub nicat tapsınlar”. Bunların hamısı Əlidə (ə) və onun imam övladlarında (ə) zahir olub”.

Abim Mühriq

**Can verməgə könlüm quşu kuyin çəmən istər
Çün ölməyə əlbətdə qəribün vətən istər**

**Eşqündə şəhid olsa əzizim əgər aşiq
Nə qüsli-cənazə nə də dəfnə kəfən istər**

**Ğəm çəkməyim ilə ürəgin şənlənəcəksə
Könlüm gözəlim könlünü hər dəmdə şən istər**

**Ötdükcə zaman eşqinə aşiq həvəs eylər
Meyxanədə məstanə şərabi-kühən istər**

**İsmin yazılıb lövheyi-eşq içrə birinci
Biganə pozub yazmaq onu rabiən istər.**

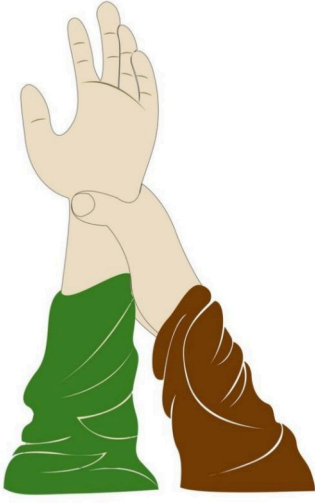
**Sail kimi Mühriqdə əl açmış sənə ey Şəh
Amma ki üzük yox yeni dürri-dəhən istər**

Bəqərə 105

علي

Səksən altıncı ad: əl-Muxtəss bir-rəhməti

Həmmaddan belə nəql edilir: “İmam Rza (ə) öz ata-babalarından, onlar da İmam Sadiqin (ə) Allah-taalanın “Allah Öz mərhəmətini istədiyi kimsəyə məxsus edər” – ayəsi barədə belə buyurduğunu nəql edirlər: “Rəhmətə məxsus edilənlər Allah rəsulu (s), onun vəsisi və onların itrətidir (ə). Həqiqətən, Allah-taalanın yüz rəhməti var. Həmin rəhmətin doxsan doqquzu Muhəmməd (s), Əli və onların itrətləri üçün nəzərdə tutulub. Yerdə qalan biri isə digər müvəhhidlərə şamildir”.

Röyal Həşri

**Təbrik eylər ya Əli dünya ilə uqba səni.
Ən gözəl ali məqam çün göstərir mövla səni.**

**Mən kimin mövlasıyamsa, bu Əli, mövlasıdır,
Söylədi, Allah Rəsulu gördü tum səhra səni.**

**Bir göyə baxdın yağış bəxşiş kimi endi yerə,
Xaliqi Rəhman Rəhim tutmuş uca ə'la səni.**

**Şə'nivə nazil olunmuş gör neçə yuz ayə var,
Mö'min olmuş kəs unutmaz ya Əli, əsla səni.**

**Rəbbin ilə hər gecə sən eylədin razu niyaz,
Ey Ağam, xoş hala bax duymuş xanım Zəhra səni.**

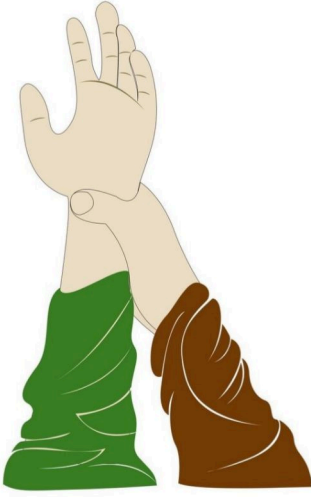
**Ey Röyal, qəlbin döyünsə həzrətin eşqi ilə,
Sən görərsən ki, aparmış cənnətə təqva səni.**

Zariyat 8-9

عَلِيٍّ

Səksən yeddinci ad: Qoulun müxtəlif

Əbu Həməzədən belə nəql edilir: “İmam Baqir (ə) Allah-taalanın “Siz fikir ayrılığındasınız” – ayəsi barədə buyurdu: “Yəni siz Allah-taalanın Öz rəsuluna (s) Əlinin (ə) vilayəti haqda vəhyindən sonra, onun dediyi ilə bağlı ixtilafa düşər oldunuz”. Həmçinin İmam (ə) “Ondan zatında dönüklük olan kimsə dönər!” – ayəsi barədə buyurdu: “Yəni o kəs ki, Allahın əmr etdiyinin əksinə gedər və Allah onu cəhənnəm oduna salar”.

Hacı Teymur Dağlı

Həzrət Əlinin hər dediyi söz bizə ibrətdir.
Hər bir kəlamı həqqü-ədalətdən əlamətdir.

İnsanda fikr, saf və işıqlı təmiz a'yinə,
Bu ayinədən ibrət al et bəndə, nəsihətdir.

Mən neynirəm o ləzzəti ki axırı zillətdir.
Ləzzət odur həm axırı həm əvvəli ləzzətdir.

Zəhmətsizə muzzd istəmək oxsuz kaman atmaqdı,
İş insana cövhərdisə, başlanğıcı zəhmətdir.

Dövlətlilərin Allahə şükr etməyi ziynətdir
Dünya boyu yoxsulluğun öz ziynəti iffətdir.

Paklıq sənə aləmdə günahdan uzaq olmaqdır
Asan və kiçik bilmə günahı bu qəbahətdir.

Alimlərin insanlara düzgün sözü dərmandır
Lakin sözü yanlış ola dərddir qəmi-möhnətdir.

Yox bəndədən istərsən əgər verdisə minnətdir
Gər verməsə mütləq ki rəzillikdi xəcalətdir.

Pislik edənə yaxşılıq etməklə əziyyət ver
İnsafsıza xoş rəftarın insafdı mürüvvətdir.

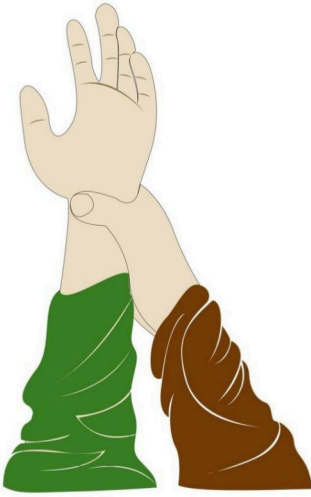
Hər bir kişi öz qədrini ta bilməsə məğlubdur
Teymur, biləsən qədrini mərdlikdi cəsəretdir.

Fəcr 27-30

عَلِي

Səksən səkkizinci ad: Nəfsul-mütməinnə

Əbdürrəhman ibn Həccacdən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allahtaalanın “Ey (öz imanından, əməlindən və Allahın vədindən) xatircəm olan nəfs (kəs)! Dön Rəbbinə, sən Ondan razı olaraq, O da səndən! Bəndələrimin zümrəsinə daxil ol! Cənnətimə daxil ol!” – ayələri barədə buyurdu: “Nəfs Möminlərin əmiridir (ə). Dostlarında gördüyü ilə bağlı razıdır. Həmçinin düşmənlərində gördüyü ilə bağlı da razıdır”.

Fərman Kərim

Ya Əli (ə) - Eşqin füzundur, bəzmi-eşqə Saqisən
Ya Əli (ə) - Cismin bəşər, ruhun əzəldir, baqisən

Ya Əli (ə) - Sən ki, fəqirü-miskinin dərgahisən
Ya Əli (ə) - Xəllaqın ən ali xəlaiq şahisən

Ya Əli (ə) - Mövla qılıb xətmü Rəsul Əkrəm (s) səni,
Ya Əli (ə) - Kəbə evi etmiş qəbûl məhrəm səni

Ya Əli (ə) - Ey cəngidə cövlan edən kəs, La Fəta !
Ya Əli (ə) - Ey pāk olan, ey etməyən cürmi-xəta

Ya Əli (ə) - Ey heyyəti, əhli-kisa, ali-əba,
Ya Əli (ə) - Ey əvvəli Qur'anidə nöqtəyi-ba

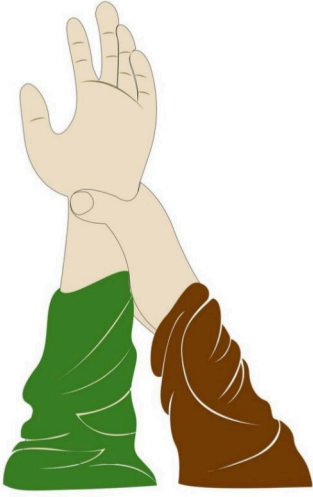
İsra 71

Səksən doqquzuncu ad: İmam

Davud ibn Süleymandan belə nəql edilir: "İmam Rza (ə) mənə buyurdu: "Allah rəsulu (s) Allah-taalanın "Bir gün (Qiyamət günü) bütün insanları öz imamları (ardınca getdikləri rəhbərləri) ilə birlikdə (hüzurumuza) çağıracağıq" – ayəsi barədə buyurdu: "(Bu ayə) Əli ibn Əbu Talib (ə) və onun övladları haqda nazil olub. Həmin gün bütün ümmətlər zəmanəsinin imamı, Rəbbinin kitabları və peyğəmbərlərinin sünnələri ilə birgə çağırılacaqlar". Sonra buyurdu: "Ey Əli, sən vəsilərin sərvəri, təqvalıların imamı, möminlərin əmiri, nurani üzü ağ (alnı açıq) insanların rəhbəri və dinin yəsubusan (başçısı)an)". Soruşdular: "Ey Allahın rəsulu, məgər sən bütün insanların imamı və rəhbəri deyilsənmi?" Allah rəsulu (s) buyurdu: "Mən Allahın bütün insanlar üçün göndərdiyi elçiyəm, lakin məndən sonra Əhli-Beytimdən camaatın üzərində imamlar olacaqlar. Onlar camaat arasında ədalət əsasında qiyam edəcəklər. Küfrün başçıları onlara, şiələrinə və ardıcılılarına zülm edəcəklər. Bilin ki, kim onlara itaət edib ardınca getsə və onları təsdiq etsə, məndəndir, mənimlə birgə olacaq və mənimlə görüşəcək. Bilin ki, kim onlara zülm etsə, onlara edilən zülmə dəstək versə və onları təkzib etsə, məndən deyil, mənimlə birgə olmayacaq və mən belə bir şəxsdən uzağam".

"Yəsub" ərəb dilində ana arıya deyilir ki, digər arılar da ona itaət edir və yalnız onun ardınca gedirlər.

Yadigar Cəfər

**Kuyində ədəb göstərirəm, çünki səbəb var,
Əslində səbəbdən dolayı, məndə ədəb var.**

**Sən şiri Xuda, Heydəri Kərrar, nə gözəlsən,
Şənində deyilmiş belə onlarla ləqəb var.**

**Kəssən dilimi, göz bəbəyim ya Əli səslər,
Nəynim ki, Əli eşqinə qəlbimdə tələb var.**

**Kim olsa əgər dostu Əli, Dostumuz olsun,
Düşmən kəsilən kəslərə bizlərdə qəzəb var.**

**Aşiq sənə olduq, seni seçdik, səni sevdik,
Ol pak qədəmin öpməyə bax gör neçə ləb var.**

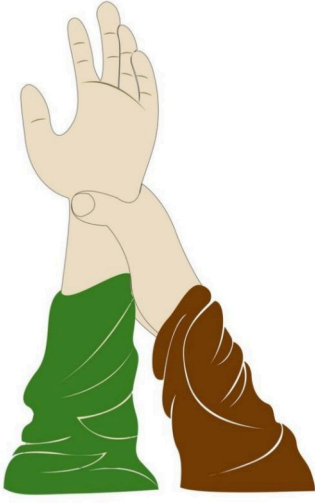
**Cəfər, yaz Əli eşqi ilə səngimə heç vaxt,
Şükr eylə hər an Allaha ki, yazmağa təb var.**

Qaf 24

عَلِي

Doxsanıncı ad: əl-Mulqi (Cəhənnəmə atan)

Əməşdən belə nəql edilir: “Əbu Hənifə və İbn Əbu Leyla (Əməşin) ölümü ilə nəticələnən xəstəliyi zaman ona baş çəkdilər. Əbu Hənifə Əməşə dedi: “Ey Əbu Muhəmməd, Allahdan qorx, çünki sən axirət günlərinin ilk günündə, dünya günlərinin isə sonuncusundasın. Sən Əli ibn Əbu Talib barədə hədislər nəql edirdin. Əgər sakit qalsaydın, bu, sənin üçün daha yaxşı olardı”. Əməş dedi: “Sən bunu mənim kimi birisinə deyirsən?! Onlar mənə istinad edirlər”. Onlar Əməşi təsdiq edib, ona istinad edəndə, Əməş belə dedi: “Əbu Mütəvəkkil Naci mənə Əbu Səid Xudridən belə bir hədis dedi: “Allah rəsulu (s) buyurub: “Qiyamət günü gələndə Allah Əliyə buyurar: “Sizə düşmənçilik və nifrət edənləri atəşə at və sizi rəhbər bilib sevənləri Cənnətə sal!” Bu, Allah-taalanın “Atın Cəhənnəmə hər bir inadçı kafiri” – ayəsinə görədir”.

Tural Jafari

**Odur Şiri-Xuda, fateh, xilaskar,
Odur küfrü, odur cəhli edən xar,
Onu Mövla bilib Muxtarla Təmmar,
Onu sevmiş Əbuzər, Salman, Əmmar,
Ona agah olub hər gizli əsrar,
Ona xatir yarılmış hətta divar,
Müqəddəs Kə'bədə dünyayə gəlmiş,
Əlidən qeyri bir kimsə məgər var ?!**

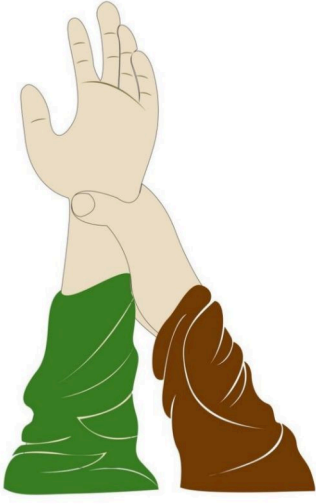
**Odur Allaha qul, xalis, fədakar,
Odur ustad, odur sərraf, xiridar,
Onu mömin sevər, sevməz riyakar,
Onu mədh eyləyən dillər xətakar,
Ona xeyrülbaşər hami, həvadar,
Ona xeyrünnisa yari-vəfadar,
Şəhadət şərbətin mehrabda içmiş,
Əlidən qeyri bir kimsə məgər var?!**

Qəsəs 61 Səcl 28

علي

Doxsan birinci ad: Müttəqi

Muhəmməd ibn Əlidən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allah-taalanın “Məgər verdiyimiz gözəl bir vədə qovuşan kimsə fani dünya malı bəxş etdiyimiz, sonra da Qiyamət günü hüzura gətiriləcək kimsə ilə eyni ola bilərmi?!” – ayəsi barədə buyurdu: “Vəd edilmiş şəxs Əli ibn Əbu Talibdir (ə). Ona verilən vəd isə düşmənlərindən intiqamın alınmasıdır. Həmçinin vəd budur ki, Cənnət onun, itrətinin və sevənlərinindir. Bu, Allah-taalanın “Yoxsa Biz müttəqiləri yer üzündə fitnə-fəsad törədənlərlə eyni tutacağıq?!” – ayəsinə görədir. Müttəqilər Əli, Həsən, Hüseyin və onların zürriyyəsindən olan imamlardır. (Ayədə gələn) facirlər və fitnə-fəsad törədənlər isə ədavət və inadkarlıq üzündən onlara qarşı qalxanlardır”.

Füzuli Məhdi

**Qəbul olsun bu dua şahım Əli' xatirinə
Məni əfv eylə Xuda, şahım Əli' xatirinə**

**Gecə-gündüz dilərəm mən ki uca Xalıqdən
Dəf' ola dərdi-bəla şahım Əli' xatirinə**

**Qəlb evim xəstələnib çün ki günah ilə dolub
Ola bu qəlbə dəva şahım Əli' xatirinə**

**Eyləsən xalis ibadət verər Allah qiymət
Bəxş olar ruha qida şahım Əli' xatirinə**

**İstəməm dəhrdə haqdan uzaq olsun qəlbim
Edərəm canı fəda şahım Əli' xatirinə**

**Mən ki həsrət çəkirəm, qəmli olur halım da
Gəl yetiş dadə Ağa, şahım Əli' xatirinə**

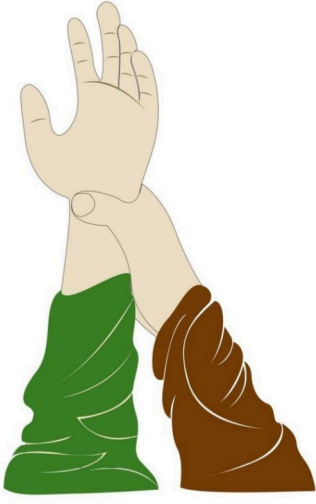
**Ey Füzuli, gələcək sözsüz o gün səbr eylə,
Etmə sən bir də xəta şahım Əli' xatirinə**

Ali İmran 81

عليه

Doxsan ikinci ad: Mənsur

Fərəc ibn Əbu Şeybədən belə nəql edilir: “İmam Sadiqin (ə) Allah-taalanın “Və (yada salın) o zaman ki, Allah peyğəmbərlərin (hər birindən və ümmətlərindən) əhd-peyman aldı ki, sizə kitab və hikmət verdim zaman, sonradan (gələcəkdə) sizə sizinlə olanı təsdiqləyən bir peyğəmbər gəlsə, ona mütləq iman gətirin və kömək edin” – ayəsini oxuduğunu eşitdim. Sonra belə buyurdu: “Burada məqsəd Allah rəsuludur (s), “Ona kömək edəcəksiniz” ifadəsindən məqsəd isə Möminlərin əmiri (ə) ilə bağlı vəsiyyətdir. Belə ki, Allah istisnasız olaraq peyğəmbər və rəsullarını göndərəndə onlardan Muhəmmədin peyğəmbərliyi və Əlinin imaməti ilə bağlı əhd-peyman alıb”.

Kamal Aslan

**Eşq Əhli düşüb həsrətə sevdası Əlidir
Eşqin özü bir kəlmədi , mənası Əlidir**

**Peyğəmbər edən xütbə Qədirxumda bu idi
Hər kim məni Mövla bilə Mövlası Əlidir**

**Əhya biz üçün üç gecəlik ruhi Səfadır
Ariflər üçün ruhların əhyası Əlidir**

**Hər kim ki bu dünyada bu dünyadan əl üzdü
Xoşbəxtdir o Dünyası bu dünyası Əlidir**

**İnsanlığı mə'zun eləyən məktəbu-eşqin ,
İlk dərsi vilayətdi əlifbası Əlidir**

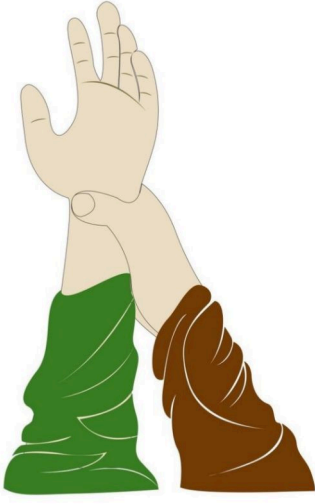
**Məhşər günü ey kaş ki deyilsin məni zarə ,
Şer əhli kamal əhlidi misrası Əlidir...**

Nisa 59

عَلِي

Doxsan üçüncü ad: Vəliyyul-əmr

Əbu Məryəm Ənsaridən belə nəql edilir: “İmam Baqirdən (ə) Allahaalanın “Ey iman gətirənlər, Allaha, rəsuluna və sizdən olan əmr sahiblərinə itaət edin!” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “(Bu ayə) Əli ibn Əbu Talib və onun imam övladları (ə) barədə nazil olub”.

Şəhriyar Cəlil

Əlini xəlq edib misli-Şir ALLAH,
Nəyə? qadir deyil ki, qadir ALLAH

Əlini kim sevər, qəlbən o şəxsə,
İki dünyada rəhm eylər bir ALLAH.

Məhəmməd-Mustəfa ﷺ sevmiş Əlini,
Gözəl qəlbə edər xoş təsir ALLAH.

Bizə, Quranda çox vermiş işarət,
Əliyi-Mürtəzaya dair ALLAH.

Üzüm yoxdur Əlini vəsv edəm mən,
Mənim üstümdə çoxdur təqsir, ALLAH!

Xəcalətdən hüzurunda zəliləm,
Məni əfv et Əliyə xatir ALLAH!

Qədimdən çoxdur imansız adamlar,
Edilmiş müxtəlif cür təsvir ALLAH.

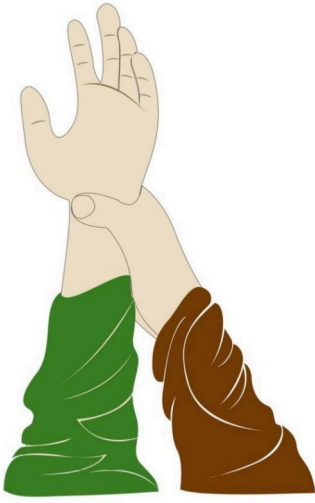
Şeirlən Şəhriyar! Mövlanı vəsf et,
Səni, çün, xəlq edibdir Şair, ALLAH.

Nur 35

علي

Doxsan dördüncü ad: Zeytun ağacı, mübarək ağac

Muhəmməd ibn Əli Hələbidən belə nəql edilir: “İmam Sadiq (ə) Allahtaalanın “Mübarək zeytun ağacı” – ayəsi barədə buyurdu: “Zeytun Əli ibn Əbu Talibdir (ə)”. Hələbi deyir: “İmam Sadiqdən (ə) “Onun yağı özünə od toxunmasa da, sanki işıq saçır” – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: “Yəni elmi dünyaya yayılır”.

Məşhədi Həsərət

Varlıq aləminin yaranmasında
Səbəb Məhəmməddir,mə'na Əlidir.
Biz kimik,Əliyə mövla deməyək?,
Peyğəmbər deyibsə mövla Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Qeybin sirlərini bilən Əlidir.
Həzrət İsadanda məqamı üstün,
Kəbədə dünyaya gələn Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Doğuşdan hafizi Qur'an Əlidir.
Peyğəmbər otağa daxil olanda,
Ananın bətnində duran Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
İslamı ayaqda tutan Əlidir.
Ölümə gözüünü qırpmadan gedən,
Peyğəmbər yerinə yatan Əlidir.

Mənə bu dünyanı tərif eyləmə,
Mənim öz dünyam var,dünya Əlidir.
İslamdan əvvəlki dinlərə baxsan,
İncildə yazılan İlya,Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
İmamət gülünün kökü Əlidir.
Hər kim öz dəyərini bilmək istəsə,
Tərəzi Əlidir,çəki Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Xeybər qalasını alan Əlidir.
Əbdüvəd kimi bir pəhləvan kəsi,
Xəndəkdə atından salan Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Allahın döyüşən şiri Əlidir.
Peyğəmbər üstünə əba örtüyü,
Beş nəfər məhrəmdən biri Əlidir.

Allaha aparan ən doğru yoldur,
Diriliş Əlidir,əhya Əlidir,
Hidayət Əlidir,ixlas Əlidir,
Mərifət Əlidir,təqva Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Allahın ucalıq sözü Əlidir.
Mən niyə təqvalı deyim Əliyə?
Bir şeyki,təqvanın özü Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Torpaq da,hava da,su da Əlidir.
Fəzilət baxımdan Zəhraya layiq
Bir nəfər kişi var,o da Əlidir.

Əli bilirsənmi hansı Əlidir?
Arpa çörəyini yeyən Əlidir.
Özü öz dəfnində iştirak edən,
Hüseynə ağlama deyən Əlidir.

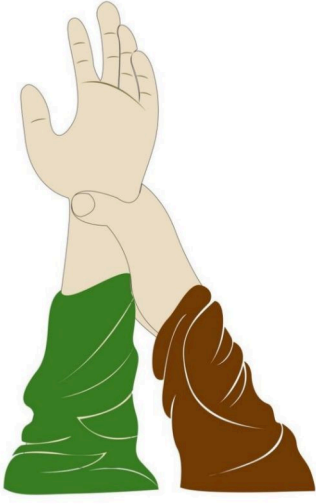
Varlıq aləminin yaranmasında
Səbəb Məhəmməddir,mə'na Əlidir.
Biz kimik Əliyə mövla deməyək?,
Peyğəmbər deyibsə mövla Əlidir.

Nuh 28

علي

Doxsan beşinci ad: Beyt (ev)

Salman ibn Cəfərdən belə nəql edilir: "İmam Rzadan (ə) Allah-taalanın "Ey Rəbbim, məni, valideynlərimi və imanlı halda evimə daxil olanları bağışla!" – ayəsi barədə soruşdum. İmam (ə) buyurdu: "Allah-taala "beyt" sözündə Əli ibn Əbu Talibin (ə) vilayətini nəzərdə tutur. O evə girən kəs peyğəmbərlərin (ə) evlərinə daxil olmuş sayılır".

Seyyid Amin Musəvi

**Olmağa Heydər üçün yer üzünə yâr gəlib,
Verilib müjdə bu gün aləmə əthâr gəlib.**

**Səbəbi xilqəti aləm doğulub dünyaya,
Rəsulullah evinə gör necə gülzâr gəlib.**

**Bəxş edib hər nəyi vardırsa, Xuda Zəhraya,
Rəbbinin nemətini etməyə izhâr gəlib.**

**Buyurub Xətme Nəbi Ummu Əbihasan sən,
Fəxr edib Əhmədə nuraneyi əbrâr gəlib.**

**Şəninə surə enib Siddiqeyi Kubranın,
Sureyi Kövsər özü Kövsərə oxşâr gəlib.**

**Həzrəti Fatimənin mehriyəsi dünyadır,
Ona elçi Əli üçün özü Cəbbâr gəlib.**

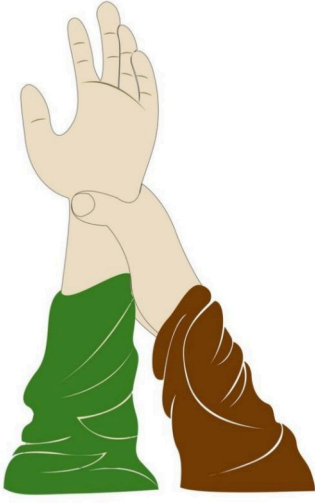
**Seyyidin arzusu tək cə o günü görməkdir,
İntiqam almaq üçün Məhdiyə dildâr gəlib.**

Şura 23

Doxsan altıncı ad: Qurba (yaxın qohum)

Əbülhəsən Müsənnadan belə nəql edilir: "İmam Sadiq (ə) mənə buyurdu: "Allah-taalanın"(Ey Peyğəmbər!) De: "Mən sizdən bunun (risaləti təbliğ etməyimin) müqabilində qohumluq məhəbbətindən (Əhli-Beytə sevgidən) başqa bir şey istəmirəm" – ayəsi nazil olanda Peyğəmbər (s) buyurdu: "Ey camaat, Allah sizə bir vacibi fərz edib. Siz onu yerinə yetirdinizmi?" Kimsə cavab vermədi. Səhəri gün onların arasında eyni sözü təkrarladı və yenə kimsə cavab vermədi. Üçüncü gün də eyni sözü təkrarladı və onlardan kimsə cavab vermədi. Peyğəmbər (s) buyurdu: "Ey camaat, bu nə qızıl, nə gümüş, nə yemək, nə içmək, nə də geyimdir". Camaat dedi: "Bəs bu nədir, ey Allahın rəsulu?" Peyğəmbər (s) buyurdu: "Allah-taala mənə belə nazil edib: "(Ey Peyğəmbər!) De: "Mən sizdən bunun (risaləti təbliğ etməyimin) müqabilində qohumluq məhəbbətindən (Əhli-Beytə sevgidən) başqa bir şey istəmirəm". Camaat dedilər: "Belə olduqda, bəli". İmam Sadiq (ə) buyurdu: "Allaha and olsun ki, bu fərzə yeddi nəfərdən başqa heç kim əməl etmədi. Onlar Salman, Əbuzər, Miqdad, Əmmar, Cabir, Allah rəsulunun (s) qulu və Zeyd ibn Ərqəm idilər. "Qurba"dan məqsəd yalnız Möminlərin əmiri (ə) və onun imam övladlarıdır (ə)".

Hüseyin Fəzai

**Cümlə möminlərə şah,eşqi-Yədullahdır Əli.
Əli bir şiri-Xudadır,Əsədullahdır Əli.**

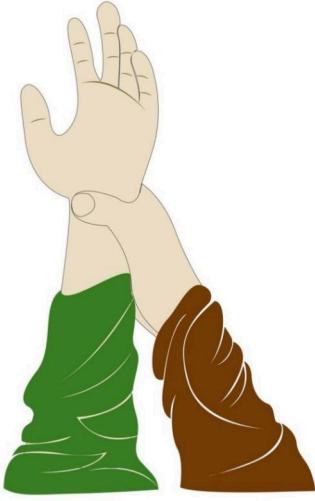
**Neçə mərdanə ki,var,dərs alıb Həzrət Əlidən,
Yəni ki,"mərd" sözünə bir əsil i'zahdır Əli.**

**Səni dərk etməyən insan nədir eşq dərk eləməz,
Səni qəlbən sevən insan,sənə məddahdır Əli.**

**Mənim arzumdu sənin nokərinə nokər olum,
Sənə nokər olan insan,özü bir şahdır Əli.**

**Sən səxavətlilərin alisi,dürdün özüsən,
Sənin eşqin mənə mail edən Allahdır Əli.**

**Hüseyin,eşqi-Əlidir döyünən köksüm də,
Bilirəm,çünki mən Allah'a gedən rahdır Əli..**

Kərbəlayi Məhəmməd

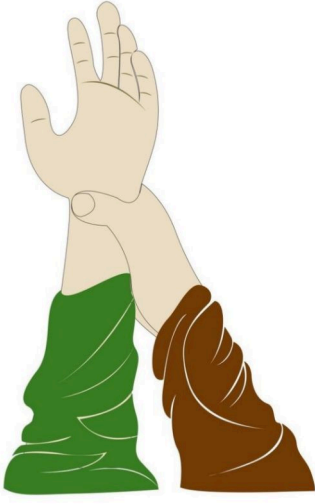
**Tutaram nəfsimi imanıma təslim edərəm,
Olar olmazları mən nəfsimə təlim edərəm.**

**Məni bir dəf'ə nigarım çağırıb etsə qonağ,
Qaçaram sevgimi tez yarımə təqdim edərəm.**

**Buyurub xətm-i-rəsul : söylə Əli, səslə Əli
Bu Əli ismini aşiqlərə hakim edərəm.**

**Nə zaman qarşıma bir xadimi-meyxanə çıxar,
Əyərəm başımı meyxanəyə tə'zim edərəm.**

**Dedi : səbr eylə Məhəmməd, ədəbin olsa əgər
Səni mən guşeyi-meyxanədə xadim edərəm.**

Kazım Lerikli

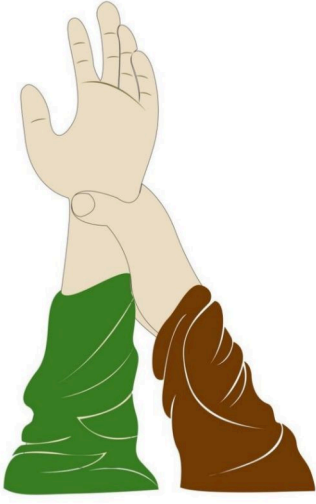
**Əlini dəhridə Aslan seçib Allahın Özü.
Göndərib şəxsi Vəzirin bəşərə Şahın Özü.**

**Ona Allah elə nur bəxş eləmişdir ki,Onun,
Qalib həsrət üzünə şəmsin özü,mahın Özü.**

**Tut onun damənin azdırmıya şeytan səni qoy,
Rahi Heydərdi bil Haqqa aparan rahın Özü.**

**Dərk edən Həzrəti,Qur'anı demək dərk eləmiş,
Ki odur Natiq'i-Quran odur izahın Özü.**

**Ey Kazım çarəsiz olduqda adın zikr eylə,
Olacaq çarə Əliyyən-Vəliyüllahın Özü.**

Vüqar Hənifi

Yazıldı göy, buluda ismi-Əli, gördü gözüm.
Göy əhli tə'zim etdi şövq ilə mövla Əliyə.

Yer əhli bilmədi qədrin Əlinin, çıxdı göyə.
Neçə illərdi ki həsrətdi bu dünya, Əliyə.

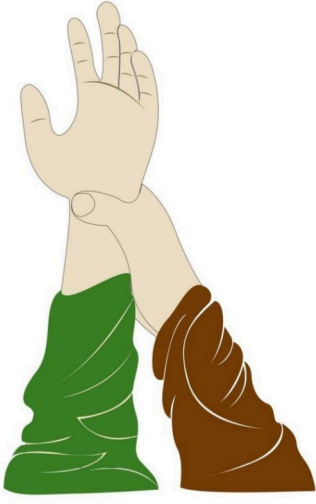
Bu nə nurdur bu nə hikmətdi ki, mən anlamıram.
Olub həm Muhəmmədə, həm də təcəlla, Əliyə.

Əli həm Muhəmməddi həm Əlidi, bir nurdur.
Bir hərf tapmadı qüdrət verə mə'na, Əliyə.

Elə nurdur bu Əli zülməti aydınlıq edib
Günəş heyvətdə, ay heyvətdədi hətta Əliyə.

Əlinin zikri, ölü qəlbə həyat bəxş eləyir
Dirildə yüz ölü, çatmaz yenə l' sa Əliyə.

Rəsuləllaha Vüqar, qəlbən itaət eləyən
Ölər, amma xəyanət eyləmez əsla Əliyə.

Fariz Teymuroğlu

**Allah mənə bəxş eylədi Mövla Əli eşqin.
Qəlbimdən uzaq tutmaram əsla Əli eşqin.**

**Ey sidqi ürəkdən sevərək aşiq olanlar.
Örnək götürün Həzrəti-Zəhra, Əli eşqin.**

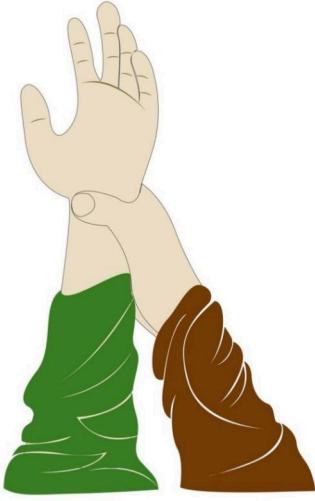
**Yarə qovuşan aşiqə dünya nə gərəkdir
Verməz yerini əsla bu dünya Əli eşqin.**

**Biçarə olan qəlbimə sordum, nə dilərsən?
Məsumcasına etdi təmana Əli eşqin.**

**Allaha tapındım, Rəsulu Əkrəmi sevdim,
Qəlbimdə qurub eylədim inşa Əli eşqin.**

**Yox mə'rifətim ki, sözə mə'na verim Allah.
Hər bir sözə vermiş özü mə'na Əli eşqin.**

**Fariz xoş ola halına Allah nəsib etdi.
Aldın qələmə bir neçə misra Əli eşqin.**

Məhəmməd Tağızadə

Gecənin bir aləmiydi,nəsə bir nida eşitdim
Demə kimsə eyliyirmiş,cahana vida eşitdim

Qapanıb sücuda bir kəs beləcə dua edirdi
Rəhi-eşqdən ayırma məni ey Xuda eşitdim

Məni tərk edən nigarım,mən Əliyə aşiq oldum
Elə Mürtəza dedim mən,elə Mürtəza eşitdim

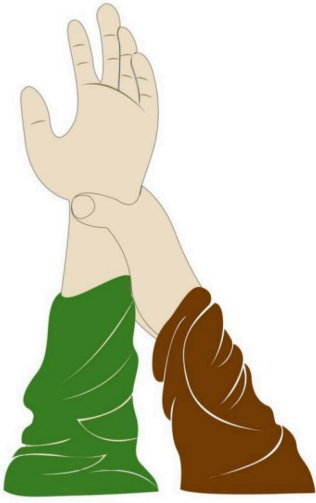
Sənə saxta eşqi vermək mənə çox qəbahət idi
Nə bilim ki,heç deyilmmiş sənə bu rəva eşitdim

Sənə vəsf edim gərəkdir,o cənab Əlinin eşqin
Neçə dərdə düşmüş ondan götürüb dəva, eşitdim

Əlinin səsiylə ALLAH danışdır,çün Peyəmbər
Buyurubdur vəqti-merac bir əziz səda eşitdim

Dedim ey könül bu cani nəyə eyləyim fəda mən
Dedi rahi-eşqi-həqqə et onu fəda eşitdim

Bu sənə verilmiş ömrü elə sərf elə Məhəmməd
Dəri-dərgəhi-Xudadan demə əlvida eşitdim.

İslam İslamov

**Gərçi əbayi-zöhd ilə meyxarlər gəzir,
Kuyində ey sənəm, sənin əğyarlər gəzir...**

**Vəsli-nigarə yetməməyim yardı köksümü,
Sinəmdə kim bilir ki, nə azarlər gəzir...**

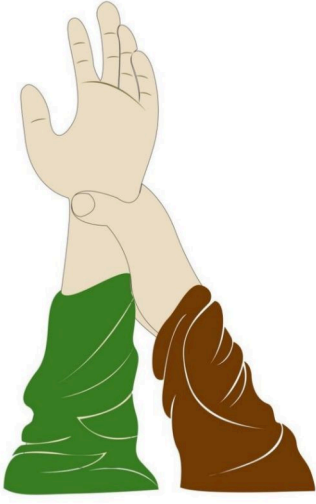
**Ruyi-türabi-Məkkəni öpməkdi niyyətim,
Bir yer ki, eşqi-yar ilə zəvvarlər gəzir...**

**Bulmaz ilac dərdinə tərki-nəməz edən,
Çünki məqami-səcdəni bimarlər gəzir...**

**Qafil nə anlasın niyə dərvişi-bikəsəm,
Şamu-səhər nigarını bidarlər gəzir...**

**Badi-səba ki, ətrini faş etdi aləmə,
Ruhum çəmən-çəmən neçə gülzarlər gəzir...**

**İslamə gərçi kafidi eşqin, məhəbbətin,
Könlüm nə özgə yar, nə dildarlər gəzir...**

Seyyid Mırsabutay (İlahiyyatçı)

**Gör necə dərdlərə dərmandı Şəfayətdir,Əli!
Bir kiçik dərdim ola vallah kiyafətdir,Əli!**

**Mən onun nokərinin nokərinin nokəriyəm,
Əli bir nurdu Günəşdir və vilayətdir,Əli!**

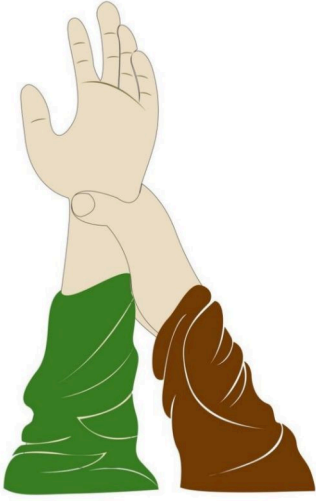
**O gözəl qəlbə yatan ruhidə aramlıq idi,
Çün o bir eşqdi ki könlümdə hidayətdir,Əli!**

**Yetimin başına,o, çəksə sığal vardı dağı
Elə bir dağı ki yox qarı sədaqətdir,Əli!**

**O Əli Zülfüqarı düşməinə bir dağma idi,
Əli heybətədi o dastandı hekayətdir,Əli!**

**Mən Əli övladıyam qəlbə Əli, dildə Əli
Bu damarımda axan qanda inayətdir,Əli!**

**Sən Əli şiasisən ey Miri yoldan dönmə
O elə ali məqamdır ki, nəhayətdir,Əli!**

Əflatun Baba

Hər kimin qəlbinə düşmüşsə əgər eşqi-Əli,
O ürəklərdə qoyulmuş əsil eşqin təməli.

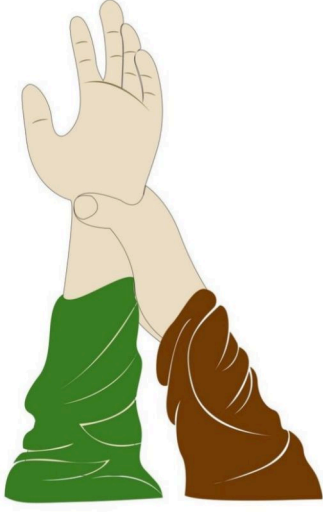
Eşq Əlidir ki, işıq saçdı həqiqət yoluna,
Hər ürəkdən çıxacaqdır bir həqiqət məsəli.

Hər bəşər bir dəlidir mənəcə Əli eşqində,
Bəlkə Leyla Əlidir eylədi Məcnunu dəli.

Eşqidir Həzrəti Səqqanı salıb səhraya,
Əlinin eşqinə xatir kəsilib, düşdü əli.

Əsli aşiqsən əgər canə meyil salmazsan,
Əli aşıqlərinin bir ola sözlə əməli.

Ey Baba, sən də Əli eşqinə yazdın bir söz
Yaz Əli xatirinə hər şeiri, hər qəzəli.

Abi Rıza Kaimi (Akbulut)

**Ezberimdir dilde daim şanlı namın ya Ali
Farz-ı aynımdır itaat, ihtiramın ya Ali**

**Sen Resulün canısın her müminin cananısın
Hak bilir Kur'an-ı natık ihtişamın ya Ali**

**Sen benim şahım ve ben âlemde müştakın senin
Ben kimim, âlemde bir kemter gulamın ya Ali**

**Tüm Muhammed neslidir elbette senden payidar
İzzetin temin eder dinin devamın ya Ali**

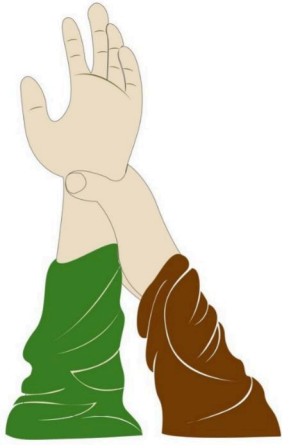
**Sen ne söylersen o hakkındır, o Hakk'ındır sözü!
Hakk'ın ilminden olur haktan kelamın ya Ali**

**Mümin asla şüphe duymaz, senledir hakkaniyet
Emri Hakk'ın hem helalin, hem haramın ya Ali**

**Et misafir türbe-i pakında ey mevlâ kulu
Kıl nazar tekrar tekrar al selamın ya Ali**

**Darbe aldın Kufe mihrabında, Allah'ın evi
Oldu şeksiz doğduğun izzet makamın ya Ali**

**Hadimin olmakladır Kamber'le Meysem ehl-i din
"Kaimi" boş uğraşır, olmazsa ramın ya Ali**

Əbülfəz Fügəra

**Doymaz bu dilim, söyləsə, min Həzrət Əlidən,
Hər gün alıram, ruhuma mən, ləzzət Əlidən.**

**İzzətlə sürüb ömrünü, izzət qatıb ömrə,
Ayrılmadı bir an da, belə izzət Əlidən.**

***Qeyrət əgər alsaydı, bir insan kimi surət,*
Surət götürərdi, özünə qeyrət, Əlidən.**

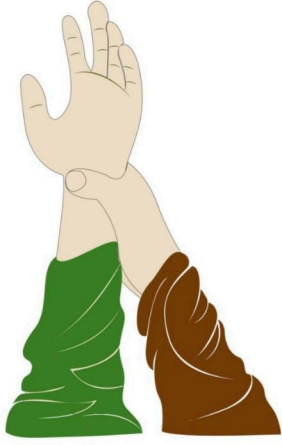
**Peyğəmbərimizdən, bir hədis var, ki bizimçün,
Məndən sora hər kəs, götürə ibrət Əlidən.**

**Hər kim ki gəzir, hikməti avarəsi olmuş,
Alsın nə qədər, istəsə, var hikmət Əlidən.**

**Qəlbim o yerin, sakinidir harda eşitsəm,
Bir kəs gözəl etdikdə, belə söhbət Əlidən.**

**Zikr eylə Əbülfəz, adını Həzrət Əlinin,
İstərsən əgər almağı, xoş qiymət Əlidən.**

İşarələnmiş Misra: Hacı Elşən Xəzərindir

Natig Əsədli

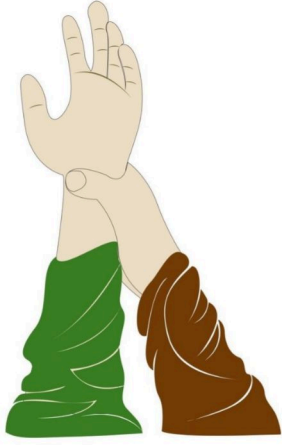
**Bir kəbəüzlü qibleyi-hacətdə göz açdı,
Həzrət Əlidən Maidə vənnəcmi söz açdı.**

**Sail duasından lüzum doğuran təbəssüm
Ehsandakı ənquştə,çöhreyi-aciz açdı**

**Şikayət üçün gəldi gecə Təlhə,Zübeyr,
Söndürdüyü beytül-malın şamında köz açdı.**

**Yəqindi ac qarınlar edər ruzi ümidin,
Təsəlli Sən idin deyə nitqində döz açdı**

**Çatdır məni sən ali məqama,görüm ey kaş
Cənnət qapısın Natigə, Şahi-Əziz açdı**

Əsgər Babayev

**Bəxş edib ruyi-munirin qərəzi-rəbbani,
Şah edir bir nəzərin sanki gəda insanı**

**Kubəku, ey pəri, naz ilə dolan gülşəndə,
Qədəmin dəydiyi yerdən yığiram dərmanı.**

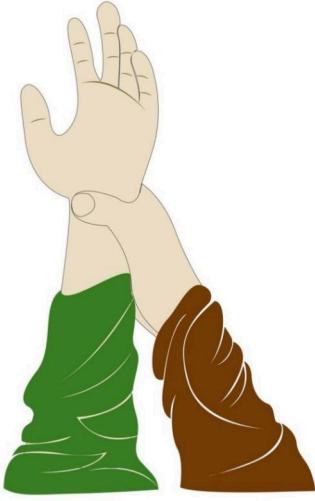
**Sayə sal üstümə, ey vali, əlif qəddindən,
Qamətin sərvdən ə'la görünür tulani.**

**Gəlişin nur açaraq Kə'bəni pak etmişdir,
Rüxün imkanı təhəyyürdə qoyur şeytani.**

**Qeyrilər bilməz, əzizim, niyə daim şadəm,
Dəmbədəm ülvə məhəbbətdi saran bu canı.**

**Baş əyər kim ki, cəmalından alıbdır feyzin,
Eşqi-pakın da itaətdə tutub çox xanı.**

**Əsgərə, görməyəsen canı böyük bir şey sən,
Yoxsa heç, vardisa, olsun o gülün qurbanı.**

Rəsul Axund

Aləmi-zürri'də ru'hum birdənə ancaq olub,
Axırım tək əvvəlim də bir ovuc torpaq olub,
Döndərən çünki məni insanə ol Xəllaq olub,
Ol caha'nın şa'hı Xaliqdir Xuda dərlər ona.

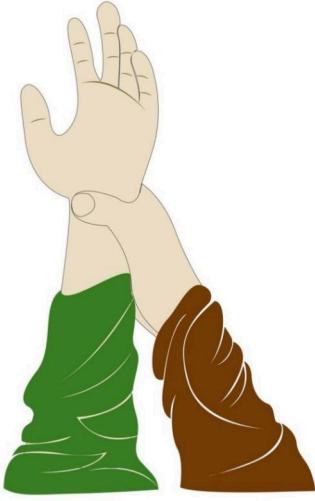
Elmi sonsuzdur bir ömrü tə'lim hətta eyliyə,
Cahili elmi o şəxsin a'lim hətta eyliyə,
İsmi duysa mələklər tə'zim hətta eyliyə,
A'dına qurban Muhəmməd Mustafa dərlər ona.

Kim namaz üstündə ba'şın Həqqə etmişdür fəda,
Ol Rəsulullahə etmiş körpəlikdən iqtida,
Nu'run Adəmdən də əvvəl xəlq' etmişdir Xuda,
Ol kəsin ismi Əlidir Mürtəza dərlər ona.

Matı-mə'əttəl qalib əxlağına dünya onun,
Xəlq edib aləmdə Xaliq İsmətin Yekta onun,
Nu'ru ərş əhlin də heyran eyləyib hətta onun,
İsmi Zəhradır onun cismi-həya dərlər ona.

Ol kəsin qəbri Peyəmbərdən uzaq hətta qalib,
Bir zaman na'zın çəkibdir qeydinə Zəhra qalib,
İndi yoxdur kimsəsi məzlum olub, tənha qalib,
Ol Əli oğlu Həsəndir Müctəba dərlər ona.

Ol Hüseyndir ki onun Şimr' evin Vi'ran edib,
Nəqdi-ca'nın Həqqin uğrunda verib ehsan edib,
Həm özün, həm körpəsin, həm itrətin qurban edib,
Ol səbəbdəndir ki şa'hi-Kərbəla dərlər ona.

Elşən Sahibli

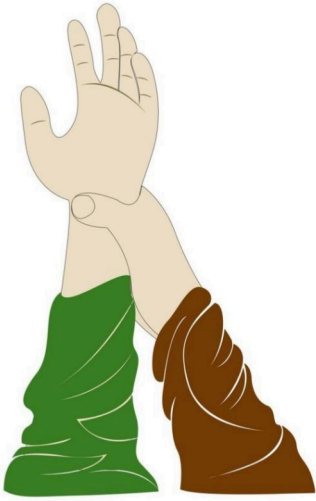
Ona mömin deyərəm nəfsini dünyadan ala
Eşqə sadıq yaşayıb çeşmi təmənnadan ala
Kaş bütün ibni-bəşər isməti Zəhradan ala
Axı eşqin təməli Həzrəti Zəhra Əlidir
Zikrimiz dildə Xuda, ta bir ömür Ya Əlidir

O yetimlər atası körpələrə oldu dayağ
Odu Xeybər qapısının tək götürən əsli qoçağ
Ey bu dünya malına dörd əl ilə açan qucağ
Dünyaya talağ verən Həzrəti Mövla Əlidir
Zikrimiz dildə Xuda, ta bir ömür Ya Əlidir

Unudub axirətin bu dünyayə canı satan
Tövbə et hifz eləsin səni də ey adəm, Yaradan
Ey Müqəddəs Qu'randə hər şeyə mənə axtaran
Əlidir canlı Qu'ran hər şeyə mənə Əlidir
Zikrimiz dildə Xuda, ta bir ömür Ya Əlidir

Yarənə qurban olum o Şamda vurdular sənə
Ümmü İsaqla Hüseyin sanma ki doydular sənə
O isti qum üstə gəzdin necə qıydılar sənə?
Qəlbimin qəmli yeri körpə Rüqəyya Əlidir
Zikrimiz dildə Xuda, ta bir ömür Ya Əlidir

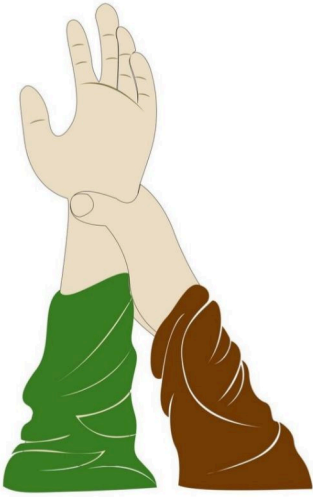
Mənə xoşdur çəkirəm mən şah üçün dərdi-qubar
Əli aşıqlərinin isməti həm qeyrəti var
La fəta illa Əli la seyfə illa Zülfiqar
Elşənin ismi dilində şüarı Ya Əlidir

Mirzə Pünhan

**Rəsulullah özünə qardaş elan etdiyi kəs –
Əmirəlmöminin, ol Şahü Vəlayətdir Əli.
Xəndəkdə İbni Əbdüvədin başına Zülfəqarın
Vurub isbat elədi: rəmzi-ədalətdir Əli.**

**Rəsulullah bir hədisində buyurmuşdu belə:
"Üzünə baxmaq ibadət sayılan kəsdir Əli."
Xeybərin qapısını bir qolunda qalxan eləyən,
Rəhbərül-imamət həm, Həqqi Müqəddəsdir Əli.**

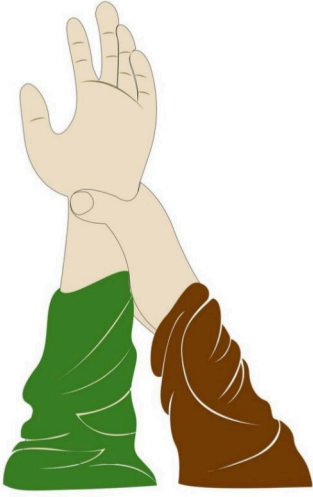

Əkbər Laçın

**Onu hər kəs tanıyır, Allahın aslanıdı O,
Sözü ləldən də dəyərli, özü sərvət, Əlidi.
Şərri-şeytanilərin qüvvəsi çatmaz ki, Ona,
O ədalətlilərin sultanı, Həzrət Əlidi...**

**Əli olmazsa, solar qüssə-kədərdən dünya
Odur ən ali bəşər, kulli bəşərdən ə'la
Zərrəcə qorxu, təlaş etmədi şərdən Mövla
Düşməne hökm oxuyan, ali cəsarət, Əlidi.
O ədalətlilərin sultanı, Həzrət Əlidi.**

**Allahın haqq yolunu, cümlə bəşərçün dilədi,
Quran ilə bizi, hər gün, gecə nura bələdi,
Quranın ayələrin hər kəsə ehsan elədi,
Allahın izni ilə, dində səxavət, Əlidi.
O ədalətlilərin sultanı, Həzrət Əlidi...**

İlkin Əbəlfəzbi

**Az olar etsəm ürəkdən, yenə söhbət Əlidən,
Olub hər vaxtı çox insanlara diqqət, Əlidən.**

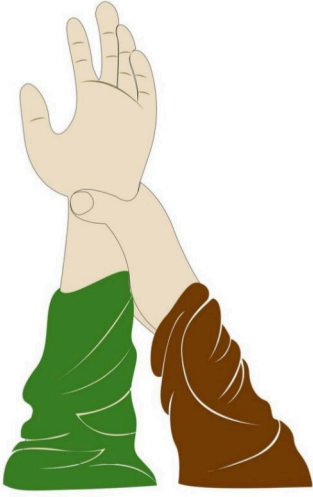
**O, Xuda eşqini illərlə sevib, aşiq olub,
Razıdır hər zaman Allahı da əlbət, Əlidən.**

**Əli aşıqlərinin gözləri qəm vadisidir,
Çəkir illərdi fəna mülkdə, həsrət Əlidən.**

**Ona oxşar, ona təkrar biri olmaz, həm də,
Olmaz iman(i)də üstün biri Həzrət Əlidən.**

**Onu itirənlər işıq pəncərəsindən tül asıb,
Kim uzaqlaşdısa, bir gün belə müddət, Əlidən**

**İlkin, ömür eylə ibadət yolun, imanlı yaşa,
Danış hər gün, necə danışırsa bu millət Əlidən.**

Elxan Salyan

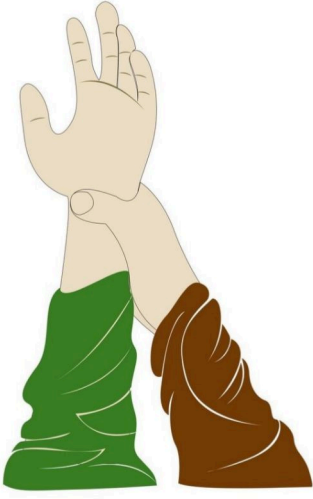
**Ona ALLAH tərəfindən deyilibdir Şir Əli.
Əlinin xeybəri qaldırmağa bəsdir Bir əli.**

**Kəbə əqdəsdi,müəzzəmdi təvaf eylər hamı,
O həməən yerdi ki ol yerdən olub zahir Əli.**

**" Adəm övladi, Xudavəndin əzabından qorx "
Bizə həqqin yolun ayətlə edir təfsir Əli.**

**Rəsulullahın əli fəth'i nəsib etdi sənə,
Şükrənillah, göyə qalxmadı bir kafir, əli.**

**Elxana, Əhlibeyt şənini vəsf eylə sənə,
Ki, şəfaət edər övladlarına xatir Əli.**

Razı Ramızoğlu

**Göz könüldən uzaq düşüb illərə həsrət qalıb
Körpə qayığlar yenə sahillərə həsrət qalıb**

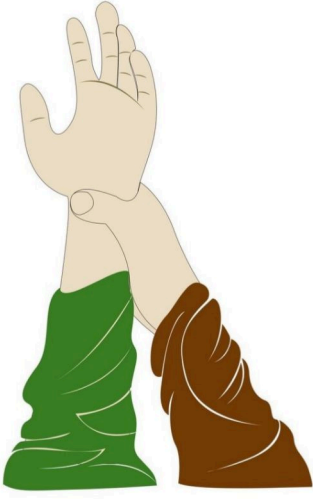
**Varlı var ki, güllər əkir həyatının hər tərəfinə
Şəhid var ki, qəbri qərənfillərə həsrət qalıb**

**Ya Əli, zülm əhli vurur boynunu məzlumların
Hökm oxunan yer yenə adillərə həsrət qalıb**

**Boynu büküb taleyimiz yad qapılarda qalmış
Evsiz uşaqlar kimi mənzillərə həsrət qalıb**

**Dua var ki, qəbul olunmaz qalıb illərdi ki
Bəlkə də "amin" deməyən dillərə həsrət qalıb**

**Razı, söz tanıyan bilir sözün nədir qiyməti
Şe`riyyat ariflərə, aqillərə həsrət qalıb**

Əli Baqi

**Həsərət vücuda təsir edir, qəm baxışlara.
Ya Rəb, bağışla sən məni məhrəm baxışlara.**

**Var qeyri-adi cazibə hüsnündə ey pəri,
Göstərmə gül cəmalını mübhəm baxışlara.**

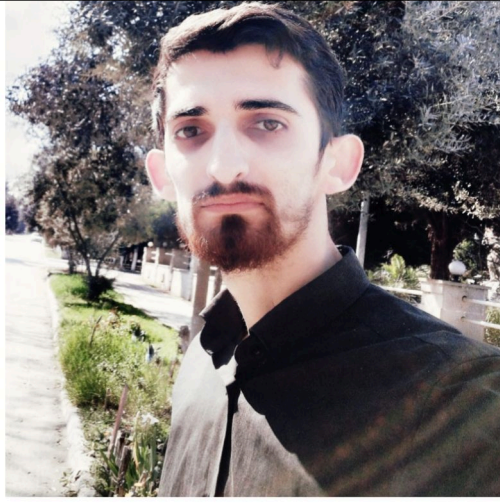
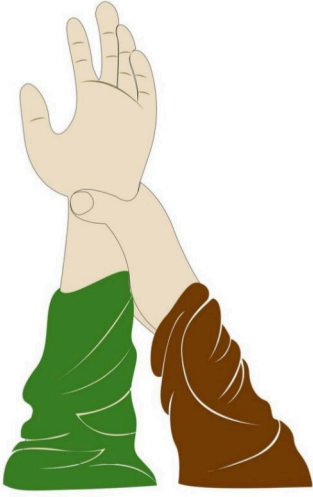
**Eylər kifayət etsə, nəzər məhrəm aşına,
Dəyməz təmaşa eyləsin aləm baxışlara.**

**Hər göz gözəl nümunəni görməz gözəl, fəqət,
Vermiş xüsusən Haqq özü görkəm baxışlara.**

**Mütləq ki, sonda əcrin alar, eşqi naminə,
Canın fəda kim etsə, müəzzəm baxışlara.**

**Sən tövbəsin qəbul elədin Ya Hu, Adəmin,
Gəldikdə tuş baxışları əqdəm baxışlara.**

**Çox az baxışda mövcud olur intizari-eşq,
Baqi, bələddi sahibi-Ə'zəm baxışlara.**

Ümîd Sədə

**Əlînin isminə möhtâcdür şəhâdətî-eşq
Çıxardı künci-bəlâdən bu qəlbi âdətî-eşq**

**Edibdi Həzrətə zülm evdə Əzraq ilə Züreyq
Görübdü Cibt və Tâğûtdən xəyânəti eşq**

**Ötürdü irsi-vilâyet bəşər, imâmə imâm
Bu qayda üzrə səhîh oldu hər xilâfətî-eşq**

**Həyâti-ləmyəzəl istər hədîsi-lə'ldən əbd
Edib bəqânı da məst - eşqi-bînəhâyəti-eşq**

**Sənin ki kûyinə baş qoydu öpdü, Rûhul-Əmîn
Yetişdi âləmi-dünyâyə pər-pər âyətî-eşq**

**Müqəddəm olmadan əvvəl cəhânə âdəm Ümîd!
Yazıldı Kərbü-bəlâ adlı bir hekâyəti-eşq**